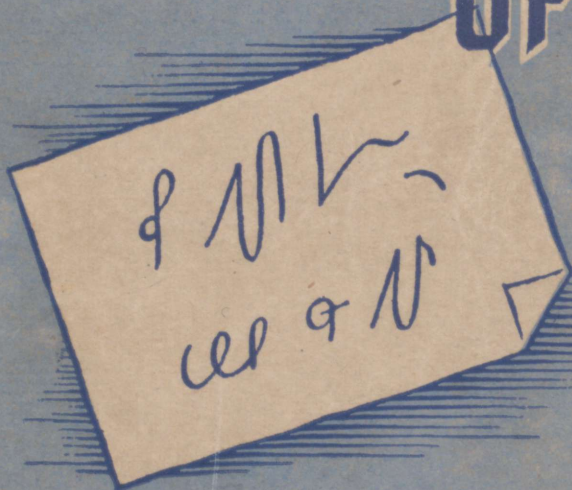

R. OTTENSON

STENOGRAAFIA

ÕPIK

II

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS

A-16613 II

R. OTTENSON

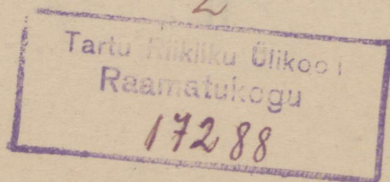
STENOGRAAFIA ÕPIK

II

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1950

2

Vastutav toimetaja O. Sirvel.

Keeleline toimetaja M. Kindlam.

Ladumisele antud 21. XII 1948. Trükkimisele antud 18. X 1949. Trükiarv
2000. Paber 61:86 ¹/₁₆. Trükipoognaid 20. Arvestuspoognaid 17,8. Trükikoja
tellimise nr. 1. MB-07515.

Trükikoda „Pärnutrükk”, Hommiku 4, Pärnus.
На эстонском языке. Р. Оттенсон — Учебник стенографии II.

SISSEJUHATUS.

Välendkirja kursus on järg elementaarkirja kursusele. Välendkirja kursus sisaldab täiendavaid lühendeid ja lühendamisvõtteid, mis on tarvilikud suure kiiruse saavutamiseks.

Välendkirja kursuse õppimisele asutakse, kui on omandatud elementaarstenograafia kursuse ulatuses väljenduskindlus ja ilus ning selge stenograafiakiri, kirja voolavus ja kiirus umbes 160 silpi minutis. Kiirust tuleb kogu õppuse vältel pidevalt arendada, et kursuse lõpuks jõuda kõnekiiruseni, mis on keskmiselt 260—300 silpi minutis, vahest ka rohkem.

Õppija pangu suurimat rõhku kirja puhtusele ja selgusele. Kirjutamisharjutustega koos teostada pidevalt lugemisharjutusi, lugedes omi stenogramme ja stenogramme õpikust. Kui omaenda stenogrammide lugemisel tekib raskusi, siis see näitab, et kiri ei ole küllalt selge. Sel juhul teostada rohkem stenograafilist ilukirja ja stenograafiakirja drilli (§ 4). Harjutusi tuleb vastavalt õpikule sooritada pidevalt ja süstemaatiliselt suure pingutuse ning hoolega. Praktika on näidanud, et suureks kasuks on mõttes stenografeerimine, kusjuures ka kirjutamisega tegevuses olevad parema käe sõrmed teevad teatud liigutusi, muidugi märkamatuult. Seda kasutada igal juhul, kõikjal, kus stenograafia õppija kuuleb mõnda kõnet või ettekannet. See aitab suuresti kaasa stenograafiakirja automatiseerimisele.

Kursuse lõpul stenografeerida kõnesid, millede kohta õpetaja teeb analüüsi. Kõnede stenografeerimisel juurde moodustada uusi sõnalühendeid ja fraseogramme. Ainult visa ja suur töö viib sihile. Rõõm oma töö saavutustest on hiljem seda suurem.

Stenograafia on tootlikkust tõstev, inimest arendav ja isenesest väga huvitav ala. Stenograafiat vajavad sekretärid, insenerid, ajakirjanikud, õpetajad, üliõpilased, partei ja ametiühingute töötajad jne. Stenografeerimisoskuse vajadus tõuseb, ja seda ulatuslikumalt, mida kiiremini me sammume kommunismi poole.

TÄHTEDE JA SILPIDE VÄLJALANGEMINE.
KIRJA TEHNILISED HARJUTUSED.

§ 1.

Vokaalide väljalangemine stenograafiliste sõnalõppmärkide ees
ja eristuspunktide ärajätmine.

1) $l_{uu} = lu$, $o_{oo} = lo$, $y_{yy} = ly$,

$h_{ss} = hs$, $e_{ss} = es$, $u_{nn} = un$, [o].

2) $W = w$, $nd_{oo} = ndo$, $nh = nh$,
 $W = w$, [h, k].

3) $ka = ka$, $af = af$, $ad = ad$,

$A = A$, $u_{oo} = uo$, $W = w$, $o_{oo} = oo$,

$V = v$, $V_{oo} = vo$.

1) Vokaalid stenograafiliste sõnalõppmärkide (sõnalõppsilpide) ees langevad välja, lühisõnades aga, kus stenograafilise sõnalõppmärgi ees on ainult üks silp ühe- lühikese või

pika vokaaliga, kirjutatakse see vokaal harilikult välja (viivad).

2) Stenograafia algkursuses tähistasime stenograafiliste sõnalõppude -mine, -mise ja -sse abil nende ees olevaid vokaale või diftonge sümboolselt. Eelmises punktis käsitletud üldreegli kohaselt võime vokaalid ka nende sõnalõppmärkide ees ära jätta. Tähendatud sõnalõppmärkide abil nende ees olevate vokaalide sümboliseerimist kasutatakse ainult siis, kui see on sõna lugemise selgusele märgatavaks abiks (toomine, toomise).

3) Stenograafia algkursuses kasutatud sõnalõppmärkide (-silpide) eristuspunktid langevad välendkirjas ära ning neid tarvitatakse ainult erijuhtudel, kui eristuspunkti ärajätmisega mõiste võiks kannatada.

er. v. all.
er. v. all. 1903. v. all. v. all.
v. all. v. all. v. all. v. all. v. all.
v. all. v. all. v. all. v. all. v. all.
v. all. v. all. v. all. v. all. v. all.
v. all. v. all. v. all. v. all. v. all.
v. all. v. all. v. all. v. all. v. all.

1. 28. 2. 1924. a. [706. st.]

Kirjuta:

LENINIST.

Alles hiljem mõistsin, et see Lenini lihtsus ja tagasihoidlikkus, see püüdmine märkamatuks jääda või igatahes mitte silma torgata ega oma kõrget seisundit rõhutada, et see joon on Lenini kui uute masside, inimkonna sügavaimate „põhjakihtide”, lihtsate ning harilike masside uue juhi üks tugevamaid külgi.

Ma mäletan, kuidas siis paljud saadikud ütlesid: „Loogika Lenini kõnedes — see on mingisugused kõikvõimsad katse-sarved, mis sind igast küljest tangidena kinni haaravad ja mille haardest jõudu ei ole lahti rabelda: kas alistu või riski täieliku läbikukkumisega.”

Ma arvan, et see iseärasus Lenini kõnedes on tema kõnekunsti kõige tugevam külg.

„Mitte haliseda lüüasaamise puhul,” — see on see iseärasus Lenini tegevuses, mis aitas tal enda ümber koondada lõpuni ustavat ning oma jõusse uskuvat armeed.

„Mitte kelkida võiduga,” — see on see iseärasus Lenini iseloomus, mis aitas tal kainelt kaaluda vastase jõude ja kindlustada parteid võimalike ootamatuste vastu.

„Põhimõtteline poliitika on ainus õige poliitika,” — see on see valem, mille abil Lenin tormijooksul vallutas uusi „võitmatuid” positsioone, võites revolutsioonilise marksismi poole proletariaadi parimad elemendid.

Usk masside loovaisse jõududesse, — see on see iseärasus Lenini tegevuses, mis andis talle võimaluse stiihiast aru saada ja selle liikumist proletaarse revolutsiooni voolu juhtida.

Geniaalne läbinägelikkus, võime kiiresti taibata ja ette aimata tulevaste sündmuste sisemist mõtet, — see ongi see Lenini omadus, mis aitas tal tähistada õiget strateegiat ja selget käitumisjoont revolutsioonilise liikumise pöörakuil.

(Stalin — Kremli kursantide õhtul
28. I 1924 peetud kõnest.)

(549 silpi.¹)

§ 2.

Vokaalide väljalangemine sõnalõppude *-ar*, *-er*, *-or* ja *-ur* juures ning *j-i* ees. Uhekordne *l*. Sõnalõpu *-kese* (*-kesti*) juures *ks*-liide.

1] $h_0 = h$, $l_0 = l$, $o_0 = o$, $h_0 = h$, $o_0 = o$, $o_0 = o$, $o_0 = o$, $o_0 = o$, $o_0 = o$.

2] $h = h$, $h = h$, $h = h$, $h = h$, $h = h$.

3] $el = el$, $el = el$. [est, est, est, est, est, est, est, est]

4] $h = h$, $h = h$, $h = h$, $h = h$, $h = h$, $h = h$.

¹ Silpide arv käesolevas ja järgmistes paragrahvides ei sisalda teksti pealkirja ja autori nime.

Handwritten text on a dotted line, including a signature and the date [1944].

Handwritten text on a dotted line.

Handwritten text on a dotted line.

Handwritten text on a dotted line.

Handwritten text on a dotted line.

Handwritten text on a dotted line.

Handwritten text on a dotted line, including a signature and the date [1944].

Handwritten text on a dotted line.

Handwritten text on a dotted line, including a signature and the date [1944].

Handwritten text on a dotted line.

Handwritten text on a dotted line, including a signature and the date [1944].

Handwritten text on a dotted line.

[1944]

[344]

Kirjuta: Pikker, puder, sõstar, aher, kiiver, kutsar, köver, loorber, marmor, vooder, vaher, kähär, pisar, pulber, register, semester, laadija, jälgija, keeraja, emakesel, memmekese, üllas. (53 silpi.)

Ei suuda küllalt imetella Leningradi,
ta uuest elust tulvil vanu tänavaid,
ta kõrgeid kupleid, torne, — kõrget vaimulaadi,
mis kannab neid, kes kaitsemas ta väravaid:
ta rahva kindlaid võitleja-traditsioone,
mis muutnud kindluseks on iga kivi, hoone.

Siin igal sammul räägib kuulus ajalugu
ja kerkivad su ette kujud ajaloost:
saab elavaks töö-, võitlussangarite sugu,
kes sajandite jooksul üles tõstnud soost
on Iisaku ja Admiraliteedi piigi
ja pimedusest valgusesse Vene riigi.

(J. Kärner — Leningrad—Uural—Moskva.)

Hõbedas, kullas ja lillas rõõmude purskkaev pulbitseb,
lilleaed moonitseb, tulbitseb, punases, rohelistes helgis
kõrgele, tähtedeni pillas vanikuid — võidupärgi,
mis kustusid taevatelgis, jättes järele hõõguvaid kärgi.

Pojengidena kaar-raketid all lõhkesid, puistates helbeid,
kalliskividest sädelesid ketid, õhe lükkides värvilisi helmeid.

(J. Barbarus — Öitsev taevas. 23. VIII 1943.)

Sind mälestab, võitleja, me kodumaa kasvav ja tõusev noorpõlv,
kui mängivad lillede seas jõekaldail me lapsed rohus,
kui viljades lainetab kodumäe nõlv, kus vastsed elamud reas
on vabad vaenust ja ohust!

(E. Hiir — Sulle, võitlejal)

Su õnn on õnneks kogu maale, koos sinuga ta võimsaks saab.
Suur juht ja õpetaja Stalin siin Kremliis targalt juhhib maad.

(I. Ošanin — Moskva.)

(354 silpi.)

Tähtede ja silpide väljalangemine vöorsõnades. Tähtede ja silpide väljalangemine sõnalühendites.

l^h = l, l^h = l, l^h = l, l^h = l, l^h = l,

l^h = l, e^h = e

l^h = l, o^h = o, o^h = o, o^h = o,
o^h = o, u^h = u, o^h = o, h^h = h

l^h = l, l^h = l, l^h = l, l^h = l,

l^h = l, l^h = l, l^h = l, l^h = l.

1) Vöorsõnades langeb kahe teineteisele järgneva vokaali juures esimene vokaal ära, kui seejuures sõna selgus ei kannata (t(e)ooria, kolleeg(i)um). Sama on kehtiv ka eesti keele mõnede sõnade kohta, kus leiduvad need diftongid, mis diftongide tabelis ei esine (l(i)ugleb).

2) Vöorsõnades langevad tavaliselt välja silbid ik(at), uk(t), ut, eer, is(at) (klassif(ikat)sioon, red(ukt)sioon, resol(ut)sioon, debit(eer)ima, rev(is)jon, kanal(isat)sioon).

3) Sõnalühendile võib juurde lisada vajalikud käände- või muutelõpud, kusjuures sageli mõned tähed või silbid langevad välja, ilma et mõiste seejuures kannataks. Juurdekirjutatud sõnalõpu tähtede ja silpide väljalangemist hõlbustab see asjaolu, et sõnalühend juba ise annab silmapilkselt teatud mõiste, juurdekirjutus aga täpsustab sõnavormi. (Nõu(d)mine, nõu(d)a, liht(s)am, rahv(us)lik, kirj(ut)amine, valg(us)tus, kindl(us)tada, korr(al)dada.)

e: Van, et, ratifitseerib, funktsioneerib
 a, b, d, e, ratifitseerib, funktsioneerib!
 u, v, w, x, y, z, [funktsioneerib, ratifitseerib]
 a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z, [funktsioneerib, ratifitseerib]
 a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z, [funktsioneerib, ratifitseerib]
 a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z, [funktsioneerib, ratifitseerib]
 a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z, [funktsioneerib, ratifitseerib]
 a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z, [funktsioneerib, ratifitseerib]
 a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z, [funktsioneerib, ratifitseerib]
 a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, y, z, [funktsioneerib, ratifitseerib]

Kirjuta: tarifatsioon, ratifikatsioon, reproduktsioon, deputatsioon, assisteerima, mobilisatsioon, funktsioneerib, tsentralisatsioon, kollokvium, meteor, diagnoos.

(53 silpi.)

Kui paljudes, kui mitmeis tuhandetes
rõõm kaunim ärkab inimsüdametes,
kui pimeneva Moskva südalinna ring
teeb valgeks oma kunsti pjedestaalid —
Suur, Väike, MHAT, Vahtangov, filiaalid;
Kolonnide, Tšaikovski-nimeline ning
Konservatooriumi kontsertsaalid. . .

(M. Raud — Öhtused saalid.)

Väljudes kuuskede vilust, silmi nii haljuseargu
pimestas sädelev kargus, hommiku kastene ilu.

(D. Vaarandi — Päev Pavlušinos.)

Ja haaravad su tänavate võimsad ehitused,
mis otsekui maast mananud nõukogulik on võim,
ja nende kõrval ajaloo ning kunsti haruldused,
Kreml ise nende seas kui vanim, uhkeim hõim:
siin kõiki kauneid säilitatud on traditsioone
ja kokkukõlastatud alla tõusva hooga joone.

(J. Kärner — Moskva.)

Tahtku vaid vaenlane sõjaga õnne meilt röövima tulla,
kõik meie tõuseme raudse müürina kaitsma kodumaad kallist!

(Ukraina rahvalaulust.)

Sa leninlikku lippu kannad, me jõud, me uhkus, me Armee,
— ja igavesti jõudu annab sul kommunismi suur idee.

(R. Parve — Võiduar mee.)

(269 silpi.)

Kirja tehnilised harjutused.

Käe voolavaks liikumiseks on vajalik teostada süstemaatilist stenograafiakirja drilli. Selleks võetakse ahelharjutusena tähtede, lühendite, sõna- või lausekombinatsioone. Õppijal on soovitatav eelolevatest harjutustest võtta sõnu, lauseid või lauseosi stenograafiakirja drilliks. Käesolevas paragrahvis toome näiteid niisugusteks harjutusteks. Iga näidet kirjutada harjutusena mõni rida.

1] mmmmm, 2] nnnnn, 3] rrrrrrrrrr,
 4] kkkkkkkk, 5] tttttttt, 6] llllllllll,
 7] uuuuuu, 8] eeeeee, 9] hhhhhhhh,
 10] sssss, 11] aaaaa, 12] dddddddd,
 13] kkkkkkkk, 14] tttttttt, 15] rrrrrrrr,
 16] oooooo, 17] cccccc, 18] nnnnnn,
 19] eeettt, 20] rrrrrrrr, 21] eeeeeeee,
 22] kkkkkk, 23] sssss, 24] rrrrrrrr,
 25] sssssssss, 26] kkkkkkkk,

27] *rest rests, 28] *sh sh*,*

29] *last last*,

30] *last last*,

31] *sh sh sh sh sh sh sh sh*,

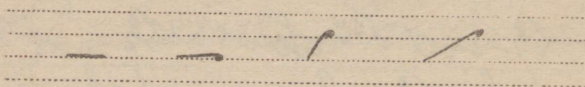
32] *en en en en en en en en*.

33] *en en en en en en en en*.

II
TÄIENDAVID SÕNALÕPPLÜHENDEID.

§ 5.

Sõnalõpplühendid *-na, -ni, -sti, -stik* ja täiendavad
sõnalõpplühendid juusjoonega *t*.

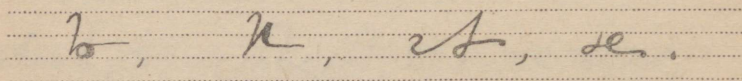

1) *-na, -ni, -sti, -stik.*

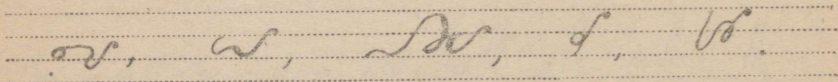

4) *-tom, -tis, -tanud, -tavad, -tur, -tar.*

Näiteid:

1) *kaarena, kaubana, metsani, jalani.*

rõõmsasti, vanasti, nähtavasti, kiiresti, pihusti,

3) rägastik, kuristik, vastastikku, kännustikus.

4) sümptoom, tekstis, kuulutanud, keerutavad, kultuur.

1) Sõnalõpp *-na* on sirgjooneline, ühemõõdulise pikkusega ja sarnane *-ne-ga*. Sõnalõpu täpsustamise vajadusel *-na-lõppu* ei kasutata.

Sõnalõpp *-ni* on samuti sirgjooneline, ühemõõdulise pikkusega ja lõpeb vokaaliga *i*.

2) Sõnalõpp *-sti* — ülestõusev, veidi pikem ühest mõõdust ($1\frac{1}{4}$ mõõtu) ning lõpeb vokaali *i* punktiga.

3) Sõnalõpp *-stik* — poolteise mõõdu pikkusega längjoon *i*-punkt-lõpuga.

4) *t-ga* või *at* (*et-*, *it-*) -ga liituvad ilma ühendushaagikeseta silbid *om*, *is*, *ar*, *ur* jt. ja silplühendid *(a)nud*, *(a)vad* jt.

27.11.1941. A. K. —

Meil on sinine meri. [u. l.]

27.11.1941. A. K. —

Meil on sinine meri. [u. l.]

Meil on sinine meri. [u. l.]

Meil on sinine meri. [u. l.]

(194 silpi.)

Kirjuta:

Julgesti, vennad... kuule, laulud voogavad suurvete vahuna. Loosung laksutab pehmes tuules sõnu: Elagu rahvaste rahumaa! Viimse võitluse võidukas see marsib armee.

(M. Raud — Maimarss.)

Meil sinised mered on sügavad, suured, meil rikas ja helde ja õilmitsev maa. Kustahes sa kõnniks siin — igal pool kuuled nii selgesti, kõlavalt Kremli häält sa.

Seal Stalin, ta küsib: kas teotseme hästi?

Seal Stalin, ta küsib: kas kõike on meil?

— Jah, kallis Stalin, rõõm kasvab töö kestel:
me teame su õpetust, suuri ideid.

(P. Tõšina — Laul Stalinist.)

Uhket võitlust Nõukogude kodumaa
peab rahvaste rahu ja õnne eest,
uusi jõude me tööst virgub koiduna
hoidma ohte inimsoo päikseteest.

(E. Hiir — Suurele Oktoobrile.)

Veel ei ole jätkunud mitme sajandi ohvrite hinnast.
Veel kord vaenlane rajast rajani sõtkus me sünnimaa pinnast.
Mullast minevik üles end ringutas —
tuli ammustes tuhkades hõõgub võitluseks pingutas
kõik meie mõtted ja mõõgad.

(M. Raud — Võitluste maa.)

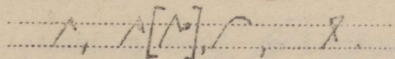
Lokkis peake lahuga ilusti pane patja.
Uinu vaiksesti rahuga — olen su hoidja ja kaitsja.

(J. Kärner — Unelaul.)

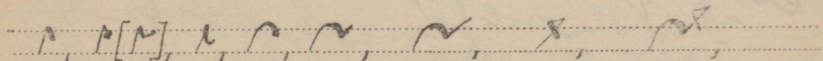
(284 silpi.)

§ 6.

Sõnalõpplühendid -ste ja -stu ning nende liited.

1) ste, -stel, -stes, -steks.

2) -stu, -stul, -stub, -stus, -stuse, -stused, -stuks, -stuseks,
-sta, -stal, -stab, -stas, -stase, -stased, -staks, -staseks,

Handwritten cursive letters: r, s, t, p, l, p, n.

-stusel, -stusena, -statud, -stanud, -stada, -stavad, -stamine.
-stasel, -stasena,

Handwritten cursive letters: k, l, [l^o]

-stamise, -stama, (aga: -(a)tama).

Näiteid:

Handwritten cursive letters: r, k, l, k.

1) hammaste, kallastel, koobastes, kitsasteks.

Handwritten cursive letters: s, er, [s], k, ar, l.

2) ajastu, ladestu, ühistul, takistus, vabastaks, pürustusel,

Handwritten cursive letters: k, s, r, er, v.

kaunistusena, kindlustada, ennustamine, halastamatu, keskustama.

-ste ja -stu märgid on ühest moodsust veidi kõrgemad (1^{3/4} moodsu); nendest on tuletatud rida teisi näites toodud sõnalõppühendeid. Sõnalõppmärk -stama on kahemoodsuline.

Handwritten cursive letters: er, k, r, l, s, k, s, k.

Handwritten cursive letters: k, l, s, k, s, k, s, k.

...the
... ..
... ..

... ..
... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

Kirjuta: Üheks suuremaks teguriks meie võidus on meie riigi rahvaste sõprus. Stalinlik Konstitutsioon on kindlustanud kõigile kodanikele õiguse haridusele. NSV Liidu kodanike õigus tööle, puhkusele, haridusele, ainelisele kindlustusele vanaduses ning tööjõime kaotamise puhul tagavad töötajate materiaalse hüvangu õitsengut. Kõik NSV Liidu rahvad on teadlikud neist suurtest õigustest ja kohustustest, mis neile annab Stalinlik Konstitutsioon. Viisaastak seab üheks oma peaülesandeks nõukogude kultuuri ja kunsti õitsengu kindlustamise.

Inimpõlved imetlevad teid, kaitsjaid Stalingradi,
mälestavad raskeid lahingteid sajanditest saadik.

(E. Hiir — Stalingradi kaitsjad.)

Õnnistab lõikuspäevi me kodumaa, emana heldena kuldne
ja armas.

(D. Vaarandi — Lõikuselaul.)

Metsade taga nüüd olen ma rännanud,
maailmas avaras astund mu kand:
tuult olen tallanud, tühjuses jännanud,
mälestus noorusest ainus veel and.

(J. Kärner — Tagasi lapsepõlve.)

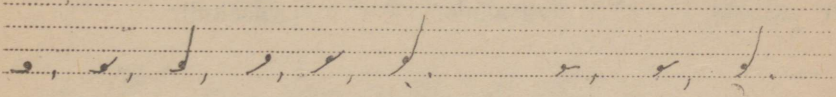
Meil tugeva sõbrakäe andis
Liidu rahvaste vapper armeel!
Võidult võidule kindlana kandis
meid me ühine lahingutee.

(J. Schmuul — Sangarite laul.)

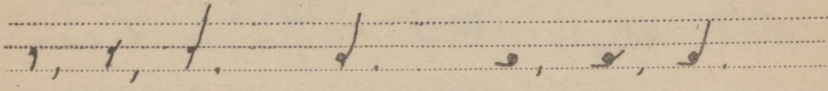
(317 silpi.)

§ 7.

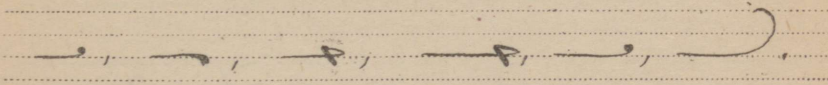
Sõnalõppmärgid *-al, -el, -il* liidetega. Sõnalõpp *-ul* ja selle liited.
Sõnalõppmärgid *-am, -em, -matu* liidetega.

1) *-al, -ale, -alt, -el, -ele, -elt*. Vrd.: *-lane, -lase, -last*.

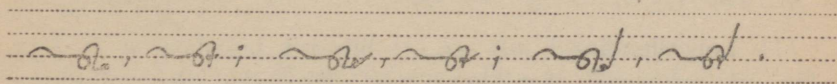

-il, -ile, -ilt. Vrd.: *-tult* 2) *-ul, -ule, -ult*.

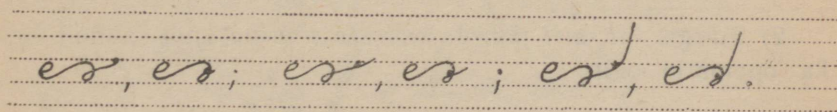

3) *-amal, -amas, -amaks, -matuks, -matul, -matuid*.
-emal, -emas, -emaks,

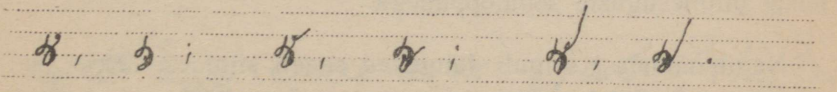
Näiteid:

1) *nõrgal; nõrgale; nõrgalt*.

lehel; lehele; leheld.

juhil; juhile; juhilt.

al, al; al, al; al, al.

2) vasakul;

vasakule;

vasakult.

al, al, al, al, al, al.

3) ligemal, julgemal, madalamal, kitsamas, vaatamas,

al, al, al, al, al, al.

suuremaks,

tundmatuks,

tundmatuid.

1) Lõppsilpmärgid *-al, -el, -il* liituvad sagedasti *e* ja *t-ga*. *-ale, -ele* erinevus sõnalõppmärgist *-lase* (kui see vajalikuks osutub) ja *-ilt* erinevus sõnalõppmärgist *-tult* on näites võrdluseks toodud.

2) Märgis *-ul* on *l* jämeda rasvase sõõrina, mis kandub üle ka lõppmärki *-tult*.

3) Sõnalõppmärk *-am (-em)* võib liituda märkidega *-al, -as, -aks* ja teiste sõnalõppudega, samuti võib liituda *-mata (-matu)* teiste mitmesuguste sõnalõppudega.

Nagu näidetest selgub, langevad sageli silpides *-al, -el, -il, -ul* ja nende liiteis vokaalid *a, e, t, u* ära, kusjuures *l* liitub punktina tähendatud vokaalide ees oleva konsonandiga.

Kirjuta: Igal linnul oma pesa armas. Igal vihikul peab olema selge pealkiri. Üks teeb kõikidele, kõik ühele. Iga dokument peab olema kirjutatud selgelt ja loetavalt. Kaks silma ulatuvad kaugemale kui üks. Üheks tähtsamaks töövormiks TSN saadikutel on alatised komisjonid.

Ah küll neid koolipõlve aegu ja päevi vilkalt nobedaid.

(R. Parve — Sõbrapilguga.)

Tallinn, kes sa mul südameks sees,
meil on puhkevad päevad veel ees!

(R. Parve — Tallinna motiive.)

„Võit on saabund!” Rahutuvi, kes me kohal tiibles,
me õlale on viimaks maabund.

— „Võit” — kas tunnete te selle sõna võimsust,
aja suurust, mis meid hoogsalt kannab
vastu tulevikule, mis kumab, koidab?

(J. Barbarus — Võidulaul.)

(182 silpi.)

III

LÜHENDITE LIITEID.

§ 8.

Liiteid lühendeist *aja, iga, ise, kiir, kohe, on.*

a: *so, s, s, s, s, s, s,*

1) *aja:* ajajärk, ajalik, ajaline, ajama, ajastik, ajastu,

aj, aj, aj, aj, aj, aj,

ajaviitmata, ajuti, ajutine, ajalugu, ajalooline, aegamööda.

i: *i, i, i, i, i, i, i,*

2) *iga:* igapidi, igati, igatahes, igav, igavene, igavesti,

ig, ig, ig,

igaüks, igakord, iganema.

i: n, n, n, n, n, n, n

3) ise: iseenese, iseenda, iseasi, isekas, isekeskis, iselik,

n, n, n, n, n, n, n

iseloom, iseloomustus, iseseisev, iseäranis, iseäraldi,

n, n, n

iseäraldus, isevärki, iseviisi.

iseärasus,

9: 9, 9, 9, 9, 9, 9

4) kiir: kirja, kirjalik, kirjutama, kirjand, kirjandus,

9, 9, 9, 9, 9

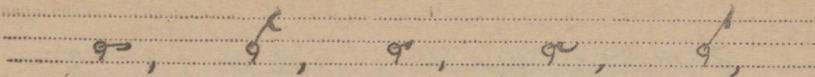
kirjanduslik, kirjanik, kirjastama, kirjastik, kirjastus,

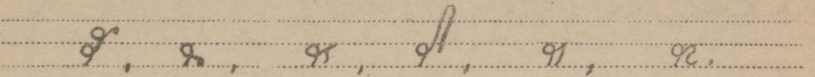
9, 9, 9, 9, 9, 9

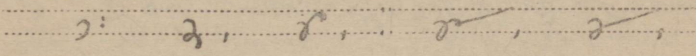
kirje, kirjeldama, kirjeldus, kirjendama, kirju, kirjutaja,

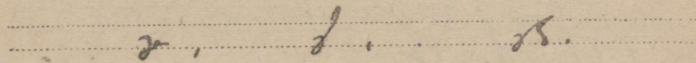
9, 9, 9, 9, 9, 9

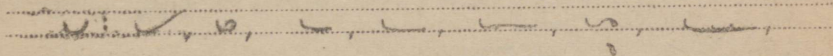
kirjutis, kirjutus, kirjutamine, kirjutatan, kirjutasin, kirjutata,

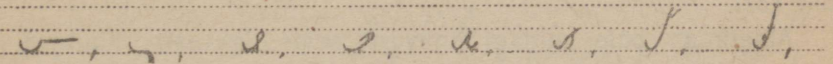

kirjutagu, kirjutav, kirjutanud, kirjutatakse, kirjutatud,

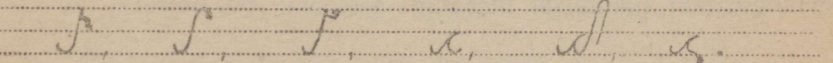

kiirkiri, kiirus, kiirrong, kiirkäik, kiirjooks, kiirmars.

5) koh(e): kohus, kohustus, kohustuslik, kohuslik,

kohuseline, kohustama, kohustavus.

6) on: olek, olema, olen, oleme, olime, olemas, olematu,

olem, olemus, olend, olenema, oleneb, oleng, olete, olenevalt,

oletus, oletas, oletama, olev, olevik, olevus.

Käesolevas ja järgmises paragrahvis on toodud rida näiteid lühendite kohta tähtede ja silpide juurdelisamisega, kusjuures kirja lühendamise ja kurrentsuse mõttes langevad välja üksikud tähed ja silbid (vt. § 3, p. 3).

er: ad de. ad de. In ad de. In ad de.
L... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

(Järg lk. 33.)

Kirjuta: Lind kirju, inimese elu veel kirjum. Tootmise üks iseärasus seisab selles, et ta ei jää kunagi kauaks seisma ühele kohale. Looma- ja taimeriigis käib äge võitlus olemasolu eest.

Maailmas pole midagi igavest peale igavesti muutuva, igavesti liikuva materia. (Engels.) Näivus on olemuse peegeldus. (Lenin.) Et poliitikas mitte eksida, tuleb olla revolutsionäär, aga mitte reformist. (Stalin.) Nõukogude Liidus on kirjanduslikul liikumisel massiline iseloom. (M. Gorki.)

Uue pöörde ajaloole annab meie töö ja laul.

(J. Kärner — Töölaul.)

Elagu! Oleme vabad!

(J. Sütiste — Maakera pöördub itta.)

1. Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!
[Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!]
2. Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!
[Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!]
3. Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!
[Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!]

4. Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!
[Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!]
5. Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!
[Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!]
6. Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!
[Olgugi veel varem, — homme kerkib siin palee!]

(333 silpi.)

Olgugi veel varem — homme kerkib siin palee.

(P. Rummo — Tänapäev.)

Rahvale elada olgu me püüd,
sellest las helada laulud meil nüüd!

(R. Parve — Pioneeride marss.)

On sangarlik ning hiilgav ajalugu,
mis loonud bolševikkude partei.

(J. Kärner — Partei ajalugu.)

(229 silpi.)

Lühteid lühendeist koht, kord, kui, lõpp, moodi, nõu, stin, taga.

l: l, l, l, l, l, l,

- 1) koht: kohtunik, kohal, kohalik, kohaldama, kohtlema,
koha,
kohtu

k, k, k,

kohati, kohastikku, kohastama.

e: e, e, e, e, e,

- 2) kord: kordamine, korruga, seekord, mõnikord, korralik,

r, r, r, r, r,

korraline, korraldus, korrastama, korrastus, korrastikku,

r, r, r,

korrutis, korrutus, kord-korralt.

i: i, i, i, i, i,

- 3) kui: kuid, kuis, kuidas, kuigi, kuivõrd, kuivõrra, kuiv.

e: e, e, e, e,

- 4) lõpp: lõplik, lõpukorral, lõpuks, lõppude lõpuks,

1: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

mood(i): moodus, moodustis, moodustus,
moodustama, sedamoodi, mismoodi.

2: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

6) nõu: nõudja, nõudlik, nõudma, nõudlus, nõusolek, nõustuma,

3: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

nõustun, nõutav, nõutu, nõukogu, Nõukogude Liit,

4: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

nõukogude võim, nõukogude kord, Nõukogude riik,

5: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Nõukogude valitsus, nõukogude rahvas.

6: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

7) siin: siinjuures, siinkohal, siinsamas.

7: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

8) taga: tagama, tagasi, tagant, tagala, tagur, tagurlane,

tagurpidi, tagajärg, tagatis.

Handwritten cursive script on lined paper, consisting of approximately 10 lines of text. The script is dense and somewhat illegible due to its cursive nature. Some words are underlined, and there are several small annotations in square brackets, such as [k], [a], [e], [o], [u], [i], [j], [l], [m], [n], [p], [q], [r], [s], [t], [v], [z], [z'], [z''] and [340].

Kirjuta: Nõukogude riigi jõu moodustab temasse ühendatud inimeste jõud. Meie maa rahvad on tegelikult võinud veenduda, et nõukogude kord on tõeliselt maailma kõige kindlam ja kõige demokraatlikum kord.

Tööviljakus näitab, kuivõrd on sotsialistlik kord täiuslikum kapitalistlikust korrast. (Kalinin.) Sotsialism asetab töö talle väärikale kohale. (Kalinin.) Viie aasta plaan lähtub sellest, et tagada edasine progress kõigis NSV Liidu rahvamajandusharudes kui tingimus toodangu ja tööviljakuse võimsaks tõstmiseks. (G. Malenkov.)

Töö — korraldav ja kandev on kõige ind ja siht.

(J. Barbarus — Suur Oktoober.)

Nõukogude võimu kestel on tõusnud ka meie rahva kultuuriline tase.

Elagu Nõukogude Valitsus! Elagu ja õitsegu meie suur kodumaa, meie nõukogude võim, mille on loonud Lenin ja Stalin!

(235 silpi.)

IV
LÜHENDID.

§ 10.

Lühendite moodustamise teoreetilised alused.

a, n, f, z, m, d, de, ml.

I. 1) ca, jm., jt., ms., nr., dr., sm., NSVL.

e, l, s, h, ll, h.

2) lõpp, vaba, umbes. 3) kogu, filosoofia, kõne.

h, b, d, m, b, d.

4) defekt, pension, remont. 5) analüüs, oblast, ravim

a, n, f, z, m, d, de, ml.

6) kaunis, küsimus, entsüklopeedia. 7) kõrval, seadus, protsess.

h, b, d, m, b, d, e, l, s, h.

8) konto, loodus, raadio. II. 1) kus, fakt, nõu. 2) insener, nõrk, õige.

6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

3) büroo, kool, lähedal. 4) kütus, laut, mõte. 5) abi, iga, masin.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

III. 1) alt, sage, valve. 2) kapital, tootma, statistika.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

IV. arm, arv, kõrg(e). V. loomulik, proletariaat, asemel.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

VI. aktiiv, kultuur, ühistu. VII. autoriteet, plaan, tarve.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

VIII. tea-, töö, päike, väike. IX. distsipliin, intelligent, taktika.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

X. 1) ammu, on, viimane. 2) taga, maa, vahe.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

XI. käteplaksutamine, vaatepunkt, kapitalistlik ümbrus.
kiiduavaldus,

Lühend, nagu teame, on stenograafias olulisem vahend kirja lihtsustamiseks, kirja kurrentseks muutmiseks ja kiiruse saavutamiseks. Lühendit saab kiiresti kirjutada ja ta on kergesti loetav, sest ta annab silmapilkselt teatud mõiste; lühendeile järgnevaid tähti ja silpe on võimalik kergemini ära jätta kui stenograafiliselt väljakirjutatud sõnast, ilma et mõte seejuures kannataks. Mõnikord lühend ei olegi stenograafiliselt väljakirjutatud sõnast palju lühem, kuid tal on kui lühendil lühendile omased hüved.

Lühendi moodustamisel väljutakse sellest, et ta oleks lühike ja karakterne, kergesti kirjutatav ja kergesti meelde jääv. Käesolevas paragrahvis toome ülevaate lühendite moodustamise viisidest.

I. Lihttuletuslühendid kujutavad endast stenograafiliselt väljakirjutatud sõnast ühe kompaktse osa või mitme sõna üksikute osade liitumust.

Lihttuletuslühendid moodustatakse:

- 1) tavalise kirja eeskujul tavalise kirja lühendeist (ca, jm., jt.);
- 2) sõna ühest iseloomustavast konsonandist või liitkonsonandist (lõpp, vaba, umbes);
- 3) sõna kahest iseloomustavast konsonandist või konsonandi ja liitkonsonandi ühendist (kogu, filosoofia, kõne);
- 4) sõna kahest iseloomustavast konsonandist või konsonandi ja liitkonsonandi ühendist vokaali *e* väljalangemisega (defekt, pension, remont);
- 5) sõna algosast (analüüs, oblast, ravim);
- 6) sõna ühest tüüpilisest osast (kaunis, küsimus, entsüklopeedia);
- 7) sõna lõpposast (kõrval, seadus, protsess);
- 8) sõna alg- ja lõpposast (konto, loodus, raadio).

II. Sümbollühendid on sõna tüve üks vokaal, kaks erinevat vokaali või diftong sümboolselt üle kandunud sõnatüve ühele konsonandile või konsonantide liitumusele.

Sümbollühendid moodustatakse järgmiselt:

1) sõna esimene konsonant tähistatakse sellele järgneva vokaali või diftongi kohaselt sümboolselt (kus, fakt, nõu);

2) sõnast üks konsonant (sõna keskelt või lõpust) tähistatakse sümboolselt sõnas leiduva tüüpilise vokaali või diftongi kohaselt (insener, nõrk, õige);

3) sõnast kaks tähemärki liituvad, mida tähistatakse sümboolselt sõnas leiduva tüüpilise vokaali või diftongi kohaselt (büroo, kool, lähedal);

4) sõna esimeses stenograafilises silbis (jät-, kaot-, muut-, jaot- jt.), mis lõpeb *t*-ga, kandub *t* ees olev vokaal või diftong sõna esimesele konsonandile sümboolselt üle, kusjuures *t* tõuseb juusjoonena üles (kütus, laut, mõte);

5) konsonandi abil tähistatakse kahe vokaali sümbol (abi, iga, masin), näit. abi: *b a* tõttu rõhuga ja *t* tõttu kõrgemal.

III. Liitmärklühendid moodustatakse järgmiselt:

1) kaks tähte liituvad sõnalühendiks kas sõnas leiduva vokaali sümboliseerimisega või mitte (alt, sage, valve);

2) kaks kahemõõdulist märki liituvad kolmemõõduliseks märgiks nende vahel oleva vokaali sümboliseerimisega. Tuletatud märk kirjutatakse ühe mõõdu võrra põhijoonest allapoole (kapital, tootma, statistika);

IV. *r-sõõr*-lühendid moodustatakse sõna iseloomustavast konsonandist, millele ülemise osa juurde liitub väikese sõõrina *r*-tähe märk. See tähistatakse sõnatüves leiduva vokaali (diftongi) tõttu sümboolselt või mitte.

V. Sõnalõppmärkide liitlühendid kujutavad endast stenograafilist lõppsilpmärki mingi eellitega. Selleks liiteks võib olla sõnas leiduv konsonant või koguni mõni teine lõppsilp (loomulik: *l+lik*, proletariaat: *l+tar*, asemel: *em+el*).

VI. Sõnalõppmärklühendid on moodustatud stenograafilistest lõppsilpidest (aktiiv, kultuur, ühistu). Neid sõnu kirjutatakse eelmistest sõnadest lahus.

VII. Vokaalliitlühendid kujutavad endast vokaali liitumust konsonandiga või liitkonsonandiga, kusjuures lühendimärk võib olla tähistatud sümboolselt sõnas leiduva vokaali (diftongi) tõttu (autoriteet, plaan, tarve).

VIII. Vokaal-diftonglühendid moodustatakse vokaalist või diftongist või nende osadest (tea-, töö, päike, väike).

IX. *t*-punkt-lühendid moodustatakse sõna ühest iseloomustavast konsonandist, mis tähistatakse sõnas leiduva vokaali (diftongi) tõttu sümboolselt või mitte ning millele märgitakse sõnas leiduva *t* tõttu punkt peale (distsipliin, intelligent, taktika).

X. Poolkorrapärased lühendid on niisugused, mis on stenograafiliselt väljakirjutatud sõnast või mõnest sümboolselt väljendatud konsonandist kaugeleulatuvalt tuletatud märk (ammu, on, viimane).

Ebakorrapärasteks lühenditeks on vabalt võetud märgid (taga, maa, vahe).

XI. Ideogrammid on niisugused lühendid, mis on moodustatud piltkujundeist (käteplaksutamine, vaatepunkt, kapitalistlik ümbrus).

Toodud lühendite klassifikatsioon väljub lühendite moodustamise viisidest, kus õppija tutvub lühendite moodustamise põhialustega. Erinevate tööalade juures esineb erinevaid, kuid tihti kasutatavaid sõnu, näit. puidutööstuse alal on erinevad rakendussõnad kui metallitööstuses jne. Stenografist, tundes lühendite moodustamise viise, võib lühendeid vajalikul hulgal ise luua ja neid siis oma kirjas kasutada. Selles mõttes ongi lühendid kahesugused: kinnislühendid — stenograafia kursuse lühendid — ja vabalühendid — stenografisti poolt moodustatud lühendid või need lühendid, mida stenograafia kursus ei pea sunduslikuks. Lühendite rohkust tuleb kasutada nii, kuidas keegi stenograafiat valitseb; igatahes ei tohi lühenditega liialdada. Igaüks tunneb ise oma võimeid ja teab, kui suurt lühendite pagasit ta võib omada.

Lühendeid võib jaotada ka teisiti, nimelt:

1) tüvilühendid, kus lühend on moodustatud sõna tüveosast (tüve alghäälikust, sisehäälikust või tüve lõpphäälikust);

2) tüvetud lühendid, kus lühendiks on stenograafiline alg- või lõppsilp;

3) erilühendid — lühendid, mis kahte eelmisse gruppi ei kuulu (näit. *t*-punkt-lühendid jt.).

Allolevad paragrahvid toovad sageli esinevate sõnade lühendid kui ka niisuguste sõnade lühendid, mis küll nii sageli ei esine, kuid mis on raskemini kirjutatavad ja lühendite klassifikatsioonis tüüpilised.

Mõnikord esineb sõnade lühenditel kaks erinevat mõistet ühele lühendmärgile, näit. *jättis* ja *jäätis*, *möte* ja *mööd*. Niisugused kokkulangemised on haruldased. Lausest saab sõna mõtet kergesti teada. Kui aga siiski vajatakse sõna täpset kirjutamist, siis juba sõna välja kirjutada ilma lühendita.

§ 11.

Lihttuletuslühendid I.

ca, dr., prof., eks., etc., fo., id., jj., jm., jne., jt.

1) *ca, dr., prof., eks., etc., fo., id., jj., jm., jne., jt.*

ms., nn., nr., resp., s. o., sm., tab., tel., NB.

ms., nn., nr., resp., s. o., sm., tab., tel., NB.

ms., nn., nr., resp., s. o., sm., tab., tel., NB.

2) NSVL

ENSV

ÜK(b)P

ÜLKNÜ

ELKNÜ

2) me = me, me = me, me = me,
eh = eh, eh = eh.

d, d, e, e, e, f.

3) Sild, sm. Sild. 4) Marx, Engels, Lenin, Stalin.

d, l, b, f, r, t.

5) kriitika, spets, spetsialiseeruma, tšekk, žurnaal, žurnalist,

h, h, h, h, h, h, h.

vaba, vabadus, vabanema, vabanen, vabaneme,
vabandama, vabandus.

h, h, h, h, h, h.

6) dokument, filosoofia, komitee, kõne, kõnelen, kõnelema,

h, h, g, h.

kõnelemine, kõnelemisega, menševik, mehhanis(eer)-

h, h.

mehhaniseerima, mehhaniseerimine.

1) Lühendid tavalise kirja eeskujul (ca, dr., prof.).

2) Sagedamini esinevad tavalise kirja lühendid, nagu näites toodud, on rohkem lühendatud.

3) Lühend *sm.* väljendatakse sellega, et nime alla tõmmatakse pikem joon (Sild, *sm.* Sild).

4) Lühendid nimede Marx, Engels, Lenin ja Stalin kohta.

Lühendiks on nime esimene täht või nime algosa liitkonsonant.

5) Lühend on moodustatud sõna ühest iseloomustavast konsonandist (žurnaal, vaba) või liitkonsonandist (kriitika).

6) Lühend on moodustatud sõna iseloomustavatest konsonantidest (dokument, filosoofia, komitee).

ex. : inglise kirjandus
Lühend ingl. kirj. and. kirj.
ingl. kirj. and. kirj.
ingl. kirj. and. kirj.
ingl. kirj. and. kirj.

2. ingl. kirj. and. kirj.
ingl. kirj. and. kirj.
ingl. kirj. and. kirj.

...er hõp. [2]

...e ja ...e ...e ...e ...e ...e [1]

...e ...e ...e ...e ...e

...e ...e ...e ...e ...e [1]

(364 silpi.)

Kirjuta: Iga tšehh on spetsialiseerunud teatavaile töödele. Vene keele õpiring tellis lugemislaua mitu venekeelset žurnaali. Eristatakse alg- ja koonddokumente. Dokumendid olid paigutatud tulekindlasse kappi. Noored olid kõnelnud oma koondusel suure vaimustusega Stalinist. Stalinlik Konstitutsioon on sotsialismi ja sotsialistliku demokraatia konstitutsioon. Koosolekul arutati ÜK(b)P ja EK(b)P Keskkomitee otsuseid. Eriline tähtsus oli põllumajanduslike tööde mehhaniseerimisel. Menševikud reetsid tööliklassi huve.

Uusim filosoofia on niisama parteiline nagu kaks tuhat aastat tagasi. (Lenin.) Me vajame sellist enesekriitikat, mis tõstab tööliklassi kultuursust, arendab tema võitlusvaimu, kinnitab tema usku võidusse, suurendab tema jõudu ja aitab tal saada meie maa tõelisteks peremeesteks. (Stalin.)

Lehvi, lipp, sa stalinlik, me eel, õnne töotus vabaduse teel.

(M. Raud — Meie lipp.)

(290 silpi.)

Lihttuletuslühendid II.

ts, t, d, n, k, h,

ensiin, deleg-, delegaat, delegatsioon, defekt, dekreet,

z, e, r, s, b,

element, energia, len(d), lennuk, pension,

ts, sh, sho, sh,

pensionär, reaktsioon, reaktsionäär, reaktsiooniline,

r, d, d, d, d, d,

remont, sekretär, tery(e), tervitus, tervitama, tervendam.

Tähendatud lühendid on moodustatud sõna kahest iseloomustavast konsonandist (või konsonandi ja liitkonsonandi liitumisest) nendevahelise vokaali *e* väljalangemisega.

e: ts, t, d, n, k, h, ts, t, d, n, k, h,

ts, t, d, n, k, h, ts, t, d, n, k, h,

ts, t, d, n, k, h, ts, t, d, n, k, h,

e-er, e-er, e-er. [e-er] H!
 e-er, e-er, e-er. [e-er] H!
 e-er, e-er, e-er. [e-er] H!

e-er, e-er, e-er. [e-er] H!
 e-er, e-er, e-er. [e-er] H!
 e-er, e-er, e-er. [e-er] H!

Kirjuta: Remonttööde ülevaatusel leitud defektid kõrvaldati. Deleagaat esines aruandega oma valijaile. Töölistele makstakse vanaduses pensioni. Eesti kodanlik reaktsioon tegi takistusi tööliikumisele. Peale esimehe tervitas pidulisi ka sekretär. Bensiin toodi kohale. Pehmem kui vill, tihedam kui udu ja lendab kui lind (lumi). Päikesekiirte energia avaldab suurt mõju elavale organismile. Lennuk lendas pealpool pilvi.

II Nõukogude Kongress võttis vastu dekreeidi rahu kohta, dekreeidi maa kohta ja dekreeidi valitsuse — Rahvakomissaride Nõukogu — moodustamise kohta.

Suur vene teadlane Mendelejev tegi kindlaks, et kogu elus ja eluta loodus koosneb 92 kõige lihtsamast keemilisest elemendist.

Tervitus teile, võidukad väed, idas, lõunas ja läänes!
 Tervitus teile, kel mered ja mäed üle tormatud
 mitmes käändes.

(J. Sütiste — Tervitus teile, võidukad väed!)
 (276 silpi.)

Lihttuletuslühendid III.

d, dt, d', d'', ~,

abstrakt-, abstraktne, abstraktse, abstraktsioon, analüüs,
analüüt-,

~, b, c, e, es, es,

analüüsima, aprill, are(n)-, arenema, arenemine, areng,

eb, l, lb, lb', l'', l'''

arendama, ede(n)-, edenema, edendama, ehit-, ehitama, ehitus,

l', l'', s, s', s''

ehitamine, ehitis, ekspluata-, ekspluatatsioon, ekspluataator,

l, lb, l', l'', lb, lb''

etend-, etendama, etendus, geograafia, imperial-, imperialism,

-p, r, r', r'', r'''

imperialistlik, konkreet-, konkreetne, konservatiiv, konservatiivne,

d, b, d, h,

konstant-, konstateerima, konstruktsioon, kvaliteet, kvantiteet,

l, l, l, l, l, l, l, l,

lakkama, -loog, loogika, loogiline, lugu, lugupidamine,
lage, lakk-, loog-,

l, l, l, l, l,

mater(jal), materiaalne, mateeria, materialism, materialist,

l, l, l, l, l,

materialistlik, oblast, objekt, objektiivne, objektiivselt,

l, l, l, l, l, l,

osa, osakond, osaline, osalt, osanik, osavõtt, osavõtmatu,

l, l, l, l, l,

osav, osavus, preemia, projekt, ratsionaal-,

l, l, l, l, l,

ratsionaalne, ratsionaalsus, ratsionalistlik, ravim, ravima,

e, b, b, h, k,

resultaat, sport, sportlane, stahhaanov(1)-, stahhaanovlus,

b, n, s, t, p.

stahhaanovlane, uudis, ühis (ühes), ütli-, ütlemä.

Loetletud lühendid on moodustatud sõna algosadest. *r*-märk-lühendideis kirjutatakse tihti *r* sõõrina vasakult paremale poole (arenema, ratsionaalne jt.). Lühendis *ehit-* langeb *e* sõna algul ära. Lühendis *ede(n)-*, *etend-* muutub sõna alguse *e* kaugeside-juusjoon lühiside-juusjooneks.

er: h, s, e, t, b, u, t, k, e, d, e, n, j, o, l, b, v
k, s, n, s, e, e, z, h, n, t, e, s, t, e, b, b, j, v
s, h, n, h, n, v, o, e, r: t, s, h, n, -s, s, h, n, h, u, s, t, e, n, t, v.

(Järg lk. 52.)

Kirjuta: Nõukogude õpetlaste viljakas töö edeneb suurte sammudega. Resultaat selgub töö tulemusena. Noorsoole organiseeriti spordiringe. Traktoriga künti palju uudismaad juurde. 1. mail premeeriti eesrindlikke töölisi. XV sajandi lõpul ja XVI algul olid suured geograafilised avastused. Tuleb konstateerida, et meie linna taastamine käib hoogsalt ja heade tagajärgedega. Tööplani koostamisel on aja ratsionaalne kasutamine oluliseks tingimuseks. 12. juunil 1936. a. avaldati NSV Liidu Konstitutsiooni projekt kogu rahvale arutamiseks. Dialektilise materialismi õpetus on kõikvõimas ja õige see-

Isiksuse vaimse arengu vabadus saabub siis, kui inimesed loobuvad otsustavalt usulistest ja rahvuslikest eelarvamustest, kui kõik, kogu töörahvas tunneb oma ühtsust ja saab sellest teadlikuks. (M. Gorki.)

Töö kõrge hindamise ja töötajatest lugupidamise pinnal on meile antud võimalus luua oma uus moraal. (M. Gorki.)

Klassivõitlus käib, lakkamatu, vihane heitlus käib.

(V. Majakovski.)

Nüüd on me mõtted ja südamed keevad,
Eesti, su haavasid ravime viimseid.

(R. Parve — Tagasi tules.)

Poeg oma elu jättis Sõrve randa,
et valgena päev meile säraks ukse ees...
Nüüd vanamehe kohuseks on anda
töös oma osa nagu sõjamees.

(R. Parve — Vana töömees.)

Meie need, kes loome uut maailma,
meie töö ees lahti õnnetee,
elujulgus säratab me silmad,
kui me ehitame, võitleme!

(E. Hiir — Rahvast valituile.)

Neile järgime, sest üheskoos sellest uusi võite siis märgime.

(E. Hiir — Kivi kivi peale.)

Meie ehitame ja loome!

(E. Hiir — Seltsimehed, koondugem!)

Näe, stahhaanovlane valas malmi.
Ega seda lihtsalt valata —
teada hästi, mis sest valust valmib,
ükski sorts ei suuda salata.

(A. Kaal — Onnevalaja.)

(844 silpi)

Lihttuletuslühendid IV.

p, r, s, e, e, b,

1) end(i), ekskurs-, ekskursioon, karj(e)-, karjuma, ka(a)rt-,

b, b, b, r, r, D, D,

kaarte, kartma, kartus, kaug(e), kauni(s), keht-, kehtima,

o, g, g, g, l, l,

kerge, kontroll, kontrolör, kontrollima, korrekt-, korrektne,

l, l, s, s, e,

korrektor, korrektuur, korrigeerima, korrigeerida, küla,

u, b, b,

küsimus, kvalifikatsioon, mobilis-, mobilisatsioon,

b, s, s, b, e, e,

mobiliseerima, pära, pärane, pärase, päri, person(aal),

u, y, l, l, h, h,

personaalne, selge, süsteem, vest-, vestlus, vestlema,

l, h, b, l, l, l, l,

võistl-, võistlus, võistlema, ürit-, üritama, üritada, üritus.

u, u, u, u, u, u, u,

2) seis, seisang, seisma, seisukoht, seisukord, vaim, vaimustus,

u, u, u, l, b

vaen-, vaenlane.

3) tõst-, tõstma.

1) Lühend on moodustatud sõna keskelt tüüpilisest osast (süsteem) või sõna kesk- ja lõpposa liitumisest (korrektor).

2) Stenograafiliselt väljakirjutatud sõnast, kus esineb diftong, jäetakse esimene tähemärk ära ja ülejäänud sõnaosa langeb põhijoonele (seis).

3) Lühend *tõst-* on moodustatud märgist *st*, mis asetseb põhijoonest poole mõõdu võrra allpool, kust ka algab eeljuusjoon.

ex: p p k h q b o b i s t e n o n l
st. l h u l l o w. et en h. v. l. h

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

Kirjuta: Räägud karjuvad, vihm ligidal. Õpilane õppis maateadust kaartide abil. Õpilased käisid ekskursionil Leningradis. Teenistuja kuu-töotasu on tema kvalifikatsioonist ja ametikohast. Õpilased hakkasid lugema teost „Noor Kaardivägi“, õpetaja teostas enne seda sissejuhatava vestluse. Töötajad jaotatakse personaalrühmadesse, näit. noorem teenindav personaal jt. Filiosofia põhiküsimuseks on mõtlemise ja olemise suhte küsimus. Linna ja küla vastandlikkuse kaotamine on kommunistliku ülesehituse peamisi ülesandeid.

Nõukogude Liidu töörahva poolt kehtestatud võim on tõeline tööliste ja talupoegade võim. (M. Gorki.) Iialgi ei võideta seda rahvast, kus töölised ja talupojad oma enamikus on teada saanud, arusaamisele jõudnud ja näinud, et nad kaitsevad oma nõukogude võimu, et nad kaitsevad seda üritust, mille võit neile ja nende lastele tagab võimaluse kasutada kõiki kultuurihüvesid ja kõiki inimese töö tooteid. (Lenin.) Maailm on materia seaduspärane liikumine. (Lenin.) Religiooni

uim „rumaldab” ja teeb uskliku kergeks saagiks vägivalla kandjaile. (Lenin.) Nõukogude riiklik kord on säärane riikliku organiseerimise süsteem, kus rahvusküsimus ja rahvaste koostöö probleem on lahendatud paremini kui mistahes teises palju-rahvuselises riigis. (Stalin.) Tõelisi bolševike juhte tuleb välja arendada pideva süsteemikindla tööga, kontrollides ja arvustades nende tegevust, kasvatades nende enesekriitikat ja teravat poliitilist valvsust nõukogude võimu vaenlaste vastu.

Aga Stalin on ka tõusev torm ja äike
vaenlastele, kellelt ähvardab meid ründ.

(J. Kärner — Laul Stalinist)

Ja kuskil ääretus ning kauges taigas
töö võtab vormi kahes sitkes käes.

See on me endi elu igas paigas,
mis täna tuikab raugematus väes.

(R. Parve — Laul tänasest.)

Löö valla, süda selge, säraline,
nii väga elu vastu kärsitu ning kuum!

(D. Vaarandi — Ma olen uhke Sulle.)

See on meie endi elu, milles tehas
turbiinide, hooratta rutus keeb.

(R. Parve — Laul tänasest.)

Sotsialistliku võistluse hoog
maa on muutnud võitjate leeriks.

(F. Kotta — Maa raporteerib.)

Seisatad ja vaatad, mõtled hardalt:
ükski õu meil pole liputa —
veripunasena valgelt vardalt
iga kodu kohal ripub ta.

(M. Raud — Meie lipp.)

(661 silpi.)

Lihttuletuslühendid IV (järg).

l, b, k, n, s,

avald-, avaldama, avaldus, kahju(m), kangelane,

z, z, z, j, k,

kinni, kombinaat, komisjon, kũts(e), kutsuma,

c, c, l, b, n, b,

kõva, kõvasti, laost-, laostama, osk(us), oskama,

l, l, t, b, o, ~

saavu(t)-, saavutama, taotl-, taotlema, territoorium, vana.

er:
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

- Kõrgelehelletõus.

• Kõrgesõltõus

• Kõrgesõltõus

• Kõrgesõltõus $s^2 + 1/2$

• Kõrgesõltõus

• Kõrgesõltõus

• Kõrgesõltõus

• Kõrgesõltõus

• Kõrgesõltõus

• Kõrgesõltõus, 5. ja 6. teg - 5. ja 6. [411]

Kirjuta: Kahju päästab silmad lahti. Avaldati uusi andmeid. Inventariseerimiskomisjon alustas tööd. Kalakombinaadi juurde ehitati võimas tünnitööstus. Kahjur püüdis

ettevõtet laostada. Kordamine peab taotlema teadmiste koondamist ja süvendamist. ENSV iga kodanik on kohustatud ENSV põhiseadusest kinni pidama, seadusi täitma, töödistsipliini pidama, ausalt ühiskondlikesse kohustesse suhtuma ja sotsialistliku ühiselu reegleid austama.

ENSV kodanikel on õigus ainelisele kindlustusele vanaduses kui ka haiguse ja töövõime kaotamise puhul. (Konstitutsioon, § 92.) Töölised ja talupojad, kes ilma müra ja kärata ehitavad tehaseid ja vabrikuid, kaevandusi ja raudteid, kolhoose ja sovhoose, kes loovad kõik eluhüved, kes toidavad ja panevad riidesse kogu maailma, — need on tõelised kangelased ja uue elu loojad. (Stalin.)

Võitluskutse kaugustesse kajab relvade ja südamete jõus.
Oma õigusele riigi rajas rahva tahte võimas ülestõus.

(M. Raud — Suur Oktoober.)

Ja nüüd võtan teisiti kõike, oskan näha, mis ennem ei näinud.

(J. Schmuul — Kommunistliku noore pileti.)

Jõud võitmatu, mis võimsat Liitu kannab,
on tema ühtsus, terasene, karm —
on rahva armastus, mis viimse annab,
kui nõuab kodumaa, ja ind ning tarm,
mis aina uusi saavutusi ihkab
ja vaenlast purustavas vihas vihkab.

(J. Kärner — Liitumine.)

(392 silpi.)

Lihttuletuslühendid V.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,

absoluut-, absoluutne, absolutism, klass, kõrval, külg, külje,

9, 10, 11, 12, 13, 14, 15,

küljes, majand, majandus, paber, periood, progress, protsess,

16, 17, 18, 19, 20, 21, 22,

relv, sangar, sõber, sõprus, seadus, täht, tähtis, tähtsus,

23, 24, 25, 26, 27, 28, 29,

tempo, tütar, vaevalt, valits-, valitsema; valitsus; vanker.

Käesolevas ja järgmises paragrahvis esitatud lühendid on moodustatud stenograafiliselt väljakirjutatud sõnade lõpposadest.

ei: i, n, r, u, l, f, m, e, l, e, a, z, m, s, n, d, v, s, d, h
 d, h, n, t, h, a, s, f, r, o, s, h, u, e, b, o, d, l, e, s, t
 h, a, n, p, e, r, n, o, l, d, e, s, s, e, l, t, h, e, p, a, e, -l, e, s, t
 p, r, o, s, t, e, s, s, i, [1885.] t, a, l, e, p, a, e

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

(Järg lk. 65.)

Kirjuta: Meie klassi õpilased käisid metsaistutustöödel. Tee kõrvale istutati ilupuid. Tööstussisseseade jõudis kohale. Vana paber töötatakse paberivabrikuis ümber. Vanker sõimab talve. Mesi ei ole, kuid iga asja külge liibub (sõna). Nõukogude ühiskonna majandusliku alusega ja klassikoosseisuga on tihedalt seotud ka riigi struktuur. Bolševike partei juhtimisel likvideeriti lühikese ajaloolise perioodi jooksul meie maa majanduslik, kultuuriline ja sõjaline mahajäämus. Nõukogude maa on nüüd demokraatia ja progressi, rahvusvahelise rahu ning sõpruse peamiseks kantsiks. NSVL — see on nõukogude rahvaste vennalik pere, kes on liitunud üheks riigiks vabatahtlikkuse ning üheõigusluse alusel ja kes elavad sõpruses ning tihedas koostöös. Tööriistade, tehnika kaudu

2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

mõjutab inimene tööprotsessis loodust ja hangib kõik tarviliku elamiseks. Esemete liikumine, muutumine on absoluutne ja möödumatu. Tänu tööle saavutab inimene valitsemise looduse üle. Üheks kõige tähtsamaks Nõukogude Liidu jõu allikaks, ütles seltsimees Stalin, on meie maa rahvaste sõprus.

Tööviljakus on uue ühiskonnakorra võiduks lõppeks kõige tähtsam, kõige peamine. (Lenin.)

Au Nõukogude Liidu kangelastele ja sotsialistliku töö kangelastele, meie suure kodumaa parimaile poegadele ja tütardele!

Au vaba rahva võidu sangareile!

Au meie lipukandjale — parteile!

(M. Raud — Kodumaa laul.)

Laul süttib meile jõudu lisama,
me stalinliku aja sangareile.

Me laul on sulle, vaba isamaa, —
laul, puista päiksekiiri rahva teile!

(P. Rummo — Täis kuldseid päiksekiiri.)

Kõrvalda tempodelt pidurid nii, et
järele aegki ei saa.

Nelja aastaga teosta viie,
viie aasta plaan!

(V. Majakovski — Oktoobrimarss.)

Üles, vilkad viisivennad,
laulusõbrad, leelosõbrad,
üles, üles!

Ilosõbrad, hiiesõbrad,
õilissuised hõiskeõed,
üles, üles!

Lauluhuuled huikamaie,
laulukurgud kukkumaie,
üles, üles!

Süda laulus süttimaie,
säsi laulus sädelema,
üles, üles!

(E. Kapp — Südamlik tervitus kõigile
laulupeolistele.)

(608 silpi.)

§ 17.

Lihttuletuslühendid V (järg).

q, d, g, z, r, l, e,

jaoks, juht, kaader, kunst, lahk, laps, (last), laul,

t, r, s, j,

leib (leiv-), maks, mees, mets,

l, k, e, e, s, m,

ots, otsus, protokoll, protokollija, punkt, punktipealt,

v, f, z, r, l, e, e

täis, tung, vihm, visk, viskama, võrd, võrdne.

Kirjutaja: Magades ei leia keegi leiba. Mäng on lapse töö, mäng valmistab lapsele rõõmu. Täis mõõt, täis raha. Taha viskad, eest leiad. Vihma sajab laisale, hea ilm virgale. Protokollis kirjeldati sündmuste käiku. Vaenlast pole võimalik võita, kui ei osata õieti peale tungida. Meie ühiskondliku korra tugevus seisab esmajoones selles, et nõukogude rahva eesotsas seisab kõige eesrindlikum, kõige organiseeritum, kõige teadlikum klass maailmas — töölisklass. Stalinit valdas piiritu usk Lenini revolutsioonilisse geeniusse ja ta asus samale teele, mida käis Lenin. Ta ei ole sellelt teelt kunagi lahkunud ja pärast Lenini surma jätkab ta julgelt ja kindlalt Lenini tööd.

Kolhooside tee, sotsialismi tee on töötavate talupoegade jaoks ainuõige tee.

Kaadrid otsustavad kõik. (Stalin.) Inimene on oma loomult kunstnik. (M. Gorki.) Mitte kangelased ei tee ajalugu, vaid ajalugu teeb kangelasi. (UK(b)P ajalugu.)

Meie lippudel jäädavalt särab
au ja kuulsus, mis katnud on neid.

Suure võidu ja võitude pärast,
kuhu Stalin on juhtinud meid!

(J. Schmuul — Sangarite laul.)

Oo Suur Oktoober! — võimsa töötajate võimu
ta pannud maksma üle kuuendiku Maa.

(J. Kärner — Suur Oktoober.)

Toob sooja su metsadest vedude vöör,
ja vilja on täis sinu salved.

(M. Raud — Kodumaa laul.)

Kui meri võimsalt mühab, nii laulab vaba maa,
et võiks töörahva püha kõik meeled vallata!

(E. Hiir — Mai laul.)

Tellinguis sinavad tehased, linnad. Rauaga varusta neid!
Maalt viljavoorena veeregu sinna leib, leib, leib!

(V. Majakovski — Oktoobrimars.)

Ei ole kuskil jõudu teist, mis võrduks sellele,
mis omane on osa meist: me sangarlik armee.

(J. Kärner — Laul Punaarmee.)

Töörõõmu, Eesti, täna täis su peod —
su vapper rahvas vabaks võitles enda.

(P. Rummo — Laul, helise!)
(469 silpi.)

§ 18.

Lihttuletuslühendid VI.

artikkel, eksperiment, elekter, elektriiitseeri (mine),

fantaasia, feodaal, kongress, konto, konverents, loodus,

läks, läinud, maksimum, miinimum, oktoober, pioneer, raadio,

rajoon, reaals-, realism, realiseerimine, realiseerima,

realiseerida, reserv, ressurss, seal, talv, viisaastak.

Loetletud lühendid on moodustatud sõna alg- ja lõpposadest. Lühendit „viisaastak” tähistatakse kahte moodi: stenograafilise märgiga või numbriga 5, mis kirjutatakse põhijoonest kõrgemale.

1. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} m v^2 \right) = \frac{1}{2} m v \frac{dv}{dt}$
 2. $\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m \left(\frac{dx}{dt} \right)^2$
 3. $\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m \left(\frac{dx}{dt} \right)^2$
 4. $\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m \left(\frac{dx}{dt} \right)^2$
 5. $\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m \left(\frac{dx}{dt} \right)^2$
 6. $\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m \left(\frac{dx}{dt} \right)^2$
 7. $\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m \left(\frac{dx}{dt} \right)^2$
 8. $\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m \left(\frac{dx}{dt} \right)^2$
 9. $\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m \left(\frac{dx}{dt} \right)^2$
 10. $\frac{1}{2} m v^2 = \frac{1}{2} m \left(\frac{dx}{dt} \right)^2$

* Kirjuta: Artell moodustas teatud reservid. Materjalide konto on aktiva konto. Raadiopäeva puhul korraldati raadiotööde näitus, kus oli ka artikleid raadioettekannete kohta. Reali-seerimiseks määratud valmistoodangut nimetatakse turutoodanguks. Raadio kaudu saab sidet pidada ka kõige kaugemate rajoonidega. Enne talve küntud — pool rammutatud. Fantaasia etendab suurt osa inimese loomingulises tegevuses. Tootmisvahendid eraldatakse ettevõttele riigi üldressurssidest. Kõrgeimaks parteiorganiks on ÜK(b)P kongress. Kihutanud menševikud parteist välja, formeeris Praha konverents bolševike partei iseseisvaks parteiks. Stalinlikud viisaastakud kujundasid maa palge ümber. Feodaalkorras on tootmissuhete aluseks see, et tootmisvahendid on feodaalisanda omand. VK(b)P XIII kongress avati 23. mail 1924. a. Inimene alistab endale kogu looduse. Meie aja kangelasteks on teadlane, leiutaja, ehitaja, kommunistlik noor, pioneer. (M. Gorki.)

Kõige olulisemaks ja esimeseks inimliku mõtlemise aluseks on just looduse muutmine inimese poolt. (Engels.)

Oktoobrilipp seal lõõmas lahingute kohal
ja vaenlast löi ta raske, kõikevõitev torm...

(H. Angervaks — Oktoobrilipp.)

On lõpetand Oktoober korra orjust toova
ja inimese kurnamise teise poolt.

(J. Kärner — Suur Oktoober.)

Läks värskes kevades jälle,
läks põllule ühtne kolhoos.

(E. Hiir — Meie kevades taganeb surm!)

(431 silpi.)

Sümbollühendid I.

b, b, e, e, e, a, a,

1) brigaad, brigadiir, fakt, finants, fond, graafika, grupp,

j, j, j, k, k, b,

jooks, jooksmas, jooksul, konflikt, koond-, koondama,

l, l, l, n, n, n,

krediit, loot-, lootma, lootus, naine, naise, noor,

t, t, b, t, b, b,

panek (pann-), panna, panema, pandud, printsiip, produkt,

t, t, t, b, e, e, n,

puudu-, puudub, puudulik, puuduma, riik, riigikord, seos,

a, d, a, d, n, a, t,

saa-, saatel, saama, (aga: saand), sõda, sõja, tõttu.

d, e, e, e, p, n, n,

amortisatsioon, eri, hulk, hulga, industriaal-, innust-, innustama,

insener, inspektor, konspekt, nõrk, põld, teost-, õig(e), õigus.
(põll-), teostama,

1) Lühend moodustatakse sõna esimesest konsonandist või liitkonsonandist, mis tähistatakse sõnas leiduva iseloomustava vokaali või diftongi kohaselt sümbolseelt (brigaad, fakt). Algsilpi *saa-* kasutatakse siis, kui vokaali *a* ei saa sümboliseerida silbile *saa-* järgneva märgiga (saatel); algsilpi *saa-* ei kasutata, kui vokaali *a* saame silbile *saa-* järgneva märgi abil sümbolseelt tähistada (saand).

2) Lühend moodustatakse sõna keskel leiduvast konsonandist või liitkonsonandist, mis tähistatakse sümbolseelt sõnas leiduva iseloomustava vokaali või diftongi kohaselt (insener, õigus).

es: 1. Nõrk, põld, teost-, õig(e), õigus.
2. Nõrk, põld, teost-, õig(e), õigus.
3. Nõrk, põld, teost-, õig(e), õigus.
4. Nõrk, põld, teost-, õig(e), õigus.
5. Nõrk, põld, teost-, õig(e), õigus.
6. Nõrk, põld, teost-, õig(e), õigus.
7. Nõrk, põld, teost-, õig(e), õigus.
8. Nõrk, põld, teost-, õig(e), õigus.
9. Nõrk, põld, teost-, õig(e), õigus.
10. Nõrk, põld, teost-, õig(e), õigus.

Handwritten text in a cursive script, possibly a letter or a journal entry. The text is written on lined paper and is mostly illegible due to the cursive style and fading. Some words are partially recognizable, such as "Dear", "I", "am", "writing", "to", "you", "and", "I", "hope", "you", "are", "well".

Eesrindlikul teaduslikul maailmavaatel, mis juhib bolševike parteid tema tegevuses, on sajandipikkune ajalugu. Sada aastat tagasi lõi Marx uue maailmavaate. Kuid Marxile ei saanud osaks näha teadusliku sotsialismi põhimõtete teostamist.

Elagu nõukogude noorsugu! Elagu suur bolševike partei, Lenini-Stalini partei, nõukogude rahva võitlustes karastatud avangard, meie võitude innustaja ja organiseerija!

«Mulle meenub 1898. aasta, millal ma esimest korda sain oma hoolde raudteetöökodade töolistest koosneva ringi... Siin, nende seltsimeeste hulgas, sain tol ajal oma esimese revolutsioonilise tuleristimise... minu esimesteks õpetajateks olid Tiflisi töölised.» (Stalin.)

Konflikt ei eksisteeri mitte sisu ja vormi vahel üldse, vaid vana vormi ja uue sisu vahel, mis otsib uut vormi ja taotleb teda. (Stalin.) Lenini ja Stalini nimi äratab helgeid lootusi kõigis maailma nurkades ja kajab kutsena võitlusesse rahvaste rahu ja õnne eest, võitlusesse täieliku vabanemise eest kapitalismist. (Molotov.) Materია pole vaimu produkt, vaid vaim ise on ainult mateeria ülim produkt. (Marx.)

Ja nagu kindlamini käiksid jalad,
selg sirgub, tõuseb uhkelt üles pea,
kui oleks õlalt pannud raske tala,
tal äkki on nii kerge ja nii hea.

(R. Parve — Vana töömees.)

Rõõm minna edasi. Vabasse vette.
Me jõud on õiguses. Ja õigus jõus.
Ning võimsalt avaneb me tööst me ette
viisaastakute astmeline tõus.

(M. Raud — Meie viisaastak.)

Lipu selle pärandand Lenin
võitluseks õigluse eest,
lippu seda kaitseb ja teenib
vapralt nii naine kui mees!

(E. Hiir — Meie lipp.)

Inimesed, masinad ja plaan
koostöös, seoses ja laias haardes
Viru lagendikel kõigis kaartes
suureks ettevõtteks saand sel maal.

(E. Hiir — Suur ettevõte.)

(903 silpi.)

§ 20.

Sümbollühendid II.

b, d, e, er, e, e,

büroo, bürokraat, bürokaatlik, bürokratism, formaal-, formaalne,

oe, l, h, b, r, r,

formalism, kala, kalandus, kalur, kalastama, kalastus,

h, h, d, h, r,

kalkulatsioon, kalkuleerima, kari, karjandus, karjanduslik,

7, 7, de, k, 7, k, 7

karjatama, kool, kriminaal-, kriminaalne, kulu, kulub, kulumine,

l, v, v, d, d, d, 7, 7, 7

kuluma, kulutama, kulutus, laekumine,
kuri, kurja, kurjus, laeku-, laekuma,

z, z, z, z, z, z, z,

miilits, murets-, muretsema, määr, määraline, määras, määrus.

b, b, b, b, b, l, o, o, o.

publik, puru, purunema, purustus, tol, vorm, väär, väärtus.
purustama,

Lühendid käesolevas paragrahvis on moodustatud säära-
selt, et sõna esimene konsonant, mis tähistatakse temale
järgneva vokaali või diftongi kohaselt sümboolselt, liitub mõne
teise sõnas leiduva tähemärgiga. Kui aga esimeseks konso-
nandiks on *l*-punktina, siis kandub sellele järgneva vokaali
või diftongi sümboolsus järgmisele konsonandile üle (laekuma).

Kirjuta: Publik kogunes rahvamajja. Kasvatuse ees-
märke teostavad kool ja kooliväline töö. Kui kala mõrras,
tahab välja; kui väljas, tahab mõrda. Formaalne suhtumine
töösse näitab halba kasvatust. Kuritegude pärast võetakse
kriminaalvastutusele. Kuriteo faktist teatati miilitsale. Tulude
ja kulude bilanses esitati kinnitamiseks. Tootmise arvestus ja
omahinna kalkuleerimine peavad toimuma sääraselt, et see
näitaks ettevõtte üksikute lülide töö kvaliteeti. Tööprotsessi
ajal läheb töö alatasa üle tegevuse vormist olemise vormi,
liikumise vormist asja vormi. Neljanda viisaastaku jooksul
taastatakse täielikult meie põllumajandus ja karjandus, mis
said raskelt kannatada saksa okupatsiooni all.

Mitte varanduslik seisund, mitte rahvuslik päritolu, mitte
sugupool ja mitte teenistuslik seisund, vaid iga kodaniku isik-
likud võimed ja isiklik töö määravad tema seisukoha ühiskonnas.
(Stalin.)

Töö on see, mille poolest mitmesugused kaubad osutuvad
ühesugusteks, nende ühtsus, nende olemus, nende väärtuste
sisemine alus. (Marx.) Õpetus lisaväärtusest on Marxi majan-
dusteooria nurgakivi. (Lenin.)

NSV Liidu rahvamajanduse sõjajärgse taastamise ja aren-
damise ülesanded on määratletud uue viie aasta plaaniga
1946.—1950. a. Viie aasta plaani peamine majanduslik-polii-
tiline ülesanne seisab selles, et taastada maa sõja läbi kannatada
saanud rajoonid, taastada tööstuse ja põllumajanduse
sõjajärgne tase ja seejärel see tase tunduval määral ületada.
(G. Malenkov.)

Suur Oktoober raius järsult puruks
ahelad, mis sidusid me käed.

(J. Schmuul — Töörahva pühal.)

Su kõrvu aga nagu kaugelt kajab
«Aurora» kahurite kuri kõu.

(R. Parve — Oktoober.)

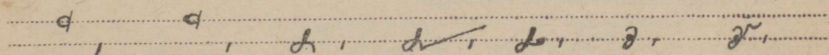
Nüüd virgu, kasva rammus,
 uus sisu elule nüüd andkem vormis,
 kus jälle au sees püsib eesti vammus,
 mis vastu pidand igas tuules, tormis,
 niikaua kui me võitlus sakste vastu kestnud.
 Nüüd võidust lõplikust me ajalugu vestku!

(J. Barbarus — Taasvaba Eesti.)

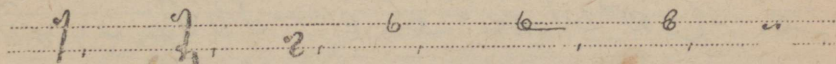
(621 silpi.)

§ 21.

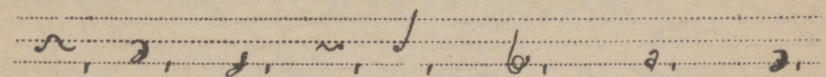
Sümbollühendid III.

diktaator, diktatuur, juhus, juhuslik, juhul, kolhoos, kolhoosnik,

kulak, kulaklus, külm, liberaal, liberaalne, literatuur, liik,

linn, lähedal, mujal, nimi, pilet, probleem, programm, puhul,

raamat, raamatupidamine, resolutsioon, seminar, silm, soldat,

and the ... [a]
...
... [e] ... [l]
... [e] ... [l]
... [e] ... [l]
... [e] ... [l]
... [e] ... [l]

... [e] ... [l]

... [e] ... [l]
... [e] ... [l]
... [e] ... [l]

... [e] ... [l]

(581 silpi.)

Kirjuta: Tsiviilõiguslikud vaidlused lahendatakse kohtu korras. Näidete varal selgitati küsimus. Naistepäeva puhul heisati lipud. Külma ilma tõttu oli mäel vähe kelgutajaid. Raamatupidamine peab kaasa aitama rubla ja plaanilis-finantsilise distsipliini tugevdamisele. Nurmvere sovhoosi lähedal asetseb kalarikas järv. Töölise ja soldatite saadikute nõukogu täitevkomitee resolutsioon. Revolutsioon näitas, et liberaalne kodanlus otsib liitu mitte rahvaga, vaid tsaariga. Igal liiduvabariigil on oma konstitutsioon, mille kinnitab ja mida muudab vabariigi enda kõrgem riigivõim. Lenin ja Stalin töötasid välja partei uue programmi ning ülesehituse printsiibid ja kaitsesid neid võitluses oportunistide vastu.

Oo suur, võimas, õiglane, vaba vene keel!

(Turgenev.)

Ei ole raskust, millest poleks võimalik üle saada visa tööga.

(Lenin.)

Meie nõukogude talurahvas on täiesti uus talurahvas. Meil ei ole enam mõisnikke ega kulakuid, kaupmehi ega liigkasuvõtjaid, kes võiksid talurahvast ekspluateerida. (Stalin.)

Sotsialistlik riik on uut laadi demokraatlik ja uut moodi diktaatorlik riik. (Lenin.) Sõltuvuses teatud ajaloolise ühiskonna tootmise ja vahetuse liigist ja viisist ning ta olemasolu ajaloolistest tingimustest kujuneb ka toodete jaotuse liik ja viis. (Engels.)

Ja silmad nagu ilmsi seda näevad,
kuis Nevskil läheb rünnakule mass,
on sama tuulised oktoobripäevad,
ent relvi kannab täna orjaklass.

(R. Parve — Oktoober.)

Stalin! Tema nimel üles tõsta võime
varemetest linnad uueks ajalooks.

(J. Kärner — Laul Stalinist.)

Me maa, see on ju tulevikumaa,
töö, loova vaimu unistustemaa!
Rõõm milline sind koduks nimetada!

(D. Vaarandi — Ma olen uhke Sulle.)

Komnoore pilet! Ikka tahan hoida
kui elu noort, kui enda tervist sind,
kui kõigest kallimat, ka iseend.
Sust tuleviku helge ime koidab.

(J. Schmuul — Kommunistliku noore pilet.)

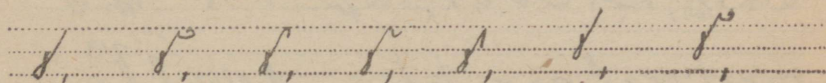
Liikumist pole, ütles habemik filosoof;
Teine vaikis ja hakkas tema ees käima.
Paremini poleks saanudki ta vastu väita.

(Puškin.)

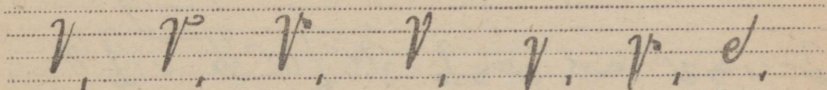
(585 silpi.)

§ 22.

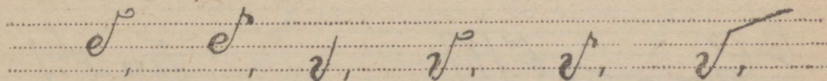
Sümbollühendid IV.

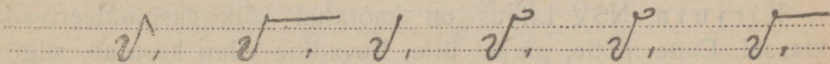
jä(ä)t-, jätma, jättis, jätsin, jätud, jaot-, jaotama,
jäet-, jäätis,

kaot-, kaotama, kaotus, kaostama, küte, kütus, laot-,

laotama, laotus, muut-, muutma, muutus, muutlik,

muutmine, muutmatu, mõte, mõõtma, mõtlema, mõtlemata,
mõõt-,

Meil aeg on elav loova mõtte pingest,
mis hõõgub nagu ääsidegi lõõm.
Ning meie laulud vaba rahva hingest
on uue inimese elu rõõm.

(M. Raud — Meie viisaastak.)

Siit tõuseb mõte nagu vaba lind
ja siin on uue, võimsa elu algus.

(J. Schmuul — Kommunistliku noore pilet.)

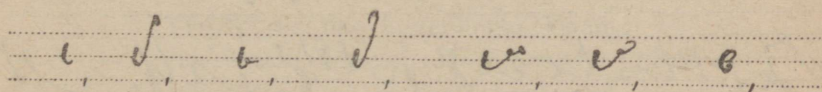
Tõelise jõu oma põlises võitlevas mõttes
sai meie sünnimaa laul nõukogude rahvaste teel.

(M. Raud — Võitjate õnnelik laul.)

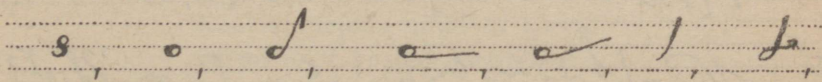
(154 silpi.)

§ 23.

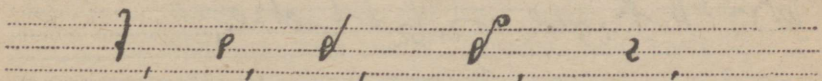
Sümbollühendid V.

abi, abitu, abiline, abistama, abielu, abielluma, allikas,

bilanss, haridus, haritud, harimatu, hariduslik, kaits-, kaitsma,

kallis, kandid-, kandidaat, kandidatuur, masin,

Kirjutaja: Igakord ei ole seal suurt tuld, kust tõuseb suits. Kodanikele südametunnistuse vabaduse kindlustamiseks on ENSV-s kirik riigist ja kool kirikust lahutatud. Kõigil kodanikel on usukultuse toimetamise vabadus ja usuvastase propaganda vabadus. (Konstitutsioon, § 96.)

Pea aega kalliks, aeg kärke mööda minema. Bilans näitab ettevõtte vahendeid ja vahendite allikaid. Bolševike partei lähtus Lenini tarkadest õpetustest, et on vaja väike-taludelt üle minna kollektiivsele suurpõllupidamisele masinate abil, mis ainsana on võimeline päästma kümned miljonid talu-majapidamised põlisest viletsusest.

Partei on tugev seepärast, et ta on kõigi juurte abil seotud rahvaga, laiade töötava rahva hulkadega. Nõukogude kord kui kõige eesrindlikum kord maailmas omab oma käsutuses sellised jõuallikad, mida ei oma ükski kodanlik riik.

Tõeline demokraatia seisab selles, et parteiorganisatsioonid tegutseks parteimass, et parteimass otsustaks nii parteilised kui ka üldised praktilised küsimused, et parteimass võtaks vastu oma resolutsioonid ja kohustaks oma organisatsioone viima neid resolutsioone ellu. (Stalin.)

Kui mõtled: kuulud ise sesse suurde
tööriiki sa, mis kuuendikku Maad
ju hõlmab viljavalt ning loovalt, juurde
kui allikast uut värsket jõudu saad.

(J. Kärner — Liitumine.)

Käin võitlejana nüüd su kõrval,
partei noor kasvav kandidaat.

(E. Hiir — Muldonnis.)

Stalin nagu sõber tuli meie majja,
mõistma meie muret, kaitsma meie keelt.

(J. Kärner — Laul Stalinist.)

(451 silpi.)

Liitmärklühendid I.

alt, kuju(nd)-, kujundama, kujuneb, eeskujulik, kujutus, päev,

sega-, segadus, segamini, süg(is), teg-, tegema, tegelane, tegev,

tegevustik, tug(ev)-, vallut-, vallutama, vallutamine, valmis,
tug(in)-

valv-, valve, valvsus, vapper, võit, võitma, võitlus, võitlema.

Kahe tähemärgi liitumisel saadakse uus märk, mida kasutatakse lühendina sõnas leiduva vokaali sümboliseerimisega või mitte. Tuletatud märgis nähtuvad vähemal või rohkemal määral need märgid, millest lühend on tuletatud. Näit. lühendis *alt* on selgesti näha *l* ja *t*. Lühendis *võit* ei tule *v* ja *t* nii selgesti nähtavale: *v* märk on *t* tõttu kirjutatud kahemõõdulisena.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text, possibly a date or reference number: "236 ... 1879 ...".

Handwritten text, possibly a name or subject: "2022, 2022, 2022, 2022".

Handwritten text with a bracketed section: "Handwritten text [bracketed text]".

Handwritten text, possibly a name or subject: "Handwritten text".

Handwritten text, possibly a name or subject: "Handwritten text".

Handwritten text with a bracketed section: "Handwritten text [bracketed text]".

Handwritten text, possibly a name or subject: "Handwritten text".

Handwritten text, possibly a name or subject: "Handwritten text".

Handwritten text with a bracketed section: "Handwritten text [bracketed text]".

Handwritten text, possibly a name or subject: "Handwritten text".

Handwritten text with a bracketed section: "Handwritten text [bracketed text]".

Me laul on võidukindel, me rüht veel tugevam,
töö suurel vabal rindel käib uljalt rahva samm!
Me ühiskonda loome siin uuel inimsool,
me õnne ellu toome teotahte võimsal hool!

(E. Hiir — Mailaul.)

Au sulle, Isamaa, kallis ja kodune,
sind meie hoiame, sind me kaitseme!
Lenini kodumaa, Stalini kodumaa,
kiidetud olgu me Nõukogudemaa!

Au sulle, Isamaa, vägev ja võitmatu,
vabade rahvaste perena võrratu!
Lenini kodumaa, Stalini kodumaa,
Kiidetud olgu me Nõukogudemaa!

Au teile, kaugused armsad ja avarad,
mäed nõnda kõrged ja jõed nõnda sügavad.
Lenini kodumaa, Stalini kodumaa,
kiidetud olgu me Nõukogudemaa!

(I. Frenkel.)

K. Marx sünd. 5. mail 1818 ja suri 14. märtsil 1883.

F. Engels sünd. 28. nov. 1820 ja suri 5. aug. 1895.

V. I. Lenin sünd. 22. apr. 1870 ja suri 21. jaan. 1924.

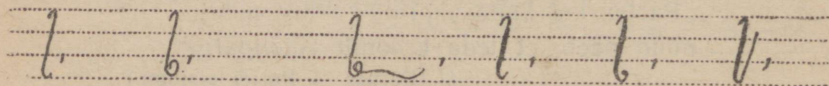
21. juunil 1940 — Eesti töötav rahvas tuli võimule.

21. juulil 1940 — Eesti kuulutamine Nõukogude Sotsialistlikuks Vabariigiks.

(762 silpi.)

§ 25.

Liitmärklühendid II.

koop-, kooperatiiv, kooperatsioon, kap(it)-, kapital, kapitalist,

h, l, l, l, h, l,

kapitalism, kapitalistlik, kapten, ke(e)t-, ketas, keetma,

l, l, l, l, l, l, l, l,

ketrama, kat-, kate, katki, katma, katus, komp-, komplekt,

l, l, h, l, l,

kompensatsioon, kompenseerima, kompromiss, pet-, pete,

l, h, l, l, l, h,

petlik, petis, petitsioon, pat-, patrioot, patriotism,

l, l, h, h, l, l,

toot-, toota, tootmine, tootlus, tut(vun)-, tutvunema,

h, l, l, l, l,

tutvuneda, tutvustama, stat-, strateeg, strateegia.
statistika,

Lühendid käesolevas paragrahvis on moodustatud kahest kahemõõdulisest märgist, kusjuures kujundatud märk on kolmemõõduline ning sümboliseeritakse moodustatavate märkide vahel oleva vokaali kohaselt. Tuletatud märk (lühend) kirjutatakse ühe mõõdu võrra põhijoonest allapoole.

er: loe f... e...
f. 2...
N, g...
[unclear]

e... f...
l...
s...
[unclear]
[unclear]
[unclear]
[unclear]

2...
[unclear]
[unclear]
[unclear]
[414]

Kirjuta: Klaas kukkus maha ja läks katki. Tootmine ei peatu iial, ta muutub alaliselt. Kapitalismi arengu ajalugu on tulvil ühe kapitalistliku maa sõdu teisega. Statistikal on alati olnud suur tähtsus ettevõtte plaanimises ja juhtimises.

Esmakordselt tutvusin Leniniga 1903. aastal. Tõsi küll, see tutvus ei olnud isiklik, vaid toimus kirja teel. (Stalin.) Meie põllumajanduse arenemise baasiks on: ... põllumajanduse edasine mehhaniseerimine, tema komplekssus, kõigi traktorite läielik ja kohustuslik varustamine haakeriistadega, tehniliste kultuuride töö mehhaniseerimise järeleaitamine... (Molotov.) Nõukogude patriotismi jõud seisab selles, et tema aluseks ei ole rassilised või rahvuslikud eelarvamused, vaid rahva sügav ustavus ja truudus oma Nõukogude kodumaale ja kõigist meie maa rahvustest töötajate vennalik koostöö. (Stalin.) Kogu rahvatulu jaguneb tööliste ja teenistujate, töötavate talupoegade, kooperatiivide ja riigi vahel. (Stalin.)

On Marxi, Lenini ja Stalini ideedest
saand ühiskonnateadus, täpsena
mis õpetab, et kapitali needest
tööraha võitlus päästab kogu Maa.

(J. Kärner — Partei ajalugu.)

Kui lobised jumalast, vagasus keelil,
9. jaanuar seisku sul meeles.

Ei särand me mütsidel viisnurgad siis, —
papp Gapon meid, vagusaid, risti all viis.
Ei tormand kui punane ratsaväekoondis, —
käes valendas lehti meil petitsiooni.

Ei rünnand ta kõrguse ihuväe roode me,—
jumalast valitu armule lootsime.

Kiir oli vastama kõrguse huul:
„Kuulid rindu! Ja pähe kuul!”

(V. Majakovski — 9. jaanuar.)

(477 silpi.)

r-sõõr-lühendid.

arm, armas, armastus, arv, arvama, arvus, arvamus, arve,

arvestama, arvestus, arvukas, arvuline, arvustik, arvutus,

hirm, kõrge, kõrgustik, kõrgus, norm, normaal, normaalne,

normeerima, normatiiv, proov, proovima, rahul, rahulik,

rahustus, rahuldav, rahustama, rakend-, rakendama, rakendus,

rikas, rikastama, trahv, trahvima.

Stenograafia algkursuses tutvusime ainult ühe *r-sõõr-lühendiga*, see oli *organiseerima*. Käesolevas paragrahvis lisandub sellele rida uusi *r-sõõr-lühendeid*. Need on niisugused lühendid, kus *r* liitub väikese sõõrina sõnatüve ühe konsonandi ülemisele osale. Seda konsonanti võidakse *r-sõõrikesega* tähistada sõnas leiduva vokaali kohaselt sümboolselt.

er: / h, s, r, V, d, e, b, e, k, e, f, e.
 o, t, e, r, k, o, o, t, k, a, s, e, s, o, t, u, e, (12).
 s, m, d, o, f, d, d, s, m, e, t, o, b, e, r, d, e, s, e, l, f,
 e, m, n, d, e, - e, o, t, p, e, o, f, o, t, i, v, o, t, e, p, e!
 / e, r, s, e, o, t, p, e, o, t, o, k, e, t, a, - e, o, t, t, k, e, s,
 s, - e, m, d, o, t, o, t, l, e, b, ' e, d, [e, t, t, e, f, i]
 e, t, e, l, l, h, s, o, t, t, k, e, f, o, f, [e, t, t, e, m, o, k, e, f, i]
 l, e, e, m, n, d, e, - e, o, t, [e, t, t, e, m, o, k, e, f, i], 2, 7, 9, e, d, i

Kirjuta: Ebaproduktiivsete kulude hulka kuuluvad töö-
 seisakud ja trahvid. Arm mõjub enam kui hirm. Eesti NSV
 viisaastak on tegelik elu, aga mitte arvude loetelu. Mida
 rohkem rakendame tegevusse uusi tootmisvõimsusi, seda
 rohkem saame tooteid.

Nõukogude inimestel ei sobi jääda peatuma saavutustel,
 joobuda edust. Võidu võib lasta käest, kui meie ridades tekib
 endaga rahulolek. Võit ei tule ilma võitluse ja pingutuseta.
 Võit saavutatakse võitluses. (Stalin.)

Päev taas möödus helge, töödes rutt ja torm.
 Neljalt kangasteljelt kolmekordne norm.

(K. Laas — Ema rõõm.)

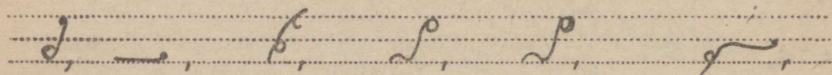
Mu isamaa mull' armas inemoodi!
 Ei mõistus sellest armust võitu saa.
 Ei kuulsus, millel' veri ohvriks toodi,
 ei uhke endakindlus sure rahuna,
 ei kallid pärimused kauge muinasaja
 ei ärata mus unistuste tröösti kaja.

(M. J. Lermontov — Isamaa.)

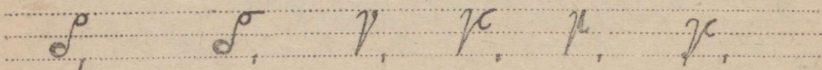
(242 silpi.)

§ 27.

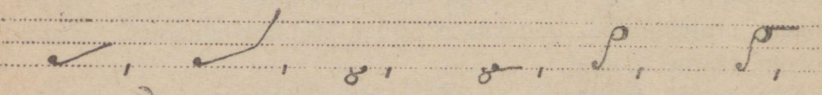
Sõnalõppmärkide liitlühendid.

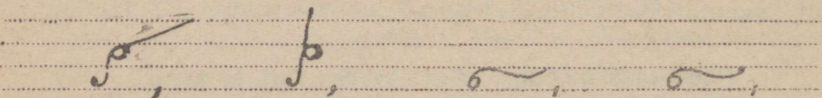
artell, asemel, direktiiv, inventar, inventuur, internatsionaal,
 inventeer-

karakter, karakteristika, kestel, kestev, kestab, kollektiiv,

loomulik, loomulikult, moraal, moraalne, proletaar-, proletaarne,

proletaarlik, proletariaat, proportsioon, proportsionaal-

o, j, f, p, s.

proportsionaalne, sõlt-, sõltuv, temperatuur, varsti.

Lühendid käesolevas paragrahvis on moodustatud steno-
graafilistest lõppsilpidest, mille ette lisandub mingi tähe või
silbi märk.

ee. h. l. k. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

Handwritten text in cursive script, likely a signature or name, possibly "K. Kalinin".

Kirjuta: Koolijuhataja andis õpilase kohta lühikese karakteristika. Elavhõbe on harilikul temperatuuril vedel. Suhkru asemel tarvitatakse ka sahhariini. Inventuuri teostamisega koostati inventari nimestik. Õige juhtimise eelduseks on partei ja valitsuse direktiivide täitmine. 1919. aastal loodi III Kommunistlik Internatsionaal. Kollektiviseerimine saavutab võidu talupoegade võitlusega kulakluse vastu. Ühiskondliku korra muutumisega muutub ka moraal.

Põllumajandusliku inventari ühistamisel jäetakse artelli liikmete isiklikku kasutusse aiamaa harimiseks vajalik põllumajanduslik väikeinventar. (Põllumajandusliku artelli põhikiri.)

ENSV kodanike üheõiguslus, sõltumata nende rahvusest ja rassist, kõigil majandusliku, riikliku, kultuurilise ja ühiskondlik-poliitilise elu aladel on kõikumatuks seaduseks.

(Konstitutsioon, § 95.)

Proletariaadi kvantitatiivne kasv, tema revolutsioonilise võitluse kogemuse tõus valmistavad ette kapitalismi enese hukkamise ja proletariaadi diktatuuri kujunemise.

Kommunistliku noorsooühingu osa on eriti vastutav tootmises, nii tööstuses kui ka põllumajanduses. (Kalinin.)

Liit Konstitutsiooni säras ajast aega kestab —
suur Stalin avastas me õnne kalli eo.

(K. Laas — Nõukogude Kodumaa.)

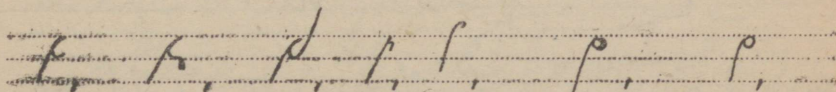
Kommunism hüüab: julged tulgu,
julgust, julgust ja veel kord julgust!

(V. Majakovski — Pelgur.)

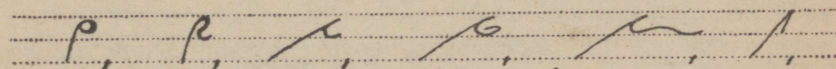
(417 silpi.)

§ 28.

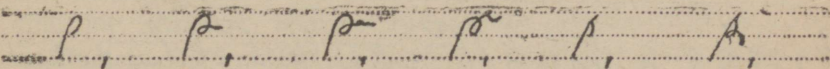
Sõnalõppmärklühendid I.

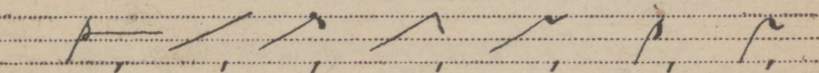
aktiiv, aktiivsus, aktivist, auto, eriti, kommentaar, korter,

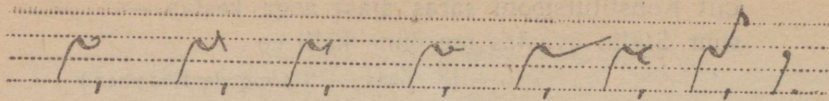
kultuur, kvantum, likvid-, likvideerima, likvidatsioon, meetod,

teh(n)-, tehnika, tehniline, tehnik, ting(im)-, tingimus,

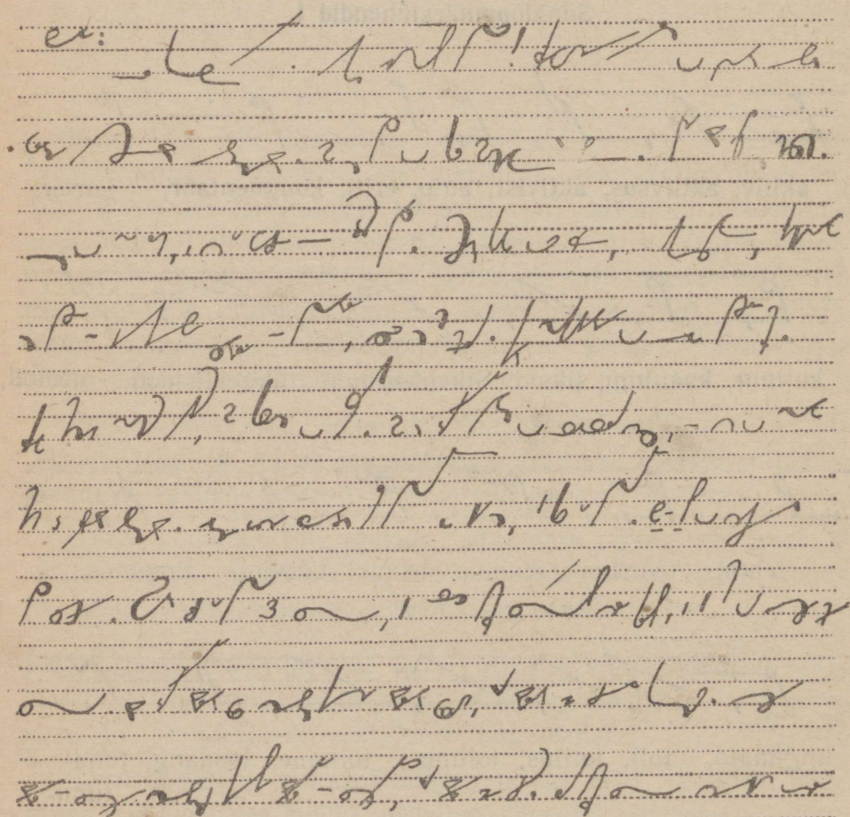

tingimata, toit, toitlus, toitmine, toitaine, toodang, tund-,
tunn-

tundma, tundmine, tunda, tundeline, tunnetus, vältel.
tundlik, tunduv,

Käesolevas ja järgmises paragrahvis kujutavad lühendid
endast sõna lõppmärke (lõppsilpe). Neid lühendeid ei või
eelmise sõnaga liita.

... ja ... [illegible] ...
... [illegible] ... [illegible] ...
... [illegible] ... [illegible] ...
... [illegible] ... [illegible] ...
... [illegible] ... [illegible] ...
... [illegible] ... [illegible] ...
... [illegible] ... [illegible] ...

Kirjuta: Auto sõitis linna poole. Koolijuhataja lahendas õpilaste korteriküsimuse. Koolivaheaegadel, eriti suvistel, võivad lapsed ette võtta ekskursioone. Materjali süstematiseerimine viib õpilasi tundmaõpetatavate nähtuste sügavamale mõistmisele. Selleks et elada, peavad inimesed tootma elamiseks vajalikke materiaalseid hüvesid: muretsema toitu, valmistama rõivaid jne. Aktivist andis kommentaare ajalehe artiklile. Töö kvantum ja töö kvaliteet sõltuvad töö meetodist. Meie partei on alati suhtunud enesekriitikasse kui kaadri tähtsamasse kasvatusemeetodisse, mis sisendab leppimatut suhtumist puudustesse töös. Missuguse nõukogude liiduvabariigi me ka võtaksime, igaüks neist on lühikese ajaga saavutanud oma majanduslikus ja kultuurilises arenemises enneolematu õitsengu.

Meie läheme kaugemale, edasi kommunismile. Kas säilib riik meil samuti kommunismi ajajärgul? Jah, säilib, kui ei ole likvideeritud kapitalistlik ümbrus, kui ei ole kaotatud sõjaliste kallaletungide oht väljastpoolt. . . Ei säili ja sureb välja, kui

kapitalistlik ümbrus likvideeritakse, kui see asendatakse sotsialistliku ümbrusega. (Stalin.)

Meie revolutsioon on ainus, mis ei piirdunud kapitalismi ahelate purustamise ja rahvale vabaduse andmisega, vaid on jõudnud rahvale anda ka ainelised tingimused jõukaks eluks. Selles on meie revolutsiooni jõud ja võitmatu. (Stalin.)

Nõukogude naised! Võideldge meie sotsialistliku kodumaa edasise õitsengu eest! Elagu nõukogude naised, aktiivsed osavõtjad meie maa poliitilisest, majandus- ja kultuurielust!

On sündmusi selliseid: juhtub kord,
su südamest sädeme raiub,
kui selguse ületamatu rekord
jääb aastateks püsima ajju.
Nii juhtus, kui Lenin aprilliööl
saabus Piiteri soomusautos,
sest hetkest mu sõnu aastad ei söö
ning vaimustus hinges ei haihtu.

(Majakovski — Lenin on meiega.)

(610 silpi.)

§ 29.

Sõnalõppmärklühendid II.

eemal, eemale, eemalt, eemaldamine, eemaldada, eemaldamiseks,

hästi, inimene, inimese, inimest, inimkond, inimlik, inimsus,

kogemus(e), natsioon, natsionaal-, natsionaalsus, natsionalist,

natsionalism, natsionalistlik, pida(mine), pidama, pidada,

pidamiseks, taast-, taastama, taastada, takis(t)-, takistus,

takistama, takistamine, takistab, taoline, taolise, taolist, ühistu.

ex: pida, pidama, pidamine, pidada, pidamiseks, taast-, taastama, taastamine, taastada, taastamiseks, takis-, takistus, takistama, takistamine, takistab, taoline, taolise, taolist, ühistu.

oli ekslik ja revolutsioonile kahjulik. Plaanid on muutunud meie maal asendamatuks organiseerivaks jõuks. Seepärast on vastuvõetud plaani täitmine saanud NSV Liidu töötajate auasjaks. (Molotov.) Tootmine on vahetult tarbimine, tarbimine — vahetult tootmine. (Marx.) Eesrindliku võitleja osa võib täita ainult partei, keda juhivad eesrindlik teooria. (Lenin.)

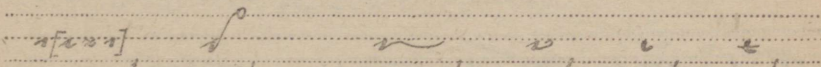
Järsku nimi: Stalin! kõlas üle rivi.
Välkuma löid meeste näod, mis päevitund.
Karastatud tahe oleks raiund kivi.
Ja ma teadsin: saabub vabastuse tund.

(J. Kärner — Laul Stalinist.)

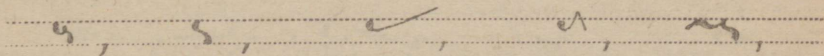
(197 silpi.)

§ 31.

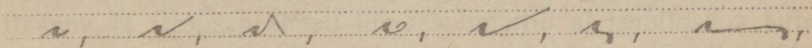
Vokaal- ja diftonglühendid I.

1) agit-, agitaator, agitatsioon, agiteerima, kaup, kaupleja,
kauba,

kauplus, kaubandus, kaubanduslik, kauplemine,
nõukogude kaubandus,

tea(d)-, tead, teadmine, teadma, teadlik, teadus, teadmatus,

teaduslik, teatama, teater, aru(t)-, arukas, aruline, aruanne,

arutlus, arusaa(d)-, arusaamine, arusaadav, arusaamatus.

2) töö, tööstus, töendus, tõe, tõelik, tõend, tõendus, koda(n)-, tõde,

kodanik, kodanlus, kodanlik, ökonomia, ökonomne.

3) kasu(m) (t)-, kasutama, kasulik, kodu, kodune. 4) armee.

Käesolevas ja järgmises paragrahvis on lühendid moodustatud vokaalidest ja diftongidest või nende osadest: 1) vokaali *a* lühendid, 2) vokaalide *o*, *õ* (*õ*) lühendid, 3) vokaali *u* lühendid, 4) lühend vokaal vokaaliga: *armee* (*a+e*).

Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni armee, armee, kes
kaitseb maailmas esimest sotsialistlikku riiki.

Menševikele vastates püstitas Stalin küsimuse kogu ta
teravuses: „Kas proletariaadi hegemoonia või demokraatliku
kodanluse hegemoonia — selles seisab küsimus parteis, selles
seisavad meie lahkarvamised.”

Marx oli esimene tõeliselt suur inimene, kes tegi teadus-
likult ja ümberlukkamatult kindlaks, et töölisklassi kõigi õnne-
tuste ja kogu elukurjuse põhjuseks on klassiühiskond, majan-
duslik ebavõrdsus, eraomand ja et töölisklassil on ainult üks
pääsetee vabadusele — klassidele rajatud korra ja eraomandi
hävitamine ning elu ehitamine kommunismi põhimõtete alusel.

(M. Gorki.)

Kommunistlik töö sõna kitsamas ja rangemas tähenduses
on palgata töö ühiskonna kasuks, töö, mida tehakse mitte
teatud kindla kohustuse täitmiseks, mitte õiguse saamiseks
teatud tooteile, mitte varem püstitatud ja seadustatud normide
järgi, vaid vabatahtlik töö, normideta töö, töö, mida tehakse
tasu arvestamata, ilma tasu tingimusteta, töö harjumusest töö-
tada üldsuse kasuks ja teadliku (harjumuseks ülemineva) suhtu-
mise alusel üldkasuliku töö vajalikkusse, — töö kui terve orga-
nismi tarve. (Lenin.)

Avarduvad pilgud eesti töötaval rahval ja avardub teadvus.

(J. Kärner — Laul.)

Tungib pakitsevast rinnast
suur hurraa,

suur võiduhüüd:

Töötav Moskva, võitlev Moskva,
Moskva — ründav rahufront!
Revolutsiooni Moskva!
Süda — siin su kodu on.

(A. Kaal — Moskva, võitlev rahufront.)

Las loevad
ja tunnevad kadedust.
Ma

olen

Nõukogude Liidu

kodanik.

(V. Majakovski — Luuletus Nõukogude assist.)

(606 silpi.)

§ 32.

Vokaal- ja diitonglühendid II.

1) teooria, teoreetiline.

2) pidi, pidu, pidulik, dialektika, dialektiline, dialektiliselt.

3) müü, müüa, müüja, müüma, müümine, müüakse.
müük,

4) päike, päikene, väike, väikene, väiklus, laev(and)-, laevastik.
laevandus,

Käesolevas paragrahvis on vokaal- ja diitonglühendid moodustatud järgmistest märkidest: 1) vokaali *e* lühendid, 2) vokaali *i* lühendid, 3) vokaali *ü* lühendid, 4) diitonglühendid. Lühend *väike* on moodustatud diitongi *ei* märgi ülemisest osast.

Kirjuta: Kaupade müügist saadud raha kanti samal päeval panka. Dialektiline materialism vaatleb vormi ja sisu ühtsuses.

Ilma revolutsioonilise teooriata ei või olla ka revolutsioonilist liikumist . . . (Lenin.)

Küll kord tuleb ka meie tänavale pidu. (Stalin.)

Marksistlik-leninlik teooria on mitte dogma, vaid tegevuse juhis. (ÜK(b)P ajalugu.)

Dialektika ta päristähenduses on vastuolude uurimine asjade olemuses endas. (Lenin.)

Laula, laula, mu väikene, kuldne laulikusuu,
laula, kuis tõuseb päikene, laula, kuis loojeneb kuu
(R. Parve — Linnulend.)

Nõudku palju vaeva alguses verevermeid kandev maa —
meie tööst pea täies valguses päike hakkab särama.
(P. Rummo — Tänapäev.)

. . . . Kui nüri sae
lõi järsult kõrvu undav laevavile.
Siis pikkamisi liikus aurik hall.
Ta otsmik tundus nooruslikult sile
nii, seistes ahtris, punalipu all.

(J. Schmuul — Juunipäevad.)

(239 silpi.)

§ 33.

i-punkt-lühendid.

administratiiv-, administratiivne, administratsioon,

administraator, ajakiri, distsipliin, genius, initsiatiiv,

intelligent(s), ministeerium, muusika, saadik, silmapilk,

taktika, vabrik.

Lühendid käesolevas paragrahvis on moodustatud sõna ühest konsonandist sõnatüves leiduva ühe iseloomustava vokaali sümboliseerimisega või mitte. Sellele lisatakse sõnas leiduva iseloomustava *i* tõttu punkt peale.

er: U_o n t s l h m k e, n t i e e,
n s i z o o s e l l v d e e z d. n l i u h z f d s m
k e t s. n s i z j z v e e - P e s t a, e k v
t e e. i g t e a. t e e - f o e - t e e
R i n i. [e, s 3.] g l u m t, e z d t. e k e t.
e l l e l l e e - f e l l e t. e g l e z ~
e t t e t e e n n e e, g l e d - n e l e l e t

1946. [1946.]

1946. [1946.]

1946. [1946.]

(279 silpi.)

Kirjuta: Operatiivseid kvartali tulude ja kulude bilansse koostavad ministeeriumid peavalitsuste jaoks ja peavalitsused ettevõtete jaoks. Nõukogude riigi poliitiliseks aluseks on töötava rahva saadikute nõukogud. Rikkalik ja mitmekesine on vene rahvageeniuse muusikaline vaimuanne. Kõik meie kaadrid moodustavad nõukogude intelligentsi määratu armee.

Leninism on imperialismi ja proletaarse revolutsiooni ajastu marksism. Täpsemalt: leninism on proletaarse revolutsiooni teooria ja taktika üldse, proletariaadi diktatuuri teooria ja taktika eriti. (Stalin.) Proletaarne töödistsipliin tuleb viia kõrgeima pingele astmeni, ning siis oleme võitmatud. (Lenin.)

Nõukogude administratsiooni masin peab töötama korralikult, ausalt ja kiiresti. (Lenin.)

Suur looming, mille geeniusseks Lenin, Stalin.

(J. Kärner — Suur Oktoober.)

Huuga, vabrik, tõuse, vili, meri, müha —
see on meie õnn, et Stalin meiega.

(J. Kärner — Laul Staliniat.)

Ja iga silmapilk on elav seeme,
mis langeb homse põldu meie peost.
Me teeme tööd ja teame, mis me teeme, —
suurt tuleviku surematut teost.

(M. Raud — Meie viisaastak.)

(606 silpi.)

§ 34.

Poolkorrapärased ja korrapäratud lühendid.

1) ammu, idee, ideaal, idealistlik, idealism, käsk,
käsu,

liige, liikme, liikmeid, liiget, liit, liidu, üleliiduline, lühike.

bank, panga, riigipank, põllumajanduspank, tööstuspank,

kaubapank, pikk, pikendama,
pikend-, suhe, suhte, suhtes, suhteline,

suur, protest, täh(end)-, tähendama, tähendus.

1. 1941. 1. 1. - 1. 1. 1942. [1. 1. 1941 - 1. 1. 1942.]
 2. 1. 1. 1942. - 1. 1. 1943. [1. 1. 1942 - 1. 1. 1943.]
 3. 1. 1. 1943. - 1. 1. 1944. [1. 1. 1943 - 1. 1. 1944.]
 4. 1. 1. 1944. - 1. 1. 1945. [1. 1. 1944 - 1. 1. 1945.]
 5. 1. 1. 1945. - 1. 1. 1946. [1. 1. 1945 - 1. 1. 1946.]
 6. 1. 1. 1946. - 1. 1. 1947. [1. 1. 1946 - 1. 1. 1947.]
 7. 1. 1. 1947. - 1. 1. 1948. [1. 1. 1947 - 1. 1. 1948.]
 8. 1. 1. 1948. - 1. 1. 1949. [1. 1. 1948 - 1. 1. 1949.]
 9. 1. 1. 1949. - 1. 1. 1950. [1. 1. 1949 - 1. 1. 1950.]
 10. 1. 1. 1950. - 1. 1. 1951. [1. 1. 1950 - 1. 1. 1951.]

Kirjuta: Küll pikk päev jõuab õhtule. Talvine päev lühike, suvine pikk. Parem head vähe kui halba palju. Riigipank finantseeris töendusliitu.

Idee riigi arendamisest ja tugevdamisest sotsialismi ja kommunismi ajal sotsialismi võidu tingimustes ühel maal, mida arendas ja põhjendas seltsimees Stalin, relvastas meie maa, nõukogude rahva ning osutus leninismi suurimaks teoreetiliseks ja poliitiliseks saavutuseks. Nõukogude kord on see meie kodumaa ühiskondlik, poliitiline ja õiguslik kord, mis loodi linna ja maa töörahva poolt Lenini-Stalini partei juhtimisel. Nõukogude ühiskond loob iga päev järjest suuremas ulatuses inimeste sotsialistlikke suhteid, tootmisriistu, tootmiskogemusi ja uusi töövõtteid.

Tähendab, et poliitikas mitte eksida, on tarvis vaadata edasi, aga mitte tagasi. (ÜK(b)F ajalugu.) Iga parteiliige on vas-

tutav partei eest ja partei on vastutav iga liikme eest. (Lenin.)
Töötav maailm on jõudnud revolutsiooni vajalikkuse ära-
tundmiseni. (M. Gorki.)

„Kõigi maade proletaarlased, ühinege!” see on tööraha
kogu ajaloo käskhüüd. (M. Gorki.)

Meie noorusjõudu oota — sünnimaa ja võimas Liit!

(P. Rummo — Noorusjõud.)

Oodanud ammu me päeva, mis eel, —
rongkäigus sammume, ülev on meel.
Kõigil me isamaa avarail teil
kaaslaseks isana Stalin on meil.

(R. Parve — Pioneeride marsš.)

Taas liiguvad autod ja reed
me nurmede vahelist teed,
mis vaenlaselt vabaks on võidet,
me veokeist tasaseks sõidet.

(E. Hiir — Sõjatee.)

Töö ja võitlus, mere müha karastand sind, Eestimaa.
Põlvest põlve meile püha, jõukaks, õnnelikuks saa.
Võõra vägivalda võimu heitnud endalt eesti muld.
Liidu vennalikud hõimud hoidmas vabaduse tuld!
Julgelt tuleviku poole võimsas Liidus sammud sa.
Sulle oma jõu ja hoole toome, Eesti isamaa!

(P. Rummo — Töö ja võitlus.)

(512 silpi.)

§ 35.

Ideogrammid.

..... 9 99

käteplaksutamine (kiiduavaldused), kestvad kiiduavaldused,

vaatepunkt, sellest vaatepunktist vaadatuna, ühelt poolt,

teiselt poolt, paralleel(ne) (selt), joon tõmmata, ümberringi,

kapitalistlik ümbrus, kaubaringkäik, peapööritus,
kahe silma vahele.

Ideogrammid on piltkujundlühendid, näit. lühend *käteplak-*
sutamine annab kujutluse peopesadest, lühend *vaatepunkt* —
silmast, lühend *kapitalistlik ümbrus* — *kapit(al)* + ümbritsev
sõõr jne.

er: a, d, e, o, u, l, a, n, t, r, s, t, b
z, s, e, d, e, d, l, t, e, r, e, e, k, z, s, e, s
d, e, [a], [l], [p], [r], [s], [t], [b], [k], [z], [s], [e], [s]
z, d, r, a, t, e, t, a, s, t, p, k, z, s, t, [156 d, t]

Kirjuta: Kodanlikud valitsused tulid ja läksid, kuid marksism jääb püsima. (Kauakestvad kiiduavaldused.) (Stalin.) Uus tänav ehitati paralleelselt peatänavaga. Kaubastu plaanija tegi arvestuse kauba ringkäigu kohta. See asjaolu on jäänud mul kahe silma vahele. Kõneleja märkis, et sellest vaatepunktist vaadatuna on eelmisel kõnelejal õigus. Koosolijate poolt tehti ettepanek: „Aitab kandidaatide arvust, joon tõmmata!”

(133 silpi.)

V

TÄIENDAVID LÜHENDAMISI SÕNADES.

§ 36.

Täiendavaid tähtede ja silpide väljalangemisi. Väänd sõnade poolitamisega.

h l, i, u, k, m, n, o, s

1) hääd laps(ed), ilusad ilm(ad); kukkus mah(a) =

h l, i, u, k, m, n, o, s

= kukk(us) maha = kukk(us) mah(a); meh(ed) läksid tööle =

m, e, h, l, ä, k, s, i, d, t, ö, ö, l, e

= mehed läks(id) tööle = meh(ed) läks(id) töö(le).

t, a, l, u, p, o, j, a, d, k, ä, i, s, i, d, h, u, l, g, a, k, a, u, p, a, s, o, v, h, o, o, s, i, d, e, s, j, a, v, a, a, t, l, e, s, i, d

Talupojad käis(id) hulg(a)kaup(a) sovhoos(ides) ja vaatl(esid)

traktor(ite) ja põllutöömasin(ate) tööd, avald(asid) oma

vaimus(tust) ja võt(sid) vastu otsus(e) minn(a) kolhoos(i).

2) k(e)vad, t(e)has. 3) kulak(u)t, aurik(u)t. 4) lootsik, põlv.

1) Nagu varem nägime, on võimalik lühendites üsna kergesti tähti ja silpe välja jätta. Peale selle on võimalik veel sõnades tähti ja silpe ära jätta, ilma et see mõtte selgust segaks, eriti sõnade lõpposi, sest lauses on sõnad üksteisega ühenduses ning ühe sõna lõpp tingib teatud lõpu teises sõnas. Seega võime need sõnalõpud ära jätta, mida lauses mõne väljakirjutatud sõna abil võime kergesti ütelda. Ka sõna keskelt jäetakse tähti ja silpe välja. Tuleb aga märkida, et tähtede ja silpide väljajätmisel on kõige olulisem sõnatüve selge tähistamine.

2) Paljudes sõnatüvedes võib vokaal *e* välja langeda, ilma et see raskusi teeks sõna dešifreerimisel (kevad, tehas).

3) Stenograafiline silp *-ut-* kirjutatakse nagu *t (-at-)*, vokaali *u* tähistamata, kui sellega sõna mõtte selgus ei kannata (kulakut, aurikut).

4) *l-i* -punktikesena võib kasutada mitte üksnes lühendeis, vaid ka mujal sõnades, kui see on kasuks lühendamisele ja sõna selgust ei riku (lootsik, põlv).

er:

1800 800000

1800 800000! 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

1800 800000 1800 800000

Aga looja, see on tein(e) asi. Ta sisend(ab) oma hing(e) isegi kõig(e) lihts(amasse) töösse, pun(u)gu ta kas või viisk(e). Käs(i)tööline võib osut(uda) suur(i)maks kunst(nikuks), kui ta pan(eb) hing(e) oma töösse. Ja kunst(nik) võib olla käs(i)tööline, kui ta ainult pintsel(dab) ega sisend(a) hing(e) oma töösse. Nii ilma hing(e) sisend(amata), ilma loov(a) tegevus(eta) ja ilma kõik(e) toimuv(at) pidevalt arvest(amata) muut(ub) marksism quasi-marksism(iks). Kui te seda, mida olete õpp(inud), (h)akk(ate) koht(ade)l skolast(iliselt), trafa-ret(selt) rakend(ama), siis olet(e) ainult leninism(i) käs(i)töö-lised). Ja teie ei suud(a) (h)aaarat(a) end(aga) mass(e), sest te rakend(ate) valesti marksistlikk(u) meetod(it). Marksist-likk(u) meetod(it) kasu(ta)takse siis õig(esti), kui tööt(ad)es Marxi teooriaga õpit(akse) tund(ma) eelseis(vaid) nähtus(i). Ja see otsus, mis me vastu võt(ame), on iga kord uus ots(us). Kui sa tän(a) otsustas(id) küsimus(e) nii, siis homme sa ots(ustad) sel(le)sama küsimus(e) teis(iti), sest homseks on olukord muut(unud). Olukord muut(ub) vahe(t)pidamatult. Ajalugu ei seis(a) paig(a)l, vaid liig(ub) lakk(amatult) edasi. Ja marksist peab koos ajaloo käig(u)ga pidev(alt) edasi liik(uma). Ta peab osk(ama) täps(elt) or(i)ent(eeruda). Üks-kõik kui liht(ne) mingi töö ka on, kuid marksisti mõt(e) peab kogu aeg sel(le) juur(e)s pulbits(ema), uur(ima) ja looma. Teie, s(eltsi)m(eh)ed, olete praegu lõpetanud marksism(i) kolm aast(at) kest(nud) õping(ud). Täiest(i) loomulikult on iga-üh(e)l teist teie kõige ide(aalse)maks soov(iks) and(a) oma tööga maksimaal(selt) kasu. Sest mis võiks olla inimesele suur(emaks) autasuks kui teadmine, et ta on juba and(nud) midagi ühiskonn(ale)! Ei ole suur(emat) autasu! Kui ilusaid kangast(usi) te ka maal(iksite), suurem(at) rahul(dust) ei pak(u) teile üks(ki) mõt(e) kui see, et olete kasulik. See tead-mine rahul(dab) inim(est) täielikult.

(M. I. Kalinini kõnest Sverdlovi ülikooli lõpetajaile 30. mail 1926. a.).

(703 silpi.)

VI
SÕNALIITE- JA LAUSELÜHENDID.

§ 37.

Fraseogrammid I.

h, e, n, a, l,

aegamööda, alahindama, antud juhul, elumaja, ennekõike,

oo, b, y, u, p,

erakorraline, igal juhul, igal pool, iga päev, igatahes,

nl, m, k,

iseenesest mõista, klassivaenlane, klassivõitlus,

u, v,

kommunistlik noorsooühing, kommunistlik partei,

к, в, в, в

kommunistide ja parteitute, kommunistide ja parteitute blokk,

к, в, в, в

kokku võttes, kokku kutsuma, kokkutulek, koosolek,

к, в, в, в

kooskõlastama, kord-korralt, korda saatma, kooperatiiv-kolhooslik omand,

в, в, в, в

kõigepealt, kõikehaarav, kõne all olev(ad), kujutab endast,

л, в, л, в

Lenini-Stalini partei, liiduvabariik, läbi rääkima, maailmavaade,

л, в, л, в

marksisim-leninism, Nõukogude armee, nõukogude demokraatia,

Oktoobrirevolutsioon, osade kaup, osavõtt, põllumajanduse
kollektiviseerimine,

rahvusküsimus, riiklik omand, riigivõimuorgan.

Fraseogrammid on sõnaliitelühendid, mis on sõnalühendeile täiendav lühendamisviis. Fraseogramme kasutatakse tihti esinevate sõnade puhul. Fraseogrammid kujundatakse nendest stenoograafiliselt väljakirjutatud sõnadest või sõnalühendest, millest fraseogramm koosneb. Fraseogrammide märgid peavad selgesti erinema muudest lühendmärkidest. Sõnade või sõnalühendite kokkukirjutamine ei tee fraseogrammi kuigi palju lühemaks, seepärast võetakse fraseogrammide koostamisel liidetavatest pikematest sõnadest ja pikematest sõnalühenditest karaktersemad osad; tihti on fraseogramm sõnade või sõnalühendite alg- ja lõpposade liitumus. Ideogrammid on enamikus fraseogrammid.

Käesolevas ja järgmises paragrahvis on rida näiteid fraseogrammide kohta. Õpikus ei ole võimalust ega ka tarvidust suurel hulgal fraseogramme tuua, sest stenografist-praktik, ära õppinud elementaar- ja välendkirjakursuse ning tundes lühendite moodustamise viise ja fraseogrammide koostamise põhimõtteid, võib vastavalt oma tööalale moodustada vajalikul arvul fraseogramme nagu lühendeidki. Fraseogrammide arvuga ei tohi liialdada. Fraseogrammid tekivad praktilisest vajadusest.

er: ~~Ennustused~~ 1920. a. 10. kuu.
Nõuk. ja kolhoos. m. 1920. a. 10. kuu.
Nõuk. ja kolhoos. m. 1920. a. 10. kuu.
Nõuk. ja kolhoos. m. 1920. a. 10. kuu.
Nõuk. ja kolhoos. m. 1920. a. 10. kuu.
Nõuk. ja kolhoos. m. 1920. a. 10. kuu.
Nõuk. ja kolhoos. m. 1920. a. 10. kuu.

Kirjutaja: Kõne all olev küsimus arutati kõigekülgselt läbi. Kõigepealt koostati tööplaan. Igal juhul tuleb plaan täita. Kolhoosidesse ei võeta klassivaenlasi — kulakuid ega muid rahva vaenulikke elemente. Põllumajanduse kollektiviseerimine võimaldab põllumajanduse mehhaniseerimist. Kogu rahvas andis NSVL Ülemnõukogu valimistel üksmeelselt oma hääled kommunistide ja parteitute bloki kandidaatidele. Ministeeriumid on kas liiduvabariiklikud või vabariiklikud. Marksism-leninism õpetab, et riik pole alati eksisteerinud. Nõukogude armee on meie rahva lemmik. Riiklik omand on kogu rahva vara, kooperatiiv-kolhooslik omand on üksikute kolhooside, kooperatiivsete ühenduste omand. Pärast Oktoobrirevolutsiooni töötab nõukogude naine kõigil tööaladel. Valla töörahva saadikute nõukogu on maal nõukogude riigivõimu organ. Ainult nõukogude võim lahendas õigesti rahvusküsimuse.

Kommunistlik Noorsooühing peab olema löögirühmaks, kes igas töös annab oma abi ning avaldab oma initsiatiivi, oma algatust. (Lenin.) Ainult marksistlik maailmavaade on revolüt-

sioonilise proletariaadi huvide, seisukohtade ja kultuuri õigeks väljenduseks. (Lenin.) Klassivõitlus on klassiühiskonnas ajaloolise arenemise liikumapanev jõud. (M. Rosental.)

(412 silpi.)

§ 38.

Fraseogrammid II.

il, me, a,
saadikute nõukogu, selle asemel et, silmas pidades seda,

o, d, n,
silma torkab, sotsialistlik industrialiseerimine, sotsialistlik omand,

o, d, n,
sotsialistlik riik, sotsialistlik võistlus, sotsialistlik ühiskond,

h, h, s,
stahhaanovlik liikumine, Stalinlik Konstitutsioon, suuremalt osalt,

su, s,
Suur Isamaasõda, Suur Sotsialistlik Oktoobrirevolutsioon,

tagantjärele, tagasi pöörduma, tahes-tahmata,

talupoeg, talurahvas, teinekord, tööjõudlus, töölised ja talupojad,

töölised ja teenistujad, tööliklass, tööliklassi diktatuur,

töötav rahvas, tähelepanu, tänu sellele, et, vabariik,

vastuvõtt

vastu võetud, veel rohkem, viljarikas, võttes arvesse,
(av)

ühiskondlikud suhted, üleliiduline, üle maailma, ülemnõukogu,

üle viia, õigel ajal.

õige tee, mis tõi meile kaitsevõimsuse ja sotsialismi võidu. Nõukogude armee on tööliste ja talupoegade armee, töötava rahva armee.

Ühiskondlikud suhted on tootlike jõududega tihedasti seotud. (Marx.) Õpetus tööliklassi diktatuurist on marksismis põhimise ja peamise tähtsusega. (M. Rosental.) On tarvis, et iga talupoeg, sovhoosi ja masina-traktorijaama tööline mõistaks ülesandeid, mis partei on esitanud põllumajandusele, on tarvis, et nad mõistaksid, et nende tööst oleneb põllumajanduse arenemise edaspidine edu. (Eesti Bolševik nr. 5 — 1948.) Liiduvabariigi kõrgemaks riigivõimuorganiks on liiduvabariigi Ülemnõukogu. (Konstitutsioon, § 57.) Liiduvabariigi Ülemnõukogu kinnitab vabariigi rahvamajandusliku plaani ja eelarve. (Konstitutsioon, § 60.)

Elagu meie suur kodumaa, Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit!

Elagu Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik!

Elagu NSV Liidu rahvaste sõprus!

Elagu kommunistide ja parteitute blokk!

Elagu Lenini-Stalini partei ja tema Keskkomitee!

Elagu Nõukogude riigi ja eesti rahva armastatud juht ning parim sõber suur Stalin!

(599 silpi.)

§ 39.

Lauselühendid.

1)

Mõnikord tarvitab kõneleja üldtuntud lauset, mõnd kõnekäändu või mõnd vanasõna. Sel juhul ei ole vaja kõike välja kirjutada. Mõne sõna väljakirjutamise järel tõmmatakse pikem kriips, mis näitab, et lause ülejäänud osa tuleb juurde kirjutada, või iga väljalangenud sõna kohta märgitakse apostroof, näit. 1) uni ei anna uuta kuube, (magamine maani särki), 2) mida varem, (seda parem).

ee: 2 L N, m k o r
 a n n u t, / s s
 2 4, 2 e e m, u u
 2 6 2 2 - 2 8 2 1, " 2 7 2 1 2 2 2 2 2 2
 2 2 2 2 - 2 2 2 2

[188 silpi.]

Kirjuta: Kelle jalg tatsub, (selle suu matsub). Hooletus ees, (õnnetus taga). Vaga vesi, (sügav põhi). Kes pärast naerab, (naerab paremini).

NSV Liidus teostatakse sotsialismi põhimõtet: igaühelt (tema võimete järgi, igaühele tema töö järgi). Teoria muutub materiaalseks (jõuks, kui ta vallutab rahvahulgad). Kõigi maade (proletaarlased, ühinege!). Lenini lipu all, Stalini juhtimisel (edasi Nõukogude kodumaa uute edusammude poole, kommunismi täieliku võidu poole meie maal!).

(158 silpi.)

HARJUTUSSTENOGRAMME JA DIKTAATE.

§ 40.

Harjutusstenogramme.

zed - zed - zed - zed
 nu es. Jee nu d. pu co Wd u, z u la ee - l ee e
 o ll. Ma n t e ad d' p z - o k z e r e d, p c -
 es. s t e e l l p m, e, m, v t o e e s. l
 pu i d, z, z e h y d' q' m l e s!! - z e t, l v
 n e x G - z l G n k! - z e s, v, j - G
 W h e r e, t, H W, e, v, k e y M, ! 7 a e s i' d' d'
 z u s o z - l u e z e m o z u, d' h e z l n h e
 a, z e u n d k v G, l G - u n e G e d e, x c o
 l e z. k e n i n g d z e, m - e, m, s e l, v l
 e s t e z J d e l i b u n e, b u g e n d m i b u
 v - p z - n e n e z e z e d' e l e z e u - v i b

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text on a ruled line.

Handwritten text in a cursive script, likely a letter or document, written on lined paper. The text is dense and fills most of the page.

Handwritten text in a shorthand system, likely Stenograafia õpik, consisting of approximately 15 lines of cursive symbols on a ruled page.

Handwritten text on a page with horizontal lines. The text is written in a cursive script and is mostly illegible due to blurring and fading. It appears to be a list or a series of entries, possibly names or dates, written across approximately 12 lines.

Handwritten text on a page with horizontal lines. The text is written in a cursive script and is mostly illegible due to blurring and fading. It appears to be a list or a series of entries, possibly related to a collection or inventory. The text is arranged in approximately 12 horizontal lines across the page.

DIKTAATE.

J. V. Stalini kõne esimesel üleliidulisel kolhoosnike-lööktöölise kongressil 19. veebruaril 1933.

	Silbid
Seltsimehed mees- ja naiskolhoosni/kud! Ma ei kavatsenud esine/da teie kongressil. Ma ei kavat/senud seda, sest nende kõnele/jate kõnedes, kes esinesid/enne mind, on öeldud juba kõik, mis / oli tarvis ütelda, on öeldud / hästi ja tabavalt. Kas maksab pä- / rast seda veel esineda? Aga / et teie kindlasti nõuate ja / võim on teie käes (kestvad kiidua/valdused), — siis olen kohustatud / alistuma.	14
32
50
64
80
98
113
124
Ütlen mõne sõna / üksikute küsimuste kohta. /	140
Esimene küsimus — kas see tee / on õige, millele asus kolhoo/sitalurahvas, kas on õige kol/hooside tee?	156
173
174
See pole ülea/rune küsimus. Teie, kolhoosi/de lööktöölised, arvatavasti / ei kahtle selles, et kolhoosid a/suvad õigel teel. Seepärast on või/malik, et see küsimus paistab tei/le ülealusena. Kuid mitte / kõik talupojad ei mõtle nõnda / nagu teie. Talupoegade hul/gas, sealhulgas ka kolhoosnike seas / leidub veel küllalt niisuguseid i/nimesi, kes kahtlevad kolhoosi/de tee õigsuses. Ja selles pole / midagi imelikku. Tõepoolest, // inimesed elasid aastasa/du vana viisi, sammusid vana / teed, küürutasid selga kulaku / ja mõisniku ees, liigkasuvõtja / ja spekulan- di ees. Ei või ütelda, et see vana, kapitalistlik /	191
206
222
239
256
271
286
302
321
337
354
370

tee oleks leidnud talupoegade / poolt heakskiitmist.	384
Kuid ta, see vana tee, / oli tallatud tee, harjunud	399
tee, / ja mitte keegi polnud tegeli/kult veel tõesta-	414
nud, et võib elada / kuidagi teisiti, võib elada / pa-	431
remini. Seda enam, et kõi/gis kodanlikes riikides	448
ela/vad kõik inimesed ikka veel va/na viisi. . . . Ja	464
äkki murravad sel/lesse vanasse soostunud ellu / sis-	481
se bolševikud, murravad sis/se nagu maru ning ütle-	498
vad: aeg / on vana tee maha jätta, aeg on / hakata	513
elama uut moodi, kol/hooside viisi, aeg on hakata /	530
elama mitte nõnda, nagu e/lavad kõik kodanlikes	547
riikides, / vaid uut moodi, artellide viisi. / Aga mis	563
uus elu see on — kes se/da teab. Kui ta aga ei kuju-	579
ne / endisest elust halvemaks. Iga/tahes on uus tee —	595
harjumata tee, / tallamata tee, päriselt veel jä/rele-	612
uurimata tee. Kas pole / parem jääda vanale tee?	629
Kas / pole parem veel oodata üle/minekuga uuele teele,	649
kol/hooside tee? Kas maksab riski/da?	661
Niisugused kahtlused teevad/ki praegu ühe osa	677
töötavast / talurahvast rahutuks.	687
Kas me pea/me need kahtlused hajutama? Kas / me	701
peame nad, need kahtlused, päeva/valgele tooma ja	716
näitama, mi/da nad väärt on? On selge, et peame. /	730
Järelilikult ei saa ülemal sea/tud küsimust ülearu-	748
seks kü/simuseks pidada.	756
Niisiis, kas on / õige see tee, millele on asu/nud	771
kolhoositalurahvas?	778
Mõned / seltsimehed arvavad, et üle/minek uuele	795
teele, kolhoosi/de teele algas meil kolm aastat ta-/	810
gasi. See on ainult osaliselt / õige. Muidugi, massi-	827
line kol/hooside asutamine algas / meil kolm aastat	844
tagasi. Teatavas/ti tähistas seda ülemine/kut kulaklu-	864
se hävitamine / ning kehv- ja kesktalurahva miljo/ni-	881
liste hulkade suundumine / kolhooside poole. Kõik see	898
on õi/ge. Kuid selleks, et alustada se/da massilist	914
üleminekut kol/hooside juurde, oli tarvis o/mada mõ-	933

ningaid eeltingimusi, / ilma milleta pole üldse mõel/	950
dav massiline kollektivisee/rimisliikumine. Eelkõige	969
o/li tarvis omada nõukogude/võimu, mis aitas ja aitab	988
talu/poegadel asuda kolhooside / teele. Teiseks oli	1006
tarvis mine/ma kihutada mõisnikud ja ka/pitalistid,	1024
võtta neilt ära te/hased ning maa ja kuulutada need /	1040
rahva omandiks. Kolmandaks oli / tarvis ohjeldada ku-	1057
laklust ja / võtta temalt ära masinad ning / traktorid.	1073
Neljandaks oli tarvis / kuulutada, et masinaid ja	1089
trak/toreid võivad kasutada ainult / kolhoosidesse	1105
ühendatud kehv/- ja kesktalupojad. Lõpuks oli / tarvis	1122
maa industrialiseeri/da, luua uus traktoritööstus,	1139
e/hitada uued põllutöömasi/nate ehitamise tehased /	1160
selleks, et külluses varustada / kolhoositalurahvast	1177
traktori/te ning masinatega. Ilma nen/de eeltingimus-	1195
teta ei maksnud / mõteldagi kolm aastat tagasi / alanud	1213
massilisele asu/misele kolhooside teele.	1229
Jä/relikult, et asuda kolhoosi/de teele, oli tarvis	1247
kõigepealt / läbi teha Oktoobrirevolut/sioon, kukutada	1266
kapitalis/tid ja mõisnikud, võtta neilt ära / maa ja	1282
tehased ning rajada uus / tööstus.	1292
Oktoobrirevolutsioo/nist peale algaski* asumine /	1310
uuele teele, kolhooside tee/le. Uue jõuga hakkas see	1328
are/nema alles aastat kolm tagasi / seepärast, et alles	1346
selleks ajaks / ilmesid kogu oma ulatu/ses Oktoobri-	1364
revolutsiooni / majanduslikud tulemused, et / alles sel-	1383
leks ajaks õnnestus e/dasi viia maa industrialiseeri-	1402
mist.	1403
Rahvaste ajalugu / tunneb palju revolutsioone. / Need	1421
erinevad Oktoobrirevolutsioonist selle poolest, et	1439
nad/ olid kõik ühekülgsed revolutsioonid. Tööraha	1456
ekspluatee/rimise üks vorm asendus ekspluateerimise	1475
teise vormiga, / kuid ekspluateerimine ise / jäi püsima.	1494
Ühed ekspluatee/rijad ning rõhujad asendusid / teiste	1512
ekspluateerijate ning / rõhujatega, kuid ekspluatee/ri-	1531
jad ning rõhujad ise jäid al/les. Ainult Oktoobri-	1547

volutsi/oon seadis endale eesmärgiks — kao/tada igasugune eksplua/teerimine ja likvideerida / kõik igasugused ekspluatee/rijad ning rõhujad.	1564
1581
1596
Orjade re/volutsiioon kõrvaldas orjapi/dajad ja kaotas töörahva eksplu/ateerimise orjapidamis/vormi. Kuid nende asemele tõi / ta feodaalhärrad ja töörahva eks/pluateerimise pärisorju/se vormi. Ühed ekspluateeri/jad asendused teiste eksplua/teerijatega. Orjuse ajal / lubas „seadus” orjapidajail or/je tappa. Feodaalkorra ajal lu/bas „seadus” feodaalhärradel päris- / orje „ainult” müüa.	1614
1632
1649
1669
1688
1704
1720
1726
Pärisorja/de-talupoegade revolutsi/oon kõrvaldas feodaalhärrad ja kao/tas ekspluateerimise päris/orjuse-vormi. Kuid nende ase/mele tõi ta kapitalistid ja / mõisnikud, töörahva ekspluatee/rimise kapitalistliku ja / mõisahärraliku vormi. Ühed / ekspluateerijad asendusid / teiste ekspluateerijatega. / Feodaalkorra ajal lubas „seadus” / pärisorje müüa. Kapitalist/liku korra ajal lubas „seadus” / jätta- töörahvast „ainult” tööpuudust / ja pauperiseerumist kannata/ma, määrata nad laostumisele / ja näljasurma.	1744
1762
1780
1799
1818
1836
1854
1868
1885
1895
Ainult meie nõu/kogude revolutsioon, ainult / Oktoobrirevolutsioon seadis / küsimuse nõnda, et mitte va/hetada ühtesid ekspluatee/rijaid teistega, mitte vaheta/da üht ekspluateerimisvormi / teisega, — vaid kaotada igasu/gune ekspluateerimine, kao/tada kõik igasugused eksplu/ateerijad, kõik igasugused / rikkad ja rõhujad, nii vanad kui / ka uued. (Kestvad kiiduavaldu/sed.)	1911
1929
1947
1964
1983
2002
2017
2021
Sellepärast ongi Oktoobri/revolutsioon eeltingimuseks / ning vajalikuks eelduseks talu/poegade asumisel uuele / teele, kolhooside teele.	2038
2055
2068
Kas ta/litasid talupojad õieti, / kui nad toetasid Oktoobrirevolutsiooni? Jah, nad talitasid / õieti. Nad talitasid õie/ti, sest Oktoobrirevolutsioon / aitas neil oma turjalt maha ra/putada mõisnikke ja ka-	2085
2103
2121
2138

pita/liste, liigkasuvõtjaid ja kula/kuid, kaupmehi ja spekulante.	2155
2159
Kuid / see on ainult küsimuse üks külg. / Rõhujad minema kihutada, / mõisnikud ja kapitalistid mi/nema kihutada, kulakuid ja / spekulante ohjeldada, — see on / väga hea. Kuid sellest on vähe. Sel/leks et lõplikult vabaneda va/nadest köidikutest, selleks ei jät/ku üksnes ekspuaterijate / purustamisest. Selleks on veel tar/vis üles ehitada uus elu, / üles ehitada niisugune / elu, mis annaks töötavale ta/lupojale võimaluse paran/dada oma ainelist ning kultuu/rilist olukorda ja tõusta päe/vast päeva, aastast aastasse kõrge/male. Selleks tuleb maal sisse sea/da uus kord, kolhoosikord. Selles sei/sab küsimuse teine külg.	2173
2192
2209
2223
2239
2256
2274
2294
2312
2328
2343
2358
Milles / erineb vana kord uuest korrast, / kolhoosikorrast?	2373
2375
Vana korra a/jal töötasid talupojad üksi/kult, esiisadelt päritud va/nade tööviisidega, vanade / tööriistadega, töötasid mõisni/ke ja kapitalistide kasuks, / kulakute ja spekulantide / kasuks, elades poolnäljas ja tei/si rikastades. Uue korra, kol/hoosikorra ajal töötavad ta/lupojad ühiselt, artellides, / nad töötavad uute tööriistade / — traktorite ja põllutöömasi/nate abil, nad töötavad endi / ja oma kolhooside kasuks, e/lavad ilma kapitalistide / ning mõisniketa, ilma kulaku/te ning spekulantideta, tööta/vad selleks, et päevast päeva paran/dada oma ainelist ja kultuu/rilist olukorda. Seal, vana kor/ra ajal, on valitsus kodanlik / ning toetab rikkaid töötavate ta/lupoegade vastu. Siin, uue kor/ra, kolhoosikorra ajal, on va/litsus tööliste ja talupoega/de oma ning toetab töölisi ja / talupoegi kõigi igasugus/te rikaste vastu. Vana kord viib / kapitalismile. Uus kord — sotsi/alismile.	2391
2411
2429
2446
2463
2481
2497
2515
2533
2551
2567
2584
2600
2616
2634
2653
2668
2674
Siin on teile kaks teed, / kapitalistlik tee ja	2687

sotsia/listlik tee, tee edasi — sotsia/lismile ja tee tagasi — kapi/talismile.	2705
2714
On inimesi, kes / arvavad, et võib asuda mingi/sugusele kolmandale teele. / Eriti meelsasti haaravad sel/lest kõigile tundmatust kolmandast / teest kinni mõned kõhklevad seltsi/mehed, kes pole veel täielikult / veendunud kolhooside tee õigsu/ses. Nad tahavad, et me pöörduk/sime tagasi vana korra juurde,/ pöörduksime tagasi indivi/duaalmajapidamisele, kuid / ilma kapitalistideta ja / mõisniketa. Nad tahavad seejuu/res, et seadusliku nähtusena / meie majandusliku korra juu/res me salliksime „ainult” kula/kuid ja muid väikesi kapitalis/te. Tegelikult pole see mitte / kolmas tee, vaid teine — tee kapita/lismile. Sest mida see tähendab / — pöörduda tagasi indivi/dualmajapidamisele ja taas/tada kulaklus? See tähendab — taas/tada kulaklik orjus, taastada / talurahva ekspluateerimi/ne kulakluse poolt ning anda ku/lakule võim. Kuid kas saab taastada / kulaklust ning ühes sellega säi/litada nõukogude võimu? Ei, / ei saa. Kusele ning nõukogude võimu / likvideerimisele — järe-
lakluse taastamine / peab viima kulakute võimu loo/mi-
li/kult see peab viima kodanliku va/litsuse moodustami-
misele. Ko/danliku valitsuse moodusta/mine omakorda peab aga vii/ma mõisnike ja kapitalisti/de taastami-
sele, kapitalis/mi taastamisele. Nõndanime/tatud kolmas tee on tegelikult / teine tee, kapitalismile ta-
gasipöördumise tee. Küsige / õige talupoegadelt — kas nad ta/havad jalule seada kulaklik/ku orjust, pöörduda tagasi ka/pitalismile, likvideerida / nõukogude võim ja taastada mõis/nike ning kapitalistide võim? / Küsige õige neilt ja te saate / teada, missugust teed peab enamik / töötavaid talupoegi ainuõi/geks teeks.	2731
2749
2763
2779
2794
2810
2830
2848
2866
2882
2900
2914
2932
2949
2965
2983
2996
3013
3049
3031
3066
3086
3104
3123
3140
3158
3175
3194
3210
3226
3242
Järelikult on ainult kaks / teed: kas edasi märke — uue kor/ra, kolhoosikorra juurde, või ta/gasi	3256
3272

allamäge — vana, kulak/lik-kapitalistliku korra juur/de.	3290
3291
Kolmandat teed ei ole.	3298
Kapi/talistlikku teed hüljates ja kol/hooside organiseerimise / teele asudes talitas töötav / talurahvas õigesti.	3315
3334
3337
Räägitak/se, et kolhooside tee on õige / tee, kuid et see on raske. See on ai/nult osaliselt õige. Muidugi, / raskusi on sel teel olemas. Hea / elu ei tule isenesest. / Kuid asi seisab selles, et peami/sed raskused on juba läbi teh/tud, ja need raskused, mis seisavad / teil ees, pole isegi seda väärt, / et nendest tõsiselt rääkida. I/gatahes nende raskustega võr/rel-des, mida töölised üle e/lasid aastat 10—15 taga/si, paistavad teie praegused ras/kused, seltsimehed kolhoosnikud, / lapsemänguna. Teie kõnele/jad esinesid siin ja kiitsid Le/ningradi, Moskva, Harkovi ja Don/bassi töölisi. Nad rääkisid, et / nendel, töölistel, on saavutusi, / kuna teil, kolhoosnikel, on saavu/tusi märksa vähem. Mulle paistab, / et teie kõnelejate kõne/sid läbis isegi teatav seltsi/mehelik kadetus: et kui hea see / oleks, kui meil, talupoegadel-kol/hoosnikel, oleks samasuguseid / saavutusi kui teil, Leningradi, / Moskva, Donbassi ja Harkovi töö/listel . . . See kõik on hea. Aga kas te / teate, mida need saavutused läk/sid maksma Leningradi ja Moskva / töölistele, missugust puudust nad / üle elasid selleks, et jõuda / lõpuks nende saavutusteni? Võik/sin teile jutustada mõned fak/tid tööliste elust 1918. aastal, millal töölistele ei // antud tervete nädalate vii/si tükkigi leiba, rääkimata / lihast ja muudest toiduainetest. / Parimateks aegadeks peeti neid / päevi, millal läks korda anda Le/ningradi ja Moskva töölistele / kaheksandik naela rukkileiba / ja sedagi pooleks õlikooki/dega. Ning see kestis mitte kuu ae/ga ja mitte pool aastat, vaid tervelt / kaks aastat. Kuid töölised kannata/sid	3352
3369
3387
3403
3418
3433
3451
3471
3487
3506
3522
3536
3552
3569
3587
3602
3619
3634
3650
3666
3682
3699
3728
3746
3763
3777
3794
3812
3827
3841

ega kaotanud julgust, sest nad / teadsid, et tulevad	3856
paremad a/jad ja et nad saavutavad otsus/tavat edu.	3874
Ja nüüd — te näete, et / töölised ei eksinud. Võrrel-	3889
ge / õige enda raskusi ja puudu/si raskuste ja puudus-	3907
tega, mi/da töölised üle elasid, ja / te näete, et	3924
neist ei maksa tōsi/selt kõnelda.	3934
Mida on selleks va/ja, et kollektiviseerimislii/	3950
kumist edasi viia ja aren/dada täie hooga kolhooside /	3970
organiseerimist?	3976
Kõigepealt on / selleks vaja, et kolhoosidel o/leks	3991
olemas neile täiesti kind/lustatud ja harimiskõlvu-	4009
li/ne maa. Ons see teil olemas? Jah, on. / On teada,	4023
et kõik paremad maad on / antud kolhoosidele ja neile /	4040
jäädavalt kinnistatud. Järeli/kult võivad kolhoosni-	4056
kud harida / ja parandada seda maad oma / tahtmist	4072
mööda, kartmata, et see lä/heeb neilt ära võõrastesse	4088
kätes/se.	4091
Teiseks on selleks vaja, et kol/hoosnikud saaksid	4105
kasutada trak/toreid ning masinaid. Kas need on teil /	4120
olemas? Jah, on. Kõigile on tea/da, et meie trakto-	4136
ritehased / ja põllutöomasinate teha/sed töötavad ees-	4155
kätt ning peamiselt / kolhooside jaoks, varustades	4169
neid / kõigi moodsate tööriistadega. /	4180
Lõpuks on selleks vaja, et valit/sus toetaks kol-	4194
hoositalupoegi / kõigiti nii inimestega kui / ka raha-	4213
liselt ning ei laseks vae/nulike klasside jäänustel	4229
kol/hoose laostada. Kas teil on niisu/gune valitsus?	4245
Jah, on. Seda ni/metatakse tööliste ja talu/poegade	4263
nõukogude valitsu/seks. Nimetage mulle maa, kus va/	4280
litsus ei toetaks kapitaliste / ja mõisnikke, kula-	4296
kuid ja muid rik/kaid, vaid töötavaid talupoegi.	4309
Maa/ilmas ei ole ega ole ol/nud niisugust maad. Ai-	4326
nult meil, Nõuko/gudemaal, on olemas valitsus, / kes	4341
toetab vankumatult töölisi / ja talupoegi-kolhoosnik-	4358
ke, ko/gu linna ja maa töörahvast kõigi / rikaste ja	4374
ekspluateerija/te vastu. (Kestvad kiiduavaldu/sed.)	4391

Järelikult on teil kõik ole/mas selleks, et arendada kolhoo/side organiseerimist ja saa/vutada väbanemi/ne vanadest köidikutest.	4408
4426
4438
Teilt nõu/takse ainult ühte — töötada au/salt, jaotada kolhoosi tulud töö / alusel, hoida kolhoosi vara, / hoida traktoreid ja masinaid, sis/se seada hea hoolitsus hobuste / eest, täita teie tööliste ja ta-/lupoegade riigi ülesandeid, / kindlustada kolhoose ja kolhoo/sidest välja tõrjuda sinna sis/setunginud kulakud ja nende / käsilased.	4451
4468
4484
4500
4518
4535
4544
Teie arvatavas/ti nõustute minuga, et neid ras/kuusi võita, s. o. töötada au/salt ja hoida kolhoosi vara — ei / ole just nii raske. Seda enam, / et teie ei tööta nüüd rikaste / ega ekspluateerijate ka/suks, vaid iseenda kasuks, oma/enda kolhooside kasuks.	4561
4578
4594
4611
4628
Te näe/te, et kolhooside tee, sotsia/lismi tee on töötavatele ta/lupoegadele ainuõige tee. /	4644
4660

(4660 silpi.)

M. I. Kalinini kõne ÜLKNÜ Keskkomitee XIV Pleenumi pidulikult istungil.

Seltsimehed Leninliku Kommu/nistliku Noorsooühingu Keskkomitee liikmed, kommunistliku noor/sooühingu oblastiorgani/satsioonide esindajad ja / Moskva organisatsiooni ak/tivistid!	17
34
54
63
Täna anti Leninli/kule Kommunistlikule Noorsoo/ühingule üle kõrgeim autasu — Lenini orden. Nüüd kannab kom/munistlik noorsooühing oma li/pul Vladimir Iljitš Lenini — suu/re rahva hüvangu eest võitleja / — kujutusega ordenit.	80
95
109
126
138
Mina / olen koos teiega õnnelik, et / teid on peetud säärase suure au/tasu vääriliseks. Olen veendu/nud, et te hoiate pühalikult / seda ordenit ning et te võitle/te veel suurema entusiasmi/ga, veel paremini ja veel aktiiv/semalt Lenini suure eesmärgi / ja Lenini-Stalini partei suur/te ideaalide eest.	154
172
189
207
224
237

Seltsime/hed, kolmandat korda autasustab / Nõukogu-	253
de valitsus kommunist/likku noorsooühingut. Kolman-	269
dat / korda hindab meie geniaalne / juht seltsimees	284
Stalin kõrgelt kommu/nistliku noorsooühingu teeneid /	300
rahva ees.	303
Esimese autasu / osaliseks sai kommunistlik noor- /	320
sooühing aktiivse osavõtu / eest kodusõjast, kui meie	338
rahvas / võitles nõukogude võimu eest. Neil / aastail	352
mobiliseeris kommunist/lik noorsooühing edukalt küm-	369
neid /tuhandeid revolutsioonili/si noori võitluseks	386
Koltšaki, De/nikini, Judenitši, valgepoo/lakate ja	404
Wrangelli vastu. Bol/ševike partei lipu all andsid /	420
need noored kangelastegudega / tõenduse oma ustavu-	438
sest nõu/kogude võimule. Kommunistli/ku noorsooühingu	456
juhtimisel / võitlesid nad edukalt nõukogu/de võimu	473
kindlustamise ja mei/e võidu eest.	484
1931. // aastal, esimese viisaastaku / lõpul, auta-	514
sustas valitsus kom/munistlikku noorsooühingut uu/es-	531
ti — tema määratu suure töö / eest, ta entusiasmi	547
eest, sotsi/alistliku võistluse arenda/mise eest	563
ning selle eest, et kommu/nistlik noorsooühing oli	578
partei / juhtimisel võidelnud ennastsal/gavalt esime-	595
se viisaastaku/plaani täitmise eest, ta aktiivsu/se	611
eest, säärase aktiivsuse eest, / mis kisub kaasa	625
ning tiivustab ka / teisi inimesi tööst innukalt / osa	642
võtma. Sel korral autasus/tati kommunistlikku noor-	658
soo/ühingut Töö-Punalipu ordeni/ga.	671
Praegu andsin ma teile üle / kolmanda ordeni. Sel-	687
le orde/niga, Lenini ordeniga, au/tasustatakse kommu-	707
nistlikku / noorsooühingut väljapaistvate / teenete	723
eest kodumaa ees Hitler/liku Saksamaa vastu peetud	739
Nõu/kogude Liidu Suure Isamaa/sõja aastail ja suure	757
töö eest nõu/kogude noorsoo kasvatamisel / piiritu us-	774
tavuse vaimus I/samaale. Kommunistlikku noorsoo/ühin-	792
gut selle suurima auta/su vääriliseks pidades rõhu-/	810
tas valitsus kommunistliku noor/sooühingu suuri tee-	827

neid suure / võitluse aastail Isamaa eest nii/hästi	842
Isamaasõja rindeil kui / ka tagalas: vabrikuis, teha-	859
seis / ja kolhoosipõldudel.	867
Lühidalt, / kommunistliku noorsooühingu / autasud	883
ta teenete eest Kodu/maale näitavad, et pole ainust-/	900
ki tegevusala, millest kommu/nistlik noorsooühing,	916
meie partei / truu abiline, poleks osa võt/nud.	931
Seltsimehed, kui meie valit/sus autasustab mõnd	946
organisat/siooni või mõnda isikut, siis / peab ta ala-	964
ti silmas mitte üks/nes seda, mis on juba tehtud,	979
vaid / ka tulevast tööd. Missugused ü/lesanded aseta-	996
takse siis prae/gu kommunistlikule noorsooü/hingule?	1013
Mis alal peate teie / nüüd töötama erilise usi/nusega,	1033
et kommunistliku noor/sooühingu lippu ehtida uu/te	1051
saavutustega?	1056
Ma arvan, et / ma ei ütle midagi uut, vaid üt/len	1071
teile seda, mida igäüks / teist teab, — aga seda tu-	1087
leb meelde / tuletada. Esimeseks, peami/seks ning põ-	1103
hiliseks ülesandeks, / seltsimehed, on nüüd võitlus	1118
nende / pärastsõjaaegse ülesehi/tustöö plaanide täit-	1136
mise eest, mis / meie valitsusorganid on kind/laks	1151
määranud uuel viisaastakul. / Täita meie pärastsõja-	1168
aegsed / tootmisplaanid on suur ülesanne, / ja selle	1183
tähtsust pole vajagi / teile tõestada. See on ilmne	1199
i/gäuhele, kes on näinud fašis/tide poolt meie maal	1216
toimepandud / purustusi ja kes saab aru mei/e riigi	1233
edasise tugevda/mise kogu tähtsusest.	1247
Ma olen / veendunud, et kommunistlik noorsoo/ühing,	1262
mobiliseerides noorsu/gu uute tootmisülesannete /	1280
täitmiseks, suudab üles kasvata/da uusi miljoneid	1296
noori patri/oote, kes on piiritult ustavad / Isamaale,	1314
parteile ja seltsi/mees Stalinile.	1325
Ma tahaksin tei/e tähelepanu juhtida veel ü/hele	1342
praktilisele ülesan/dele. Te teate, et käesoleval /	1360
ajal arenevad väga jõudsas/ti rahvusvahelised side-	1379
med. / Nad arenevad ka noorsoo liinis. / Ja ma tahaksin,	1395

et meie noorsu/gu, meie kommunistlikud noored / rohkem 1412
 tutvaksid piiritaguste / maade rahvaste igapäevase / 1430
 elu, kultuuri ja iseloomu/ga. Eriti soovitav on, et 1449
 kom/munistlike noorte hulgas oleks / rohkem inimesi, 1466
 kes oskaksid / võõrkeeli. 1473

Seltsimehed, kommunist/likku noorsooühingut peeti 1489
 kõr/ge autasu vääriliseks tänu / miljonite kommunist- 1507
 like noor/te kangelaslikele jõupingu/tustele, tänu 1525
 noorte inimes/te jõupingutustele, kes, nagu / ma juba 1543
 ütlesin, ennastsalga/valt võitlesid meie õige idee / 1560
 eest rindel ja tagalas. Osa neist / teeneist langeb 1574
 kommunistliku noor/sooühingu silmapaistvaile poe/ga- 1591
 dele, kes andsid oma elu / Nõukogude kodumaa eest. 1608
 Need i/nimesed osutasid poliiti/list küpsust, organi- 1626
 satsiooni/list vilumust ja oskust võitluses, / kõrget 1642
 patriotismi ja piiri/tut ustavust nõukogude rahva/le 1661
 ning näitasid kogu maailma/le nõukogude inimeste kõr-/ 1680
 get moraali. Kas pole igaü/hele selge, kui rikkalik- 1698
 ku vil/ja on kandnud seltsimees Stalini / alatine hool 1715
 kommunistliku / noorsooühingu ja noorte eest! 1729

Ja / ma arvan, seltsimehed, et kommu/nistlikud noo- 1744
 red hoiavad püha/likult ja rohkendavad Isamaa/sõja 1762
 aastail loodud suurepära/seid traditsioone. Neil tra- 1778
 ditsi/oonidel kasvavad üles noorme/hed ja neiud, kom- 1795
 munistlikud noo/red. 1801

Kommunistliku noorsooühin/gu autasustamised on 1818
 ala/ti olnud seotud tähtsate aja/looliste ajajärkude- 1838
 ga mei/e riigi elus. Viimane auta/sustamine on seotud 1857
 Isamaa/sõja epopöaga ja meie või/duga. Kõigis ajaloo- 1877
 listes a/jajärkudes on kommunistlik noor/sooühing au- 1894
 ga täitnud temale / pandud ülesanded. Lubage siis / 1910
 soovida, et te eelseisva tööga / niisama edukalt toi- 1927
 me tulek/site, nagu te saite hakkama / meie riigi are- 1946
 nemise eel/mistel perioodidel. (Kõik tõuse/vad püsti. 1963
 Tormilised, kauakest/vad kiiduavaldused.) 1977

(1977 silpi.)

Stahhaanovliku liikumise tähtsus.

J. V. Stalini kõnest esimesel üleliidulisel stahhaanovlaste nõupidamisel 17. nov. 1935.

Seltsimehed! Stahhaanovlastest on / siin sel nõu-	13
pidamisel nii palju / ja nii hästi kõneldud, et mul-	29
le / õigupoolest vähe on jäänud ü/telda. Siiski tuleb,	46
kui mind kord tri/büünile on kutsutud, mõni sõ/na	61
ütelda.	64
Stahhaanovlikku lii/kumist ei saa vaadelda kui	78
hari/likku mees- ja naistööliste liiku/mist. Stah-	92
haanovlik liikumine on / niisugune mees- ja naistöö-	108
liste / liikumine, mis läheb meie sot/sialistliku	125
ülesehitus/töö ajalukku kui üks selle kõi/ge kuulsa-	143
maid lehekülgi.	148
Milles / seisab stahhaanovliku liikumi/se tähtsus?	163
Eelkõige selles, et see / väljendab sotsialistli-	178
ku võist/luse uut tõusu, sotsialistli/ku võistluse	194
uut, kõrgemat etap/pi. Mispärast uut, mispärast	208
kõr/gemat? Sellepärast, et stahhaanovlik / liikumine	224
kui sotsialistli/ku võistluse väljendus erineb /	240
soodsalt sotsialistliku võistlu/se vanast etapist.	256
Minevikus, / aastat kolm tagasi, sotsialist/liku	272
võistluse esimese e/tapi ajal, ei tarvitsenud sot-/	290
sialistlik võistlus tingimata / seotud olla uue teh-	307
nikaga. / Ja siis meil õieti peaaegu ei / olnudki uut	324
tehnikat. Sotsia/listliku võistluse praegune e/tapp —	341
stahhaanovlik liikumine — on / seevastu tingima-	356
ta seotud uu/e tehnikaga. Stahhaanovlik lii/kumine ei	374
oleks mõeldav ilma / uue, kõrgema tehnikata. Tei/e	391
ees seisavad niisugused i/nimesed nagu seltsimehed	409
Stah/hanov, Bussõgin, Smetanin, Krivo/nos, Pronin,	423
Vinogradovad ja pal/ju teisi uusi inimesi, mees- / ja	441
naistöölisi, kes on täieli/kult ära õppinud oma ala /	460
tehnikat, on selle omandanud / ja seda edasi arenda-	479
nud. / Aastat kolm tagasi meil niisugu/seid inimesi	495

ei olnud või pea/aegu ei olnud. Need on uued, e/ri-
lised inimesed.	511
517
Edasi. / Stahhaanovlik liikumine on nii/sugune
mees- ja naistöoliste lii/kumine, mis seab oma
eesmärgiks / praeguste tehniliste normide / ületamise,
olemasole/vate projekteeritud võimsuste / ületamise,
olemasole/vate tootmisplaanide ja -bilans/side üle-
tamise. Ületa/mise sellepärast, et need normid / on
juba vananenud meie päe/vade jaoks, meie uute ini-
mes/te jaoks. See liikumine purustab / vanad vaated
tehnikale, purus/tab vanu tehnilisi norme, va/nu
projekteeritud võimsusi, va/nu tootmisplaanide ja
nõuab uute, / kõrgemate tehniliste normi/de, projek-
teeritud võimsuste ja / tootmisplaanide loomist.
Tema ü/lesandeks on revolutsioneer/rida meie tööstus.
Just sellepä/rast on stahhaanovlik liikumine / oma
põhialuselt sügavalt / revolutsiooniline.	533
547
565
585
604
621
639
654
671
686
703
717
736
752
768
Siin on / juba räägitud, et stahhaanovlik / liiku-
mine kui uute, kõrgema/te tehniliste normide väl-
jen/dus on näidiseks sellest kõrgest töö/viljaku-
sest, mida võib anda ai/nult sotsialism ja mida ei
saa / anda kapitalism. See on täies/ti õige. Mispärast
kapitalism / purustas ja võitis feodalismi? / Sellepä-
rast, et ta lõi kõrgemad / tööviljakuse normid, et
ta an/dis ühiskonnale võimaluse / saada võrratult
rohkem saadusi / kui see feodaalkorra juures aset /
leidis. Sellepärast, et ta tegi / ühiskonna rikka-
maks. Mispärast / sotsialism võib võita, peab võitma /
ja tingimata võidab kapita/listliku majandussüsteemi?
Sel/lepärast, et ta võib anda kõrge/maid tööees-
kujud, kõrgemat töö/viljakust kui kapitalistlik
ma/jandussüsteem. Sellepärast, et ta / võib anda
ühiskonnale rohkem / saadusi ja võib teha ühiskon/na
rikkamaks kui kapitalistlik / majandussüsteem.	782
799
813
829
846
863
878
895
910
926
940
958
973
989
1003
1021
1035
Mõned arvavad, / et sotsialismi võib kindlusta/da
inimeste mõningase ma/teriaalse nivelleerimise / teel	1051
1071

kehviku elutasemel. See / ei ole õige. See on väike-	1089
ko/danlik kujutus sotsialismist. / Tõepoolest võib	1104
sotsialism võita / ainult kõrge tööviljakuse a/lusel,	1122
mis on kõrgem kui kapita/lismi ajal, saaduste ja	1138
iga/suguste tarbeainete küllu/se alusel, ühiskonna	1158
kõigi / liikmete jõuka ja kultuurse e/lu alusel.	1174
Kuid selleks, et sotsi/alism selle oma eesmärgi	1189
võiks / saavutada ja meie nõukogu/de ühiskonna kõige	1207
jõukamaks / teha, peab riigis olema niisu/gune töö-	1223
viljakus, mis ületab / eesrindlike kapitalistlike /	1240
maade tööviljakuse. Ilma sel/leta ei maksa mõtelda-	1258
gi saa/duste ja igasuguste tarbe/ainete küllusest.	1276
Stahhaanovli/ku liikumise tähtsus seisab sel/les, et	1292
see on niisugune liiku/mine, mis purustab vanad	1308
tehni/lised normid kui puudulikud, ü/letab paljudel	1325
juhtudel eesrind/like kapitalistlike maade / töövil-	1342
jakuse ja avab seega / praktilise võimaluse sotsi/a-	1361
lismi edasiseks kindlusta/miseks meie maal, annab	1377
võimalu/se muuta meie maa kõige jõuka/maks maaks.	1392
Kuid / stahhaanovliku liiku/mise tähtsus ei piirdu	1407
sellega. / Selle tähtsus seisab veel selles, et / see	1421
valmistab ette tingimusi / sotsialismilt kommunismi-	1439
le / üleminekuks.	1445
Sotsialismi / põhimõte seisab selles, et sot/sia-	1462
listlikus ühiskonnas i/gaüks töötab oma võimete ko-	1480
haselt ja saab tarbeaineid mitte / oma tarviduste	1496
järgi, vaid sel/le töö järgi, mis ta ühiskonna/le on	1512
teinud. See tähendab, et töö/lisklassi kultuurilis-	1527
tehniline tase ei ole ikka veel kõr/ge, vastuolu	1545
vaimse töö ja ke/halise töö vahel kestab, töövil- /	1560
jakus ei ole veel nii kõrge, et / tagada tarbeainete	1578
küllust, / mistõttu ühiskond on sunnitud / tarbeaineid	1594
jaotama mitte vas/tavalt ühiskonnaliikmete tar/vi-	1611
dustele, vaid vastavalt tööle, / mis nad ühiskonnale	1627
on teinud. /	1630
Kommunism on kõrgem arenemis/aste. Kommunismi	1646

põhimõte / seisab selles, et kommunistlikus / ühis-	1662
konnas töötab igaüks oma võimete kohaselt ja saab	1679
tar/beaineid mitte tehtud töö järgi, / vaid kultuuri-	1694
liselt arenenud / inimese tarviduste koha/selt. See	1712
tähendab, et töölisklassi / kultuurilis-tehniline	1728
tase / on saanud küllalt kõrgeks selleks, et / õõnes-	1742
tada vastuolu alu/sed vaimse töö ja kehalise töö /	1760
vahel, et vastuolu vaimse ja / füüsilise töö vahel	1777
on juba / kadunud ja tööviljakus on tõus/nud niivõrd	1799
kõrgele tasemele, / et see võib tagada tarbeaine/te	1811
täieliku külluse ja ü/hiskonnal on seetõttu võima-	1829
lik / neid tarbeaineid jaotada vasta/valt oma liikme-	1845
te tarviduste/le.	1851
Mõned arvavad, et vastuolu kaotamise vaimse töö	1868
ja ke/halise töö vahel võib saavuta/da mõningase	1885
vaimse ja keha/lise töö alal töötajate kul/tuurilis-	1903
tehnilise nivellee/rimisega inseneride ja / tehnikute,	1924
vaimse töö alal töö/tajate kultuurilis-tehnilise	1941
taseme keskmiselt kvaliifitseeritud tööliste tase-	1958
meni / madaldamise baasil. See on täi/esti väär. Nõnda	1975
võivad kommunis/mist mõelda ainult väikekodan/likud	1992
lobisejad. Tegelikult / võib vastuolu hävitamise /	2010
vaimse töö ja kehalise töö va/hel saavutada ainult	2027
töölisklas/si kultuurilis-tehnilise ta/semel insener-	2045
tehnilise töö / alal töötajate tasemeni / tõstmise	2063
baasil. Oleks naeruväärt / mõelda, et seesugune	2078
tõus ei / ole teostatav. See on täiesti / teostatav	2093
nõukogude korra tin/gimustes, kus maa tootmisjõud	2108
on va/bastatud kapitalismi ahe/laist, kus töö on va-	2125
bastatud eksplu/atatsiooni survest, kus võimul / on	2141
töölisklass ja kus töölisklassi / noorpõlvel on kõik	2155
võimalused mu/retseda endale küllaldane / tehniline	2174
haridus. Ei ole / mingit alust kahelda selles, et /	2190
ainult selline töölisklassi kul/tuurilis-tehnilise	2207
taseme / tõus võib hävitada vastuolu / alused vaimse	2225
töö ja kehali/se töö vahel, et ainult see võib kind-/	2240

lustada selle kõrge töövilja/kuse ja selle tarbeai-	2258
nete / külluse, mis on vajalikud sel/leks, et alusta-	2275
da ülemine/kut sotsialismilt kommunismi/le.	2291
Stahhaanovlik liikumine on / siin tähtis ses suh-	2305
tes, et ta sisal/dab esimesi idusid, tōsi / küll, al-	2322
les nõrku, kuid ikkagi just / meie maa töölisklassi	2337
seesugu/se kultuurilis-tehnilise tōu/su idusid.	2354
Tõepoolest, silmitse/ge teraselt seltsimehi	2368
stahhaa/novlasi. Mis inimesed need on? / Need on pea-	2383
miselt noored või keskea/lised mees- ja naistöoli-	2397
sed, kultuur/sed ja tehniliselt ettevalmis/tatud	2412
inimesed, kes annavad / töös täpsuse ja korralikkuse /	2430
eeskuju, kes oskavad hinnata / ajategurit töös ja on	2448
õppi/nud aega arvestama mitte ai/nult minutites,	2465
vaid ka sekundi/tes. Enamik neist on läbi teinud /	2480
nõndanimetatud tehnilise / miinimumi ja jätkab oma	2499
teh/nilise hariduse täienda/mist. Nad on vabad mõne-	2517
de inse/neride, tehnikute ja majan/dusmeeste konser-	2535
vatiivsusest ja / paigaltammumisest, nad sammuvad /	2550
julgesti edasi, purustades / vananenud tehnilisi	2568
norme / ja luues uusi, kõrgemaid, nad tee/vad paran-	2583
dusi meie tööstuse / juhtide poolt projekteeritud	2599
võim/sustes ja nende poolt koostatud ma/jandusplaa-	2613
nides, nad täiendavad / ja korrigeerivad sageli in/se-	2631
nere ja tehnikuid, sageli / õpetavad nad neid ja ki-	2648
suvad / kaasa, sest stahhaanovlased on i/nimesed, kes	2664
täielikult on o/mandanud oma töö tehnika ja / oskavad	2683
tehnikast välja pigis/tada maksimumi, mis sellest on /	2700
võimalik välja pigistada. Prae/gu on stahhaanovlasi	2717
veel vähe, / kuid kes võib kahelda selles, et hom/me	2731
on neid kümme korda rohkem? Kas / pole selge, et	2745
stahhaanovlased / on uuendajad meie tööstuses, / et	2761
stahhaanovlik liikumine on / meie tööstuse tulevik,	2778
et sel/les peitub töölisklassi tuleva/se kultuuri-	2794
lis-tehnilise tōu/su idu, et see avab meile sel/le	2811
ainsa tee, mille kaudu on või/malik saavutada neid	2827

töovilja/kuse kõrgemaid näitajaid, mis on / vajalikud	2844
üleminekuks sot/sialismilt kommunismile ja / vastuolu	2864
kaotamiseks vaimse / ja kehalise töö vahel?	2878
Niisu/gune on, seltsimehed, stahhaanov/liku lii-	2893
kumise tähtsus meie / sotsialistlikus ülesehi/tustöös.	2912
Kas mõtlesid sellest stahhaa/novliku liikumise	2927
suurest täht/susest Stahhanov ja Bussögin, kui / nad	2941
asusid vanade tehnilis/te normide purustamisele? /	2960
Muidugi mitte. Neil olid oma / mured, nad püüdesid	2976
selle poole, / et kätist plaani mittetäitmisest /	2990
välja viia ja majandusplaani / ületada. Kuid seda	3007
eesmärki / taotledes tuli neil purustada / vanu tehni-	3024
lisi norme ja a/rendada kõrget töoviljakust, mis /	3040
ületas eesrindlikud kapita/listlikud maad. Oleks	3056
siiski naeru/väärt mõtelda, et see asjaolu / võib kas	3072
või vähimalgi määral vä/hendada stahhaanovlaste	3088
liiku/mise suurt ajaloolist tähtsust.	3099

Se/dasama võib ütelda nende töö/liste kohta, kes	3115
esmakordselt mei/e maal organiseerisid töolis/te	3131
saadikute nõukogud 1905. aas/tal. Nad muidugi ei	3156
mõtelnud, et / tööliste saadikute nõukogud / saavad	3172
sotsialistliku korra / aluseks. Nad ainult kaitsesid	3189
end /tsarismi vastu, kodanluse vas/tu, luues tööliste	3206
saadikute / nõukogusid. Kuid see asjaolu / ei ole sugu-	3225
gi vastuolus / selle kaheldamatu faktiga, / et liikumi-	3244
ne tööliste saadi/kute nõukogude eest, mille 1905. //	3270
aastal algatasid Leningradi / ja Moskva tööliised,	3286
viis lõpptule/musena kapitalismi purus/tamisele ja	3305
sotsialismi /võidule ühes kuuendikus o/sas maailmast.	3324

(3324 silpi.)

J. V. Stalini kõne kõrgemate koolide töötajate vastuvõtul
Kremlis 17. mail 1938. a.

Seltsimehed!	4

Lubage mul tõsta / klaas teaduse, ta õitsengu,	18
teadu/seinimeste terviseks!	28

Teadu/se õitsenguks, selle teaduse õit/senguks, 42
 mis ei eraldu rahvast, ei / hoidu rahvast eemale, 57
 vaid on val/mis teenima rahvast, on valmis and/ma 71
 rahvale kõik teaduse saavu/tused, mis teenindab rah- 87
 vast mitte / sunniviisil, vaid vabatahtlikult, / hea- 101
 meelega (k i i d u a v a l d u s e d). / 110

Teaduse õitsenguks, selle teadu/se õitsenguks, 124
 mis oma vanadel / ja tunnustatud juhtidel ei lu/ba 141
 enesega rahulolevalt / sulguda teadusepreestrite 159
 koo/resse, teaduse monopolisti/de kesta, mis mõistab 176
 vanade ja / noorte teadusetöölise liidu / mõtet, tä- 193
 hendust ja kõikvõimsust, mis / vabatahtlikult ja 206
 heameelega / avab kõik teaduse ukсед meie / maa noor- 222
 tele jõududele ja an/nab neile võimaluse valluta/da 241
 teaduse tipud, mis tunnistab, / et tulevik teaduses 257
 kuulub noor/soole (k i i d u a v a l d u s e d). 268

/ Teadu/se õitsenguks, selle teaduse õit/senguks, 282
 mille inimesed, mõistes / teaduses kujunenud tra- 298
 ditsi/oonide jõudu ja tähtsust ning o/savalt kasu- 314
 tades seda teadu/se huvides, ei taha siiski ol/la 331
 nende traditsioonide or/jad, selle teaduse õitsen- 348
 guks, mil/lal on julgust ja otsustamisvõi/met murda 363
 vanad traditsioonid, / normid ja sätted, kui need 377
 vanane/vad, kui nad pidurdavad edasi/liikumist, ja 394
 mis oskab luua uu/ed traditsioonid, uued normid, / 410
 uued sätted (k i i d u a v a l d u s e d). / 420

Teadus tunneb oma arengus pal/ju mehiseid inime- 437
 si, kes os/kasid murda vana ja luua uut, / vaatamata 454
 kõigile takistus/tele, kõige kiuste. Niisugused / 470
 teadusemehed nagu Galilei, / Darwin ja paljud teised 487
 on üldtun/tud. Tahaksin peatuda ühel sel/lisel tea- 503
 duse korüfeel, kes üht/lasi on kaasaja suurim ini- / 520
 mene. Ma mõtlen Leninit, meie / õpetajat, meie kas- 537
 vatajat / (k i i d u a v a l d u s e d). Meenutage / 550
 1917. aastat. Venemaa ü/hiskondliku arengu teadus- 579
 li/ku analüüsi põhjal, rahvusva/helise olukorra tea- 598

dusli/ku analüüsi põhjal jõudis Le/niin siis järel-
dusele, et ainsaks / pääsuks olukorrast on sotsia/
lismi võit Venemaal. See oli e/nam kui ootamatu
järel-
pal/judele selle aja teaduse/inimestele. Plehhanov,
üks silmapaistvamaid teadlasi, kõneles / siis põlastu-
sega Leninist, väi/tes, et Lenin „sonib”. Teised, sa-
mu/ti tuntud teaduseinimesed, / väitsid, et „Lenin läks
hulluks”, et te/da tuleks peita kusagile kau/gemale.
Lenini vastu ulu/sid siis kõik ja igasugused tea/duse-
inimesed kui inime/se vastu, kes hävitab teadust.
Kuid / Lenin ei kartnud minna vastu voo/lu, tardumuse
vastu. Ja Lenin / võitis (kiid u a v a l d u s e d).	616
632
649
668
684
699
716
733
752
761
785
798
Siin on / teile näidis teadusemehes, kes / võitles
julgelt vananenud teadu/se vastu ja rajas teed uuele /
teadusele.	812
830
834
Mõnikord on ju ka / nii, et teaduse ja tehnika uu/te
teede rajajaiks pole mitte / teaduse üldtuntud inime-
sed, / vaid teadusemaailmas täitsa tund/matud inimesed,
praktikud, as/ja uuendajad. Siin istuvad ü/hise laua
taga seltsimehed / Stahhanov ja Papanin. Inime/sed, kes
on tundmatud teadusemaa/ilmas, kellel pole teaduslik-
ke / kraade, oma ala praktikud. Kuid / kellele on tead-
mata, et Stahha/nov ja stahhaanovlased kummuta/sid
tööstuse alal olemaso/levad praktilises töös vanane-/
nud normid, mis olid kindlaks määra/tud teaduses ja
tehnikas tuntud / inimeste poolt, ja võtsid tarvi/tuse-
le uued normid, mis vasta/vad tõeliku teaduse ja teh-
ni/ka nõutele? Kellele on tead/mata, et Papanin ja
papanin/lased oma praktilises töös kum/mutasid mõöda-
minnes triivival / jääpangal, ilma erilise vae/vata,
vana kujutluse Arkti/kast kui vananenu, ja asenda/sid
selle uuega, mis vastab tõe/liku teaduse nõuetele?
Kes / võib eitada, et Stahhanov ja Pa/panin on teaduse
novaatorid, / meie eesrindliku teaduse i/nimesed?	851
869
886
904
922
939
955
971
990
1005
1022
1039
1057
1075
1092
1111
1129
1146
1163
Vaat, milliseid „imesid” / juhtub veel teaduses.	1176

Ma kõnele/siñ teadusest. Kuid on igasugust / teadust.	1192
Seda teadust, millest kõne/lesin, nimetatakse EES-
RINDLI/KUKS teaduseks.	1208
1214
Meie eesrindliku / teaduse õitsenguks!	1226
Meie eesrind/liku teaduse inimeste ter/viseks!	1242
Lenini ja leninismi / terviseks!	1253
Stahhanovi ja stahhaa/novlaste terviseks!	1266
Papanini / ja papaninlaste terviseks! (Kii/du-
a v a l d u s e d.)	1281
1285

(1285 silpi.)

VIII

HARJUTUSTE KORREKTUUR JA MÄRKIDE ÜLEVAADE.

§ 41.

Harjutuste korrektuur.

Lugemisharjutused.

§ 1.

Mägikotkas.

Esmakordselt tutvusin Leniniga aastal 1903. See tutvus ei olnud, tõsi küll, isiklik, vaid toimus kirja teel. Kuid see jättis mulle kustumatu mulje, mis ei ole lahkunud minust kogu selle aja jooksul, mis ma olen töötanud parteis. Viibisin tol ajal Siberis asumisel. Tutvumine Lenini revolutsioonilise tegevusega 90-ndate aastate lõpust alates, ja eriti pärast 1901. aastat, pärast „Iskra” väljaandmist, viis mind veendumusele, et omame Lenini isikus erakordset inimest. Ta ei olnud tookord minu silmis lihtne partei juht, ta oli selle tegelik looja, sest ainult tema mõistis meie partei seesmist olemust ja selle pakilisi vajadusi. Kui ma võrdlesin teda meie partei teiste juhtidega, näis mulle ikka, et Lenini võitluskaaslased — Plehhanov, Martov, Axelord ja teised — seisavad temast terve peajao madalamal, et Lenin on nendega võrreldes mitte lihtsalt üks juhte, vaid kõrgemat tüüpi juht, mägikotkas, kes ei tunne hirmu võitluses ja kes julgesti viib parteid edasi mööda vene revolutsioonilise liikumise tundmatuid

teid. See mulje tungis mulle nii sügavalt hinge, et ma tundsin tarvidust kirjutada sellest ühele oma lähedasele sõbrale, kes oli tol ajal maapaos, nõudes temalt hinnangut. Mõne aja pärast, kui olin juba asumisel Siberis — see oli 1903. aasta lõpul —, sain vaimustatud vastuse oma sõbralt ja lihtsa, kuid sügavalt sisuka kirja Leninilt, keda mu sõber, nagu selgus, minu kirjaga oli tutvustanud. Lenini kiri oli võrdlemisi lühike, kuid selles arvustati julgesti ja kartmatult meie partei praktikat ning esitati oivaliselt selgesti ja kokkuvõtlikult kogu meie partei töökava ligemaks ajajärguks. Ainult Lenin oskas kõige keerulise- maist asjust kirjutada nii lihtsalt ning selgesti, kokkuvõtlikult ning julgesti, et iga lause mitte ei kõnele, vaid tulistab. See lihtne ning julge kiri kinnitas mind veel rohkem selles, et Lenini isikus omame meie partei mägikotkast. Ma ei saa endale andeks anda, et ma selle Lenini kirja nagu paljud teisedki kirjad vana põrandaaluse harjumuse järgi ära põletasin.

Sellest ajast algas minu tutvus Leniniga.

(J. V. Stalini kõnest Kremli kursantide õhtul 28. jaan. 1924. a.)

(706 silpi.)

§ 2.

Võitluste teel meie isamaa karastus mõttest ja sõnast, mis kõiges meid juhtinud Kremlist. Sama nüüd stalinlik tahe kui päikese lembus rusude tuhast ju õitsengut äratav.

Elagu võit, mis me jõud meile pärandab, võit, millest koitmas on maailma vendlus!

(M. Raud — Hiiglase süda.)

Võitleja, naisarst, mehaanik vanaldane kõrvuti. Nii üks kui teine täna kangelane.

(A. Tulik — Moskvale.)

Sa nagu viinamarjakobar, mis ripub oksal — ilutseb, all rebane „pruun” — isust ogar: näeb silm tal — süda himutseb, ent kuidagi ei hakka hammas, ei kuidagi saa suhu maik, veel uhkelt seisab Kremli samm ja mausoleumi pühapaik.

(J. Barbarus — Võitmatu Moskva. 1941.)

Õn nii imeväärselt kallid sõnad: MOSKVA, kodumaa!

Seisate kui Kremli vallid, ei teid ohud murda saa!

Moskva suurust, uhkust, rikkust, sõber, igal sammul näed,
— elu sajanditepikkust, mida loonud rahva käed.

Kindlalt seisvad Kremli vallid, tornis punane rubiin. . .

— Moskva! Kõik sus meile kallid, kuna STALIN elab siin.

(R. Parve — Moskvale.)

Nii me kübarast sai kiiver, palitust sai sinel uus,

kuna tantsuviisist irdus sõjamehe-laul me suus.

(R. Farve — Kiri sõbralt.)

Kui savist meisterdamas lindu on pisikesed pehmed peod —
mis armastust, mis tulvil indu need esimesed väiksed teod!

(M. Nurme — Käed.)

Mai tuli, mai võitis ja päikese tõi, tegi südame suvele lahti.

(J. Schmuul — Mai tuli.)

(344 silpi.)

§ 3.

Punakas valguses, lampide all, nagu vasest —

Lenini maine profiil — tunned armastet näo.

Haarab su pilgu ja lahti sind enam ei lase.

Mällu jääb selgelt, reaalselt. Ja elus ei kao!

(A. Kaal — Punasel väljakul.)

On võimsa biblioteegi väike kõrvalhoone

saand kunagisest vürstide paleest.

Veel säilind manglevad ja ilutsevad jooned

ning tiivulised aamorid fuajees.

(D. Vaarandi — Lenini raamatukogus.)

Näed nõnda Kremli pilti, mille maalind

on sajandid ja silmapilgu valgus.

Nii palju päikest nüüd seal üleval, kus

maailma lootust võidule viib Stalin.

(M. Raud — Kreml.)

Nii nõudlikult, nii uurivalt ja rangelt

suur aeg mind nagu oleks tunnistand.

(D. Vaarandi — Öitsevad õhtud.)

Meie riigi põhiülesanne siseelus seisab praegu rahulikus majanduslik-organiseerivas ja kultuurilis-kasvatuslikus töös.

(Stalin.)

Esimesel viisaastakul alustatud rahvamajanduse tehniline rekonstruktsioon teostati edukalt teisel viisaastakul.

Tähtis koht oli stalinlikus viisaastakuplaanis maa elektrifitseerimisel.

(273 silpi.)

§ 4.

- 1) nannannan, 2) oioioi, 3) mbcltmpmbcltmp, 4) põhišhmkpõhišhmk, 5) mkemkemke, 6) hviheižhviheiž, 7) eeigeeig, 8) amok-amok, 9) sthmagesthmage, 10) üldsvüldsv, 11) onajaonaja, 12) vaskrahavaskraha, 13) kalamajakalamaja, 14) telegramm-telegramm, 15) Taimõrtaimõr, 16) Valgejärvvalgejärv, 17) välemängvälemäng, 18) Dneprdnep, 19) Almaataalmaata, 20) Novosibirsknovosibirsk, 21) Aleksanderaleksander, 22) Karlmarxkarlmarx, 23) Engelsengels, 24) Maksimgorkimaksimgorki, 25) Voronežtbilisivoronežtbilisi, 26) Nicolauskopernikusnicolauskopernikus, 27) seeollavägaheatööseeollavägaheatöö,
- 28) Nõukogudekonstitutsioonnõukogudekonstitutsioon,
- 29) teadmينةonsuurjõudteadmينةonsuurjõud,
- 30) pioneerideorganisatsioonpioneerideorganisatsioon,
- 31) nooredpioneeridonnõukogudekoolilapsednooredpioneeridonnõukogudekoolilapsed.
- 32) Elagumeiejuhtgeneralissimussuurstalinelagumeiejuhtgeneralissimussuurstalin!
- 33) Leninilipuallstalinijuhtimiseledasinõukogudenoorsuguleninilipuallstalinijuhtimiseledasinõukogudenoorsugu!

§ 5.

Nii ka tankil automaaturid ei heitu:
ees on kodu, vabadus ja ees on võit!

— — — —

Kuulatavad mehed ahju ümber salgas
sangarist, kes langes, kodumaale truu.

(R. Parve — Reavõitleja Kaleviste.)

Nagu murdmatuks jäi tahe võita maale vabadus —
nõnda kaldal Soome lahe kerkib varsti kodu uus!

(P. Rummo — Jõudu tööle.)

Moskva!

Äkki laia jõena
voolab kõikjal inimmurd.
Autojõgi inimjõena
ristleb igal käanakul.

(A. Kaal — Moskva, võitlev rahufront.)

Ma vaatan silmad pärani,
kus ülal päike särab nii,
ei pilku pöördä saa.
Kuis avarus nii ääretu,
nii kihav, tormav, määratu
on meie kodumaal!

Pea kohal lipud tulena,
kolonnid lauldes tulevad
kui puhkend kevadveed.
Laul lendu tõuseb linnuna,
nüüd täidab maid ja linnu ta —
ju ikkest vabad need.

(J. Kolas — Mai-võitja.)

(194 silpi.)

§ 6.

Nõukogude kord kehtestas naisele täiesti võrdsed õigused mehega. Stalinliku Konstitutsiooni demokraatia seisab selles, et ta fikseerib võrdsed õigused ja kohustused. Töö meie maal on iga töövõimelise kodaniku kohustuseks ja auasjaks. Kõigile meie maa rahvastele on vene rahva abi soodustanud nende vabariikide erakordset õitselepuhkemist, vormilt rahvusliku ja sisult sotsialistliku kultuuri õitsengut, mis on rikastatud vene

rahva suure kultuuriga. Nõukogude korra kehtestamine meie maal avas uue ajajärgu inimkonna ajaloos.

Viisaastaku põhimine ülesanne seisnes selles, et luua meie maal niisugune tööstus, mis oleks suuteline sotsialismi alusel varustama uue tehnikaga ja reorganiseerima mitte üksnes kogu tööstust, vaid ka transporti ja põllumajandust. (Stalin.)

Veel pole kerge nimetajat ühist
su röömule ja muredele leida,
kuid töödes, kõnepuldil rahva võidupühil
sa võitja uhkust silmades ei peida.
See oled sina, nõukogude naine,
kes neli aastat toitis rindemeest,
need sinu tarm ja sinu mõistus kaine,
mis talle relvi tootsid kahe eest.
Need olid sinu armastus ja truudus,
mis surmasuust tõi välja sangareid,
need sinu emasõna, puhas mõrsjasuudlus,
mis elu ohverdama õnnistasid neid.

(F. Kotta — Nõukogude naisele.)

Oktoobrirevolutsioon töörahvale vabaduse tõi,
partei suur kasv, tark suunav joon nõukoguliku õiglusriigi lõi.

Meil on, töövennad, mille eest
nüüd võitlus kutsub naist kui meest!

(E. Hiir — Rahvaste laul.)

(447 silpi.)

§ 7.

Haige laps emale kõige armsam. Mis sa teisele teed, seda tehakse sulle.

Kaks jõudu aitavad kõige edukamalt kaasa kultuuriinimese kasvatamisele: kunst ja teadus. (M. Gorki.)

Suur Oktoober! Sinu suures tormis
selgus hele rada meie ees.
Olid, oléd ja jääd tuletorniks
rahva stalinlikul võiduteel.

(J. Schmuul — Oktoober.)

Sa oled töötand kindlalt meile:
jääb puutumatuks kodumaa!
See töötus Stalinile on, parteile,
ja seda kindlalt hoiad sa.

(R. Parve — Võiduarmee.)

Teed tulevikku murrab inimsoole
me viljaväljul traktor ja kombain.

(J. Kärner — Liitumine.)

Taas õitseb sirel, õunapuudelt valgeid ehmeid
on varistamas vaevalt-tuntav tuul.

(R. Parve — Teras.)

All bolševistliku, tiibleva lipu
Stalin meid võidule viis.

(J. Kolas — Külvaja.)

Kolm aastat pikisilmi Eesti ootas tundi,
kus endalt raputada saksa verist sundi,
et jälle saabuks kevad, tõeliselt mis haljas,
et jälle uhkelt tõuseks vabaduse taim,
suult laulvalt kõrvaldet kui vägivalla valjas,
saaks rõõmsalt luua rahvas, virguks tema vaim.

(J. Barbarus — Päiksesüsteemis.)

(266 silpi.)

§ 8.

Raamat olevat laual. Raamat olgu laual. Ometi on raamat laual. Ta oletus võib õige olla. Käekirja korralikkus oleneb ise-loomu kindlusest. Meie kohustus: hästi õppida ja hästi töötada. Meil ei ole ega saa olema tööpuudust. Kirjutatan kirjandit. Üldkoosolek on kõige kõrgem artelli juhtimise organ.

Töö aeg jääb ikka väärtuste loominguks olemuseks ja kulutuste mõõdupuuks, mis on tarvilikud väärtuste tootmiseks, isegi siis, kui vahetusväärtus kaob. (Marx.) Igasugune religioon on midagi vastandlikku teadusele. (Stalin.) Meie hiigelmaal areneb iga aastaga mõistuse ja tahte enneolematu töö.

(M. Gorki.)

Aeg räägib, sündmustel on sõna,
rõõm, südames kõigis kajastu!
Käib kõigist maadest läbi täna kõla,
võib uhke olla meie ajastu.

(J. Barbarus — Suur Oktoober.)

Oktoobripäevil laul sest rõõmsalt helab,
mis loond partei ja Stalin, suurim juht.
Ta nimi ilmas igavesti elab,
teed tulevikku näitab õiget, üht.

(J. Kärner — Partei ajalugu.)

Kustumatuks on kirjaks me lippudel
vabadus, vendlus ja töö.

(M. Raud — Kodumaa laul.)

Aed, tean, tõstab lehed,
linn tõuseb igal a'al,
Kui sellised töömehed
On Nõukogude maal.

(V. Majakovski — Kuznetski inimesest.)

On nii, kui oleksid mu teine süda,
kui osa enesest, üks tuikav soon.

(J. Schmuul — Kommunistliku noore pllet.)

(333 silpi.)

§ 9.

Siinkohal ülestõstetud küsimus lõpuks otsustati. Nõukogude Liit on nagu ühtne kindlus, mille nõukogude rahvad on ehitanud vennalikus koostöös. NSVL Ülemnõukogu mõlemad kujud moodustatakse ühesuguses demokraatlikus korras üldise, üheaolise ja otsese valimisõiguse alusel salajase hääletuse teel. Nõukogude ühiskonna majandusliku aluse moodustavad sotsialistlik majandussüsteem ja sotsialistlik omandus tootmisriistadele ning vahendeile. Nõukogude Liit on paljurahvuseline sotsialistlik riik. Nõukogude riik on demokraatia kõrgeim tüüp. Nõukogude rahvas on kõige vabam rahvas maailmas. Nõuko-

gude kord on kõige eesrindlikum kord maailmas. Tagala tugevus — see on meie ühiskondliku ja riikliku korra tugevus.

Oktoobrirevolutsiooniga loodud sotsialistlik kord on andnud meie rahvale ja meie armeele suure ja võitmatu jõu. (Stalin.) Kordamine ei riku tõde. (M. Gorki.) Iga töö nõuab meistrit.

(M. Gorki.)

Meie need, kes väärand ülekohtu,
meie — vaba rahva elujõud.

(E. Hiir — Rahvast valituile.)

Koju tagasi neid toond on võitlus visa,
ja me maalt on taandund vägivalla õud.

(J. Kärner — Laul Stalinist.)

(340 silpi.)

§ 11.

NSVL — suurim riik maakeral. ÜK(b)P on töölisklassi kõrgeim organisatsioon. Riigipank annab välja arvelduskonto omanikule tšekiraamatu. Käitiskomitee esimees esines pik(em) a kõnega, sellele järgnes elav bolševistlik kriitika ja enesekriitika. Dokumendid on raamatupidamise aluseks. Žurnaal-pearaamat on põhiraamat. Menševikud on teinud palju kahju töölisliikumisele. Põllutöö laialdane mehhaniseerimine muutis põhiliselt põllumajandusliku töö tingimusi.

Marxi õpetuse loova käsituse esindajana astus Lenin esimesena marksismi edasiarendamise, rea tema juhtmõtete parandamise ja marksistliku teooria uute, uuest olukorrast ja uutest ülesannetest tulenevate järeldustega täiendamise teele.

Marksistlik-leninliku partei ülesandeks on maailma muutmine. „Filosoofid ainult seletasid mitmesugusel viisil maailma, kuid asi seisab selles, et on tarvis teda muuta.” (Marx.)

Lahkudes meie juurest seltsimees Lenin pärandas meile hoida meie partei ühtsust nagu silmatera. (ÜK(b)P ajalugu.)

Meil avat

Marxi

iga lehekülg

nii,

nagu majas

omas

avad aknaluugid.

(V. Majakovski — Täiel häälel.)

(364 silpi.)

§ 12.

Õigeaegne remont pikendab vahendi iga. Plaani täitmine on igale käitisele seaduseks nagu valitsuse dekreedigi täitmine. Sekretär koostas pensionäride nimekirja. Delegatsioon jõudis kohale. Auto vajab bensini. Nafta annab valgust ja soojust, käivitab mootoreid, paneb liikuma lennukeid, autosid, traktoreid ja tanke ning veab laevu meredes.

Üks lind lendab kõik maailma läbi; üks keel, ühed suled.

Tootmiskulud peegeldavad tootmisprotsessi põhielementide kulutusi: töö, tööriistade ja töövahendite kulutusi. Nõukogude demokraatia on võimsaks relvaks võitluses reaktsiooni vastu, võitluses kindla ja kestva rahu eest.

Meil saab olema ka aatomienergia ja palju muud.

(Molotov.)

Laul, helise, laul, üle maade lenda,
laul, — jäädvusta me rahva võimsad teod!

(P. Rummo — Laul, helisel)

Olgu tervitatud 1. mai, kõigi maade töötajate võitlusjõudude ülevaatuse päev!

(271 silpi.)

§ 13.

Tehti uudisleiba. Ehitustööde projekt oli kõigiti koostatud määruste järgi. Koolilapsed korjasid ravimitaimi. Lennuk maan-

dus lagedal väljal. Meie klassi õpilased läksid peale tunde sportima. Ajatöötasu kasutatakse kahes variandis: lihtne ajatöötasu ja preemia-ajatöötasu. Kõne oli rajatud konkreetsetele andmetele. Stahhaanovlase töö resultaat oli teistele eeskujuks. Näitetrupp andis etenduse. Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni tulemusena, mis avas maailma inimkonna ajaloos uue ajajärgu, on meie maal jäädavalt kaotatud inimese ekspluateerimine inimese poolt. Nõukogude Liidus pole ei kriise ega tööpuudust, vaid toimub pidev toodangu ja rahva materiaalse heaolu tõus. Imperialistlikest sõdadest saab kasu ainult kodanlus. Uus kvaliteet loob uue kvantiteedi. Iga määratlus, kui teda võetakse abstrakselt, muutub sisutuks. Maailmas kõik olemasolev liigub, kasvab lakkamatult ja areneb. Herakleitos: „Kõik voolab, kõik muutub lakkamatult.”

Mitte inimeste teadvus ei määra nende olemist, vaid vastupidi, nende ühiskondlik olemine määrab nende teadvuse. (Marx.) Geograafiline keskkond ei või olla ühiskondliku arengu peapõhjuseks, määravamaks põhjuseks. (ÜK(b)P ajaloo lühikursus) Ükski majanduslik töö ei või edeneda ilma õige aruandluseta. (Stalin.)

Suur Stalin on juhtinud ja juhib meie rahvast kommunismi kuulsusrikkal teel. Stalini nimi, ümbritsetud rahvaste piiritust lugupidamisest ja armastusest, väljendab võiduka Nõukogude Liidu suurust ja kutsub võitlusele inimsoo õnneliku tuleviku eest. (Molotov.) Kaasaegne ühiskond ei saa areneda, akumuldeerimata aastast aastasse, aga akumuldeerida on võimatu aastast aastasse laiendatava taastootmiseta. (Stalin.) Marksism ei ole üksnes sotsialismi teooria, vaid ta on terviklik maailmavaade, filosoofiline süsteem, millest loogiliselt tuleneb Marxi proletaarne sotsialism. (Stalin.) Loogilised vormid ja seadused pole mitte tühi kest, vaid objektiivse maailma peegeldus. (Lenin.) Kapitalist on ahne, see on tema peamine omadus, ja sellepärast on ta barbaarselt konservatiivne. (M. Gorki.) Seltsimees Stalin ütleb: „Pidage meeles, armastage, uurige Iljitšit, meie õpetajat, meie juhti! Ehitage uut elu, uut elulaadi, uut kultuuri — Iljitši eeskujul!”

Uhke osa on meil täita, elustada maad ja veed:
Stalin targa käega näitab oma rahvastele teed.

(J. Kärner — Töölaul.)

Tema nimel oma õnne pärast kogu rahvas ehitab ja loob.

(J. Schmuul — Laul Stalinist.)

Iga vabariik, oblast, linn ja kolhoos töövõitudest raporteerib.

(F. Kotta — Maa raporteerib.)

(784 silpi.)

§ 14.

Kontrolör kontrollis ettevõtte tegevust. Korrektor korrigeeris korrektuuri. Õpilased olid vaimustatud Leningradi ekskursioonist. Töö jaotati personaalselt. Töölise kvalifikatsiooni tõstmiseks korraldati kursused. Lapsed lugesid teost „Kuidas karastus teras”, pärast oli vestlus loetu üle. Raamatupidaja konstateeris, et kõik operatsioonid on seaduspärased. Kerge maha kukkuda, raske üles tõusta. Karjatee peal ei kasva rohtu. Liikuv vesi läheb selgemaks, seisev vesi pahemaks. Kommunismi ülesehitamisega kaovad linna ja küla vahelised erinevused. Lenin ja Stalin õpetavad, et töölisklass võib võita vaenlasi ja hoida käes võimu ainult revolutsioonilise armee abil. Nõukogude rahvas on end avaldanud väljapaistvalt andeka rahvana.

Minu elu siht ning mõte oli alati võitlus sotsialismi eest. See on õilsam armastus. Kui isiklik elu inimeses täidab suure, ühiskondlik väikese osa, siis on isikliku elu hävimine katastroof. Siis kerkib inimeses küsimus: milleks elada? (N. Ostrovski.)

Nõukogude kord ei osutunud mitte ainult maa majandusliku ja kultuurilise tõusu parimaks organiseerimisvormiks rahuaja ülesehituse aastail, vaid ka parimaks rahva kõigi jõudude mobiliseerimise vormiks, et panna sõja ajal vastu vaenlasele.

(Stalin.)

Nõukogude Liidu töötajad! Arendage laialdasemalt sotsialistlikku võistlust sõjajärgse viisaastaku täitmiseks nelja aastaga!

Ärge kartke, põlvili et murda
suudaks raskus meid kuitahes karm!
Meie, randlaslapsed, eal ei kurda,
kuni püsib elu, võitlus, tarm.

(J. Schmuul — Randlased. Leningrad, veebruar 1945.)

Kuis peame, Võit, su surematust nimest
me õiget tähendust ja tuuma mõistma?
Sa oled kaunim õnnest, suurem imest
ja ükski laul nii võimukalt ei hõiska,
et kogu oma suuruses ja jõus
su mõte, sajandite päikse tõus
kui tormi kaja
võiks kosta üle kauguste ja aja.

(M. Raud — Võidule.)

Astub julgelt töolisvägi oma punalipu all.
Pole tõkkeks mingi mägi, sügavus, ei kaugus tal.

(J. Kärner — Töölaul.)

Mida enam töö hargneb,
mida kaunimaks muutub elu,
mida selgem on vana ja uue arve,
seda suuremaks kasvab mu imetelu.

(A. Kaal — 7. november.)

Suur vaimustus kui tormiks puhkeb nüüd,
käib linnast linna, kohab saalist saali,
kui rahvamerest kostab uhke hüüd —
me esimeseks kandidaadiks — Stalin!

(M. Raud — Esimene kandidaat.)

(683 silpi.)

§ 15.

Hea sõna ei tee kahju. Kaks kõva kivi ei jahvata head ja-
hu. Tööstuskombinaat andis realiseerimiseks rea uusi artikleid.

Oktoobripühade ettevalmistamiseks moodustati käitises komisjon. Kodanik esitas avalduse. Haridust hindavad nii noored kui vanad. Kommunistlik kasvatus taotleb kõrget kultuuri. Liiduvabariigi territooriumi ei saa muuta tema nõusolekuta. Oskus omandatakse tehnika tundmaõppimisega. (M. Gorki.) Saavutuste teadmine töölis-talurahva riigi ehitamise töös on eriti tähtis ja õpetlik, kuna see näitab töölistele ja talupoegadele nende jõu kasvu, töö ulatust ja hoogu. (M. Gorki.)

Ja kevadpäikse kauni kutse järgi
ta külib leiba kandma meie maa.
Ei tuhat paari hobuseid või härgi
ta kihutava künni vastu saa.

Viis aastat kätte! Tagavaraks hoida
ei tule tunde ega sekundeid.
Ei külimata seeme kündjat toida —
teoks tehkem aeg, mis tööle kutsub meid.

Nii paljudele korruga nii palju —
see esialgu uskumatu näis.
Kuid murdkem julgesti! See kõva kalju
on põhjani me oma õnne täis.

Kõik õnn, mis Lenin oma testamendis
on andnud meile, peitub ajamäes.
Jõud seda lahti murda on meis endis,
me stalinliku sugupõlve käes.

(M. Raud — Meie viisaastak.)

Saadab Stalini sõnu me mõtete helgus,
rahvas sõnu neid kuulsussäruga seob,
sest Stalini sõnade tarkus ja selgus
meid õhutab võitluseks, kangelasteoks.

(A. Kulšov — 5. detsember.)

(411 silpi.)

Maa sel küljel, mis on pööratud päikese poole, on päev, vastasküljel — öö. Inimene valitseb looduse üle. Tütar kodus ilusaid kindaid. Sepp tegi vankri valmis. Tootmise organiseerimisel töökojas on määratu suur tähtsus. Stalini nimega seob kogu progressiivne inimkond, seovad kõik vabadustarmastavad demokraatlikud rahvad oma lootused kestvale kindlale rahule ja julgeolekule. Kohtunikud on sõltumatud ja alluvad ainult seadusele. (Konstitutsioon, § 85.) Kõik Nõukogude Liidu rahvad moodustavad ühtse sõbraliku pere, ühtse vankumatu laagri. NSV Liidu rahvaste sõpruse vankumatus ilmnes erilise jõuga Suure Isamaasõja perioodil. Materiaalsed tootlikud jõud on ainult üks tootmise külg; teise külje, tema vormi moodustavad inimeste suhted üksteisega tootmisprotsessis, s. o. tootmissuhted. Oma loomult on inimese mõtlemine võimeline pakkuma ja pakub meile absoluutset tõde, mis tekib relatiivsete tõdede summa tulemusena.

Tööprotsessi ajal läheb töö alatasa üle tegevuse vormist olemise vormi, liikumise vormist asja vormi. (Marx.) Sotsialism muutis töö häbistavast ja raskest koormast, milleks teda loeti varem, au ja kuulsuse asjaks, vapruse ja sangarluse asjaks. Midagi sellesarnast ei ole ega saa olla kapitalistlikes maades. (Stalin.) Partei on kui proletariaadi klassiorganisatsiooni kõrgem vorm. (Lenin.) Nõukogude Liidus areneb imeväärse kiirusega töörahva iidse elu sügava ja igakülgse ümberkujundamise protsess. (M. Gorki.)

Sõda! Kõik jäi maha: pliiats, paber, sulg ja tint.

(R. Parve — Kiri sõbralt.)

Koos rahvastega õla kõrval õlg,
kus sõprus kasvand võitluses ja veres.

(P. Rummo — Laui, helise!)

Sõbrad, selleks jõudu! Nüüd on vaja
iga kätt ja lihast tööle vaid!

(R. Parve — Kivi kivi peale.)

Raskeil päevil ja võitluses suures
kutsus kannatav kodumaa meid,
oma poegi: kõik relvade juurde!
Kutsus sammuma sangareid.

(J. Schmuul — Sangarite laul.)

Hommikul varakult põllule lähen,
päike on kerkinud vaevalt.

(M. Veetamm — Töölaule.)

Iga päev panen tähele: vaevalt on hommik erruminemisloa
and ööle,
kes sinna, kes tänna, kes koop'i, kes kom'i — teenistujad
ruttavad tööle.
Teid kontoris paberiuputus ähvardab, kui nina te sinna
pistaksite.

Poolsada neid portfelli kiilunud — tähtsamad! —
kaovad teenistujad istungile.

(V. Majakovski — Istungite palavik.)
(666 silpi.)

§ 17.

Kuidas mees, nõnda palk. Kui laps kaevu langenud, tehakse
rakked ümber. Usinus toob leiba, laiskus nälga. Kuidas metsa
höigatakse, nõnda mets vastu kostab. Iga aasta tuleb erikoo-
ldest välja hulk kaadrit. Peale rongi saabumist lahkusid kõik
jaamast. Metsa ümbertöötamise mehhaniseerimine. Sõja päevil
kees vabrikuis, tehaseis, sovhoosides ja kolhoosides pingerikas
töö rinde jaoks. Sotsialistlikus ühiskonnas on maksev põhimõte:
„Igaühele tema töö järgi”. See tähendab, kes töötab rohkem ja
paremini, see ka saab rohkem. Tänašida toimetusi ära viska
homse varna! Raskustung mõjutab kõiki kehi. Lapsed olid täis
rõõmu oma töö tagajärgedest. Protokolljaks valiti käitise
stahhaanovlane. Sotsialistlik majandussüsteem on kõrgem
süsteem, võrreldes kapitalistliku majandusvormiga. Nõukogude
riik on maa kogu majandusliku elu organiseerija.

Partei ongi see punkt, see vabrik, kus tööliste ja talupoegade hajuvil energia kontsentreeritakse ja kust, kulgedes reaalellu, ta loob peaaegu imesid. (M. Gorki.) Lihtsustamine on kunstlikkus ja järelikult võltsing, lihtsus on aga tõeline kunst. (M. Gorki.)

Siis, kui kutsub juht, püss haara, käte ramm.
Rühma järel rühm edasi — valjemaks samm!

(Majakovski.)

Me laul on sulle, vaba isamaa, —
jää vankumatuks homme, nagu eile,
laul süttib meile jõudu lisama
me vapral marsil kommunismi teile!

(P. Rummo — Täis kuldseid päiksekiiri.)

Kosta, me laul, üle maade ja merede!
Paista, me põlluke, kaugele raale!
Siit saab me lastele, siit saab me perele,
leiba me rahvale, leiba me maale.

(D. Vaarandi — Lõikuslaul.)

Tänapäev ei vaja sõnade fanfaare,
tegudes vaid hinnatakse meest.

(Majakovski — Kurski tööliste.)

Oktoobrivihma raskelt väljas sajab,
kuid imeväärselt soe on täna põu,
— su südames on läbi kauge aja
oktoobritorm, ta kõikevõitev jõud.

(R. Parve — Oktoober.)

Tootvas tehaste ning vabrikute küllas,
ees vaid tuleviku teid nii otsatuid.

(J. Kärner — Laul Stalinist.)

Tõuse, me laul, üle mannerde, merede lenda —
kuulgu meid kogu me maa, nõukogu riikide Liit,
kuulgu ta lauluga meid, oma nooremata vanda,
suures ja ühtses me töös ustavust tootamas siit.
Tõuse, me laul, üle kõikide kauguste kostma,
laul, meie võitude lipp, laul, meie helisev relv.
Kuulgu me ustavustootusi hiiglane Moskva,
kuulgu meid seltsimees Stalin, kuulgu meid
tuletorn Kreml.

Tõusku ja kaugele kostku me hõisete lendlus —
Elagu vaba me maa, võidukas rahvaste vendlus!

(M. Raud — Võitjate õnnelik laul.)

(685 silpi.)

§ 18.

Sisemiste ressursside mobiliseerimine. Mõõdeti maksimum- ja miinimumtemperatuuri. Läänud aasta näitas häid töötulemusi kõigil tööaladel. Reservide konto on bilansi passivas. Toorained kaotavad tootmiskäigus oma reaalse, loomuliku vormi. Keemiaeksperiment meeldis õpilastele. Noored lugesid huviga eesrindlase poolt kirjutatud artiklit uute töösaavutuste kohta. Mangaani on NSV Liidu maapõues rohkesti, näit. Uuralis. Seal leidub veel palju teisi metalle. Teaduses fantaasia osa ei saa eitada. Oktoobrirevolutsioon lõi sotsialistliku korra meie maal, kukutades imperialistide võimu. Raadio leiutas 1895. aastal kuu- lus vene teadlane A. S. Popov. Nõukogude Liidus on väga palju loodusvarasid. Loodusvarade poolest on NSV Liit täielikult kindlustatud. Tootmisest väljalastud valmistoodang realiseeritakse. Tampere konverentsil kohtusid Lenin ja Stalin isiklikult esmakordselt. Nõukogude Eesti põlevkivirajoon on kasvanud suureks tööstuskeskuseks. Nõukogude võimu esimestel aastatel töötati välja Lenini otsesel juhtimisel maa elektrifitseerimise plaan. Teine stalinlik viisaastak, samuti nagu esimenegi, täideti nelja aastaga.

Relvad, millega kodanlus kukutas feodalismi, pöörduvad nüüd kodanluse enese vastu. (Kommunistliku partei manifest.)

Suur Oktoober nii jäädavaks valguseks
saanud on töörahva tõe.

(M. Raud — Kodumaa laul.)

Sirgeis ridades astub pioneeri-kolonn.

(M. Raud — Maimarss.)

Nii puhas on, Eesti, su lumeloor,
on kaunid su hangedes talved.

(M. Raud — Kodumaa laul.)

(479 silpi.)

§ 19.

Õpilased jaotati gruppidesse, iga grupp sai iseseisva graafilise töö ülesande. Tema eriala on krediidiandus. Kõnspekte kasutati eksamite eel. Inspektor kontrollis ettevõtte finantsplaani. Nõrga järelevalve tõttu ei olnud asja käik korralik. Tootmiskulude elemente: töötasu, materjalid, kütteaine, elektrienergia, amortisatsioon, rahalised väljaminekud. Järelevalve puudus on laiskuse ema. Kõik fondid on bilansi passivas. Kes põldu toidab, seda toidab põld jälle. Vajalike produktide tootmine on organiseeritud rahvamajanduse üksikutes harudes. Meie parteil kogu tema ajaloo kestel on tulnud võidelda tööliklassi tunginud arvukate antimarksistlike gruppide vastu. Nõukogude riik on tõeline rahva riik. Põhiprintsiibiks on NSV Liidus sotsialistlik printsiip: igäühelt tema võimete kohaselt, igäühele tema töö järgi. Viisaastakute jooksul kuivatati ja muudeti heinamaadeks ning põldudeks 700 000 ha soid.

Nõukogude armee kõige tähtsamate võitude otsene innustaja ja organiseerija oli Stalin.

Kaks aastat revolutsioonilist tööd naftatööstuse tööliste seas karastas mind kui tegelikku võitlejat ja üht tegelikest juhtidest. Läbikäimises selliste Bakuu eesrindlike töölistega nagu Vatssek, Saratovets jt. ühelt poolt ning kõige teravamate konfliktide keerises tööliste ja naftatöösturite vahel teiselt poolt sain esmakordselt tunda, mis tähendab suuri töölishulki

juhtida. Seal, Bakuus, sain seega oma teise revolutsioonilise tuleristimise. (Stalin.)

Meie kujutluse järgi on riik tugev rahvahulkade teadlikkusest. Ta on tugev siis, kui rahvahulgad on kõigest teadlikud, võivad kõige üle otsustada ja lähevad kõige peale välja teadlikult. (Lenin.) Meie võitlus on õiglane — võit jääb meile! (Stalin.) Teaduse eesmärgiks on anda õiget maailma pilti. (Lenin.) See on fakt, et tootmistehnika poolest, tööstusliku tootmise uue tehnikaga küllastamise poolest seisab meie tööstus maailmas esimesel kohal. (Stalin.) Nõukogude maal areneb hiiglaslik ja raske industrialiseerimistöö, põllumajanduse võtete ja vormide põhilise muutmise töö. (M. Gorki.) Nõukogude Liidu suured ajaloolised võidud sõjas võidi saavutada ainult tänu sellele eelnenud kaitseks ettevalmistusele, mis meie kodumaa oli sooritanud seltsimees Stalini juhtimisel sõjaeelsetel aastail. (G. Malenkov.)

Sind mälestab, võitleja,
me kodumaa kasvav ja tõusev noorpõlv.

(E. Hiir — Sulle, võitleja!)

Siin maantee looklev, iga nõlv on tuttav.

(J. Barbarus — Jälle kodupinnal.)

Masinate kära vaibus õhtu eel.
Mõttes, silmis sära, ruttab naine teel.

(K. Laas — Ema rõõm.)

See maa on ainus tuleviku lootus
töörahvale maailmas igal pool.

(J. Kärner — Partei ajalugu.)

Nagu ei iial enne — inimhulkade hooleks
sai õigus looduse küllale avada käed.

(A. Kaal — 7. november.)

Röömsamaks, maailma tööline rühkle!
Lihtne on loosungi hõik:
töötajad, koondagem inimsoo ühtseks,
meie, teie — kõik.

(Majakovski.)

(869. silpi.)

§ 20.

VNFSV Kriminaalkoodeks. Miilitsaorganid. Tootmiskulude koondarvestus ja omahinna kalkulatsioon. Kuri võtab kulbist, paha pajast. Tol ajal käisin koolis. Iga päev, iga tund purustab teadus usulisi eelarvamusi. Kooli muretseti korralik mööbel. Ühiskondlik struktuur on ühiskonna vorm või organisatsioon. Ühiskondlik olemine määrab ühiskondliku teadvuse. V. I. Lenin vaatleb kooli kui uue ühiskonna üht otsustavat lüli.

On tarvis lõpuks aru saada, et kõigist maailmas olemasolevaist väärtuslikest kapitalidest kõige väärtuslikum ja kõige otsustavama tähtsusega kapital on inimesed, kaadrid. (Stalin.) Talupojal on nüüd võimalus tänu kolhoosidesse ühinemisele toota palju rohkem kui varem sama töökulutuse juures. (Stalin.)

Tean, lõunas kiirgab lumes mägihari,
ent kestvat suve hoiab nurm ja niit,
et puuvill õitseb, pikka astub kari, —
ja karjus pikka laulab oma viit.

(R. Parve — Laul tänasest.)

Tean sügispäeva. Pilvi rebis tuul,
ja sumbund oli kajakate kisa.
Siis, nina vastu klaasi, sulet suul
ma kalalt koju ootasin mu isa.

(J. Schmuul — Mälestusi isast.)

Nõnda sulatis saab masinate vormi,
kännab põllud, vahus merd.

(A. Kaal — Onnevalaja.)

Ma pole mitte paberikoi, bürokraat.
Mandaatele kiitust ei kella.
Kus kurat ja põrgu las käia mandaat
ja viimne kui paber. Kuid selle
ma esitan aardena, millist maa
pole senini näinud kordagi.
Las loevad ja tunnevad kadedust. Ma
olen Nõukogude Liidu kodanik.

(Majakovski — Luuletus Nõukogude passist.)

(426 silpi.)

§ 21.

Kodu kuld, mujal muld. Keeruline probleem lahendati. Külm teeb vete üle sillad. Soldatitele anti varustus välja. Õpilased alustasid kordamist eksamipiletite järgi. Lenini-nimeline raamatukogu Moskvast on maailma suuremaid. Kulaak, samuti kui mõisnik, sai kasu teiste tööst. Juba esimesel viisaastakul levis laialdaselt uusi, sotsialistliku põllumajanduse ettevõtteid — sovhoose, masina-traktorijaamu ja kolhoose. Leninism on õpetus, mis on toonud ja toob bolševike parteile ja nõukogude rahvale ühe triumfi teise järel. Ainult elav, võimas, loov õpetus võis anda nii suuri tulemusi.

Peab eristama kahte tarbimise liiki — tootmislik tarbimine ja isiklik tarbimine. Üldrahvuslik liikumine, täita viisaastak nelja aastaga, kasvab ja laieneb iga päevaga.

Revolutsiooni otsustav võit tsarismi üle on proletariaadi ja talurahva revolutsioonilis-demokraatlik diktatuur. (Lenin.) Darwin tegi lõpu vaatele, mille järgi loomade ja taimede liigid on mitte millegagi seotud, juhuslikud, „jumalast loodud” ja „muutumatud”. (Lenin.) Proletariaadi diktatuur on riiklik mõiste. (Stalin.) Meie kasvasime marksistliku programmi alusel proletariaadi parteid ja samuti tuleb kasvatada neid kümneid miljoneid töötajaid, kes meil on olemas. (Lenin.) Orjus, päris-orjus ja palgatöö on kolm suurt orjastamise vormi, mis ise-loomustavad kolme suurt tsivilisatsiooni ajastut. (Engels.)

On loodud ülivõimas tööstus, kolhoosid,
mis tõstnud mitmekordseks aasta viljavoosid.

(J. Kärner — Suur Oktoober.)

Särama löi silmis elu suur ja üllas
keset nisuvälju, õitsvaid viljapuid.

(J. Kärner — Laul Stalinist.)

Üks nimi miljonite hinges,
üks nimi miljonite suus —
uut aega ehitavas pinges
see töö ja õnne kehastus.
Uut aega ehitavas pinges
see nimi miljonite suus:
suur Stalin miljonite hinges —
ta nimel kerkib maailm uus.

(F. Rummo — Üks nimi.)

Ent juhul, kui vaenlane rünnata prooviks,
maa võitluseks mobiliseerub —

(Majakovski — Vastuseks tulevasele keelepeksule.)

(581 silpi.)

§ 22.

Suurus suretab, kangus kaotab. Ega lauta sellepärast
laotata, et hobune ära lõpeb. Kütt läheb metsa, pane pada
kummuli, kalamees läheb kalale, pane pada tulele. Käibemaks
jaotatakse toodangu üksikute liikide vahel vastavalt kindlaks-
määratud maksumääradele. Tsaarivalitsus oli sunnitud 1861.
aastal kaotama pärisorjuse.

Peaaju on mõtte-elund. (Lenin.)

Tootmise esimene iseärasus seisab selles, et ta ei jää kunagi kauaks seisma ühele kohale ja on alati muutumise ja arenemise olukorras, kusjuures muutused tootmisviisis paratamatult esile kutsuvad kogu ühiskondliku korra, ühiskondlike ideede, poliitiliste vaadete ja poliitiliste asutuste muutumise, — kutsuvad esile kogu ühiskondliku ja poliitilise formatsiooni ümberehituse. (Stalin.)

(272 silpi.)

§ 23.

Tootmise arvestuse objektiks on tellimus, mis antakse üldreeglina teatava masina peale. Ettevõtte bilanss on ettevõtte aktiva ja passiva väljendamise meetod. Iga päev toob isetööd. Bolševike partei kindel ja tark juhtimine on Nõukogude Liidu jõu ja võitmatuse allikas. Haridus valgus, harimatus pimedus.

Elu ning praktika vaatekohalt peaks olema tunnetusteooria esimeseks ja põhimiseks vaatekohaks. (Lenin.)

Tänapäev meid juhatab:
nüüd on kallis iga tund!
Ei nüüd aega puhata,
õnnest ainult näha und.

(P. Rummo — Tänapäev.)

Vaba rahvas — see on igaüks meist,
meie — see on rahvas tehoos,
abistades, õpetades üksteist —
nij me võimsus tugevneb vaid koos.

(E. Hiir — Rahvast valltuule.)

Ka Tallinnas ning kogu Eestis nüüd
üksmeelne rõõmutorm käib saalist saali,
kui uhkelt kostab kalli nime hüüd —
me esimeseks kandidaadiks — Stalin!

(M. Raud — Esimene kandidaat.)

(245 silpi.)

§ 24.

Tootsil kästi pingi alt jalamaid välja tulla. Laisk teeb ikka laupäeva õhtul. Pühapäev puhkepäev, esmaspäev edukas, teisipäev tõsine, kolmapäev kolme eest, neljapäev nelja eest, reede rikas, laupäev ladus. Kõik sügised ei ole salve täitjad. Raud tugev, aga ajahammas veel tugevam. Nõukogude Liidu rahvaste sõprus on sõja-aastail tugevnenud. Kogu riigi organiseeriv tegevus majanduse alal väljendub riiklikus rahvamajanduse plaanis. Stalin oli Lenini ustavaks võitluskaaslaseks võitluses rohkearvuliste vaenlaste vastu, kindlaks toeks võitluses revolutsioonilise marksistliku partei, bolševike partei loomise eest.

23. veebr. — Nõukogude armee aastapäev.

J. V. Stalin sünd. 21. dets. 1879.

12. sept. — tankistide päev.

Me lahinguks valmis, me võitlust ei karda,
iga jalatäit kaitseme vaenlase eest. . .

Ning võtmas meid vastu me kodumaa hardalt
oma helde ja küllase varaga teel.

(Valgevene rahva kirjast suurele Stalinile.)

Venemaa, käinud läbi tulest ja tormist, on kujunenud maailma suurimaks sotsialistlikuks riigiks. (Stalin.)

Vabas töös löi helisema alas,

viljad voogasid kui meri lai.

Igas laulus, igas leivapalas

õnnetunne tugevamaks sai.

(M. Raud — Suur Oktoober.)

Kuulis, mida sõnas vapper,
mõistis mõök ja taipas tapper,
oma venna — sepa töö.

(A. Kaal — Jüriöö.)

Kujunda ise elu ja saatust.
Higi elektriks loo.
Läbigu toiminguid, töid ja paatost
hoog, hoog, hoog!

(V. Majakovski — Oktoobrimarss.)

Riik murdmatuna seisab. Reipalt valvel
uus inimene, käies leninlikku teed.

(K. Laas — Nõukogude kodumaa.)

Üle piiritult avara Nõukogudemaa
kajab laule nii kauneid kui ime.
Kuuled igas neis kõlamas uhkena
armast rahvale Stalini nime.
Tema nimi on igal pool kaaslaseks meil,
võidab kaugused, vallutab vallid.

(S. Alõmov — Laul Stalinist.)

Ei tulevik saabu ise,
ta tuleku eest kannab hoolt.
Teda, pioneer, sabast kisu,
vea lõpustest, komsomol.
Kommunism pole muinasjutuprintsessiks,
et öösiti näha tast und.
Ta hüvanguks võitluses pressi
iga päev, iga öö, iga tund.

(Majakovski — Vea välja tulevik.)

(587 silpi.)

§ 25.

Tülis leiti kompromiss. Väljavõtmata puhkuse eest makseti
kompensatsiooni. Arvestus pole mõeldav ilma statistikata.

Tähtsamaks lülks tootmise arvestuse ja omahinna kalkuleerimise üldises ketis on esmane dokument — töökäsk, materjali nõudmine. Sõja ajal ilmnes erakordse jõuga elustav nõukogude inimeste patriotism. Lenin rääkis, et imperialistlikus sõjas tühjad fraasid isamaa kaitsest on rahva petmine, sest see sõda ei ole rahvuslik. Stalin on partei geniaalne juht ja õpetaja, sotsialistliku revolutsiooni suur strateeg, Nõukogude riigi juht ja väepealik.

Ühiskonna arenemise ajalugu on kõigepealt tootmise arengu ajalugu, sajandite jooksul vahetuvate tootmisviiside ajalugu, tootlike jõudude ja inimeste tootmissuhete arengulugu. (Stalin.) Ajalugu tunneb viit põhimist tootmissuhete tüüpi, need on järgmised: ürgaegne-kogukondlik, orjapidamise, feodaalne, kapitalistlik ja sotsialistlik. (ÜK(b)P ajalugu.) Leninlik kooperatiivide plaan läbi viia — see tähendab tõsta talupojad müügi- ja varustuskooperatsioonilt tootmiskooperatsioonile, nii öelda — kolhooslikule kooperatsioonile. (Stalin.)

Mis on meile nüüd tormid, tuisk,
vihavinge kapitalismi tali,
kodanlaste vimma ja vaenuhuisk,
kui me ümber, kui me sees,
meie ees
lõõmab punalippude tuli!

(E. Hiir — Lõõmab punalippude tuli.)

(414 silpi.)

§ 26.

Kõik rakendasid oma jõu selleks, et täita viisaastak nelja aastaga. Laulupeo eel toimus laulukooride eelproov. Riigipanga laenu on ettevõtte vahendite ajutise vajaduse rahuldamise allikas. Ilma õige arvestuseta ei ole võimalik ettevõtet juhtida. Loodusjõude — päikest, valgust, vett, tuult, elektrit —, mis metslase juures kutsuvad esile ebausklikku hirmu ja tunduvad jumalustena, meie sunnime inimest teenima ja nende abil ehitama sotsialismi. Normatiivne arvestus tema õigel teostamisel

teeb kindlaks mitte ainult toote lopliku omahinna, vaid selgitab ka kindlaksmääratud normidest kõrvalekaldumiste suuruse ja nende kõrvalekaldumiste tekkimise põhjused.

Töö ja teadus — neist kahest jõust pole maa peal midagi kõrgemat. (M. Gorki.)

Allmaakaevanduste pikas öös
kaevur kivist taob rikkust, valgust.

(E. Hiir — Suur ettevõte.)

Stalin, armastame sinu nime
nagu kodumaad ja võidu teed.

(J. Schmuul — Laul Stalinist.)

(279 silpi.)

§ 27.

Õppevestlusi teostati loomulikus keskses. Koosolek algab varsti. Materjalist sõltub kauba kvaliteet. Proportsionaalsed kulud on niisugused, millede suurus on otseproportsionaalne tootmismahule. Inventeerimise teostamiseks määratakse inventeerimise komisjon. NSVL-is luuakse uusi, kuivas ja madalas temperatuuris vastupidavaid põllu- ning aedvilju. Õppenõukogu arutas kooli ürituste plaani, kuidas täita partei ja valitsuse direktiive koolitöö asjus. Stalini nimi on nõukogude ühiskonna moraalse ja poliitilise ühtsuse sümboliks. Põllumajanduslikud tööd artellis teostatakse tükitöö alusel. Seltsimees Stalin paljastas II Internatsionaali dogmad — revolutsioonilise poliitika asemel oli neil parlamentlik diplomaatia ja silmakirjalikkus.

Sõja kestel on hitlerlased lüüa saanud mitte ainult sõjaliselt, vaid ka moraalselt ja poliitiliselt. (Stajln.) Kollektiivse tootmise organiseerimise õpetus saab oma alguse teadusliku kommunismi rajajate — Marxi ja Engelsi esimestest väljendus- test abinõude kohta väiketalu muutmiseks suureks sotsialistlikuks tootmisettevõtteks. Edasise arenemise sai ta Lenini ja Stalini töödes, Üleliidulise Kommunistliku (bolševike) Partei ja Nõukogude valitsuse otsustes. (Basjuk.) See, mis on kätte

võidetud Vene revolutsiooniga, on võõrandamatu. Seda ei saa võtta mingi jõud, nii nagu mingi jõud maailmas ei saa tagasi võtta seda, mis Nõukogude riigi poolt on loodud. See on maailma-ajalooline võit. Sajad aastad ehitati riike kodanliku tüüpi järgi ja esmakordselt leiti mittekodanlik riigivorm. Suurim ajalooline leiutus on tehtud ja proletaarset tüüpi riik on loodud.

(Lenin.)

(545 silpi.)

§ 28.

Põld põline toitja. Õpi iseenast tundma! Tervislik toitlus on inimese eluvõimelisuse tähtsamaks eelduseks. Meie uus korter on palju mugavam kui endine. Autode jaoks ehitati uus garaaž. Küsimus on nii selge, et see ei vaja enam mingeid kommentaare. Juhtimine peab olema konkreetne, operatiivne, tuginev asja tehnika ja detailide uurimisele ja tundmisele, haarama asju igakülgselt. Tootmisnõupidamised on hea tehniline kool. Tuleb kasutada niisuguseid meetodeid, mis praktikas on kontrollitud. Meie maa töötajate aktiivsus on erakordselt suur, ja see on nõukogude võimu kogu töö kindlaks aluseks. Teaduse edasise arengu vältel tunnetame ka neid asju, mida praegu ei tunneta.

Lenin ja Stalin on sotsialistliku kultuuri rajajad.

Rahvaste ajalugu ei tunne vähe revolutsioone. Nad erinevad Oktoobrirevolutsioonist selle poolest, et nad kõik olid ühekülgsed revolutsioonid. Üks töötajate ekspluateerimisvorm asendus teise ekspluateerimisvormiga, kuid ekspluateerimine ise jäi püsima. Ühed ekspluateerijad ja rõhujad asendusid teiste ekspluateerijate ja rõhujatega, kuid ekspluateerijad ise jäid. Ainult Oktoobrirevolutsioon seadis enesele eesmärgiks hävitada igasugune ekspluateerimine ja likvideerida kõik ning igasugused ekspluateerijad ja rõhujad. (Stalin).

Ainult proletariaat võib olla järjekindel võitleja demokraatismi eest. Võidukaks võitlejaks demokraatismi eest võib ta osutada ainult tingimusel, kui tema revolutsioonilise võitlusega ühineb talurahva mass. (Lenin.)

Kõik, kelle soov on, et kaupade kvantum
suureneks üleöö,
praagita, sajabrotsendiliselt andku
tööd, tööd, tööd! (V. Majakovski — Oktoobrimarss.)

On vägev kindlus Liit, mis loodud tööga —
maailmas ainus tõeline ning suur.
Ta kaitstud kõikjalt terasese vööga,
et kasvaks jõukus, areneks kultuur.
Ja kuna mujal lehvib lõpu-oodang,
siin aina tõuseb tootlikkus ja toodang.

(J. Kärner — Liitumine.)

(602 silpi.)

§ 29.

Ühistu ligidal, umbes mõnikümmend sammu eemal, asetseb rahvamaja. Vene rahvas on loonud teatri, mille taolist ei ole kuskil maailmas. Tuleb kinni pidada kindlaksmääratud töönormidest.

Teadusliku kommunismi teooriat edasi arendades lähtusid Lenin ja Stalin sellest, et teooria peab võtma endasse uusi ajaloolisi kogemusi, rikastuma pidevalt neist kogemustest, avaldama ümberkujundavat mõju ühiskonna arengule. Nad lähtusid sellest, et ainult selline elav ja loov teooria võib juhtida bolševike partei praktilist tegevust.

Meil ei ole mingeid takistusi naise osavõtmiseks ühiskondlikust, poliitilisest, teaduslikust ja majanduslikust elust ning riigi valitsemisest.

Mis on kallak natsionalismi — olgu jutt kallakust suurvene natsionalismi või kallakust kohalikku natsionalismi?

Kallak natsionalismi on tööliklassi internatsionalistliku poliitika kohandamine kodanluse natsionalistlikule poliitikale. Kallak natsionalismi peegeldab „oma”, „rahvusliku” kodanluse katseid õõnestada nõukogude korda ning taastada kapitalismi. Mõlemal kallakul, nagu näete, on ühine allikas. See on eemaldumine leninlikust internatsionalismist. (Stalin.)

Kõige kallim inimesel on elu. See antakse talle vaid kord, ja seda tuleb elada nii, et ei oleks piinavalt valus sihitult elatud aastate pärast, et ei põletaks häbi alatu ja tühise mineviku pärast. (N. Ostrovski.) Sotsialistlikus Nõukogude Liidus sünnib uus inimkond. (Gorki.)

Meie taastame! Ja me ei väsi!

(R. Parve — Kivi kivi peale.)

Ka laps, pea padjale kes pannud,
nii küsib endalt enne ööd:
„Kas täna ma kõik võiduks annud,
kas hästi õppind, teinud tööd?“

(P. Rummo — Võitlev kodumaa.)

Nüüd peale talvede ja karmi aastate
taas saabund kevade kui võidulaulu saade,
kus haavad parandate, rõõmu taastate,
kus üle vabade ja vabastatud maade
käib juubelduse hüüd, mis tasub kõigi vaeva,
suur võidu vikerkaar kui lookleb üle taeva.

(J. Barbarus — Võiduväravad vanikutes.)

(597 silpi.)

§ 30.

Kui meie maa on täielikult küllastatud tarbeesemetega, siis saab meil olema saaduste küllus ja meil on võimalik üle minna kommunismi esimeselt faasilt tema teisele faasile. Darwini õpetus valgustas otstarbekust elusas looduses uuest küljest. Pedagoog on kooli kollektiivi autoriteetne juhataja. Organisatsiooni iseloomult jagunevad tootmised individuaalseteks, seerialisteks ja massilisteks.

NSV Liidu majanduslik elu määratakse ja suunatakse riikliku rahvamajanduse plaaniga ühiskondliku rikkuse suurendamise, töötava rahva ainelise ja kultuurilise taseme järjekindla tõusu, NSV Liidu sõltumatuse kindlustamise ja ta kaitsevõime

tugevdamise huvides. (Konstitutsioon, § 11.) Tee parteisse on tee mõistuse vabaduse poole. (M. Gorki.)

(249 silpl.)

§ 31.

Kodu parem kui pidul. Hea ei tule ühelt poolt, kui teine ei tee head. „Poliitilise ökonomia arvustuseks” — Marxi kuulus raamat. Arusaamine üldrahvalikest, üldriiklikest huvidest on nõukogude patriotismi lahutamatu omadus. Lenini õpetus on suurematu. Suurematu on tema töö.

ENSV kodanikele kindlustatakse isikupuutumatus. (Konstitutsioon, § 99.) Sotsialism ja töö on teineteisest lahutamatud. (Stalin.)

Mis on nõukogude kaubandus? Nõukogude kaubandus on kaubandus ilma väikeste ja suurte kapitalistideta, kaubandus ilma väikeste ja suurte spekulantideta. See on isesugune kaubandus, mida ajalugu seni ei ole tundnud ja mida praktiseerime ainult meie, bolševikud, nõukogude arenemistingimustes. (Stalin.)

Agitaator peab olema arenenud inimene. Õppige agiteerima stalinlikult. (Kalinin.)

Leegi kui heledam tähis,
lipp meie tõe- ja töömaal!

(E. Hiir — Meie lipp.)

Ja kaitseb kindlalt tema laiu piire
tööraha vägev, võitmatu armee.

(J. Kärner — Partei ajalugu.)

(297 silpi.)

Võõras teretas kõiki kättpidi. Ega pidu enne parane, kui võõrad ei vähene. Suur laev mingu merde, lootsik jäägu randa. Linna müügikohtade võrk kinnitati linna TSN Täitevkomitee poolt. Dialektiline materialism peab tõe kriteeriumiks kogemust, praktikat.

Ei tohi väike olla suurel ajal,
mis nõuab raudseid käsi, südameid.
Oktoobri tuld ja vaimustust on vaja
me päevil, nüüd, kui Stalin juhib meid.

(J. Schmuul — Oktoober.)

Au sellele, kes sisu vormi valas,
kes näidata ja väita julges,
et võimalik maailma muuta
on siis, — teooria kui praksis
kooskõlastet, et ühiskonda uuta,
kus töö ja võimed oleks hindeks-taksiks.

(J. Barbarus — Suur Oktoober.)

Oktoobris kehastund on võimsaks riigiks-tüveks,
mis kaitseb kõigi vaba loomingulist tööd,
kus iga haru, oksa — rahvast suurt ja väikest —
seob sama õigus maitsta vabaduse päikest.

(J. Kärner — Suur Oktoober.)

Uhket võitlust Nõukogude kodumaa
peab rahvaste rahu ja õnne eest,
uusi jõude me tööst virgub koiduna
hoidma ohte inimsoo päikseteest.

Enam suuta, veel enam suuta,
tootmisvõistluses olla parim,
töö kergemaks, lihtsamaks muuta,
saada tulemus varem, veel varem!

Iga töötaja elab selle mõttega,
töös me kodumaa kohiseb merena,
elu areneb ründava tõttega,
rahvad loovad meil ühise perena.

(E. Hiir — Suurele Oktoobrile.)
(361 silpi.)

§ 33.

Lapsed peavad arutama, kuidas aidata ühte või teist kaasõpilast teistele järele, kuidas kooliajakirja välja anda, kuidas paremini omavahel seda või teist tööd jaotada jne. Lauldi muusika saatel. Nõukogude intelligents on kõigi oma juurtega seotud töölisklassi ja talupoegadega. Nõukogude rahvas avaldab oma initsiatiivi ning oma algatust meie majandusliku ja kultuurilise ehitustöö kõigis harudes, riikliku tegevuse kõigil aladel. Distsipliin bolševistlikus parteis on teadlik.

Kõik võim ENSV-s kuulub linna ja maa töötavale rahvale töötava rahva saadikute nõukogude kaudu. (Konstitutsioon, § 3.)

Bolševike partei on uut tüüpi partei, mis oma sihtide, organisatsiooniliste põhimõtete ja oma taktikaliste aluste poolest põhjalikult erineb kodanlikest ja oportunistlikest parteidest. Üks bolševike partei põhiomadusi — vastandina kõikidele teistele parteidele — seisab selles, et bolševike partei pidevalt ja katkestamatult kasvab töörahva kõige eesrindlikumate ja teadlikumate inimeste arvel. (Eesti Bolševik nr. 19 — 1946.)

Oli kehv ja soine sinne pind,
liigveed nüüd viind kaevanduse sooned,
kerkind vabrikute vastsed hooned,
kõikjal töölisväed ja teoind!

(E. Hiir — Suur Oktoober.)

(279 silpi.)

Töölise protestid tsaarivalitsuse vastu avaldusid streikides. Nõukogude tagala osutus kõige tugevamaks ja suutis kindlustada rinnet igas suhtes. Töökäsk määrab eelseisva töö iseloomu ja suuruse, töökoha ning tingimused. Kuulutada teaduslikud töed igavesteks ja lõplikeks, tähendab sulgeda teaduste edasiarendamise tee. Marksism-leninism on töölisklassi suurim ideeline jõud.

On väga suur au olla Lenini-Stalini partei liige. (Kalinin.) Mitte ideed ei määra inimeste ühiskondlik-majanduslikku seisundit, vaid inimeste ühiskondlik-majanduslik seisund määrab nende ideed. (ÜK(b)P ajalugu.) Lenin oli suur juht, kes astus otsustavalt kogu maailma „väikeste“ tööinimeste etteotsa ja kutsus neid otsustavalt võitlusele vabaduse eest. (M. Gorki.)

Ja ongi kuuendik maailmast toodud
ju õitsengule orjusest ja ööst:
Nõukogude suur, võimas Liit on loodud —
riik ainus, sündind teadusest ja tööst.

(J. Kärner — Partei ajalugu)

Milline uhkustunne täidab töölise rinda:
nimetada oma isamaaks üht kuuendikku maakera pinda —
suurt Nõukogude Sotsialistlikku Liitu.

(J. Kärner — Laul.)

Tean, värss liig kitsas seks, et sinna mahuks
suur geenius, — liig väeti selleks sõna,
et väljenduks ses sinu vaimu suurus,

Vladimir Lenin,
mis praegu kogu inimkonda teenib.

(J. Barbarus — Lenin.)

Stalin juhata meid avarusse laia
meie kitsalt vaeselt külavaheteelt.

(J. Kärner — Laul Stalinist.)

Siis äkki kõlab pikk ja hele vile
ja tehas avab oma väravad.

(R. Parve — Vana töömees.)

Nüüd, kus ammu suland hanged.

(J. Barbarus — Aeg on saabunud.)

(419 silpi.)

§ 35.

Jah, seltsimehed, meie võlgname tänu oma edusammude eest sellele, et meie töötasime ja võitlesime Marxi, Engelsi ja Lenini lipu all. Sellest tuleneb teine järeldus: olla lõpuni ustav Marxi, Engelsi ja Lenini suurele lipule. (Kiiduavaldused.) (Stalin.) Seltsimees Stalin ütles, et niikaua kui püsib kapitalistlik ümborus, niikaua on ka riik. Meile kommunistidele ei ole omanäe peapööritus edusammudest või võidust.

Jõudsime kohta, kus paistis ühelt poolt mets, teiselt poolt põld.

(156 silpi.)

§ 36.

Seltsimees Stalini tervitus Moskvale 800. aastapäeva puhul.

Tervit(us) Moskvale, meie kodumaa pealinn(ale), tema 800. aast(a)päev(a) puhul!

Kogu maa pühits(eb) tän(a) seda märk(i)misväärs(et) päev(a). Ta pühits(eb) seda mitte formaal(selt), vaid tulv(il) armas(tust) ja lugupid(amist), sest suur(ed) on Moskva teened kodumaa ees.

Moskva teened ei seis(ne) mitte ainult sel(les), et ta kogu meie kodumaa ajaloo vältel on tema kolm korda vabastanud välismaa ikk(est) — mongol(i) ikk(est), Poola-Leedu vallut(us)retk(est), prants(laste) sissetung(ist), Moskva teene seis(neb), kõigepealt sel(les), et ta sai kil(l)u)statud Venemaa ühend(amise) aluseks ühts(eks) riig(i)ks ühtse valits(use) ja ühts(e) juht(i)misega. Ükski riik maailm(as) ei saa kindel

olla oma iseseisv(usele), tõsis(ele) majanduslik(ule) ja kultuurilis(ele) kasvule, kui ta ei suuda vaba(ne)da feodaal(sect) kil(l)ust(amisest) ning vürst(id)e lahkhel(id)est. Ainult maa, ühin(e)nud ühts(eks) tsentral(iseeritud) riig(i)ks, võib loot(a) tõsis(e) kultuurilise ja majanduslik(u) kasv(u) või(m)alus(ele), oma sõltumatus(e) kindlus(tamise) või(m)alus(ele). Moskva ajaloo(line) teene seis(ab) sel(les), et ta oli ja jääb tsentra(lis(eeritud) riig(i) loomise alus(eks) ja algat(ajaks) Venemaal.

Kuid sellega ei piird(u) Moskva teen(ed) kodumaa ees. Pärast seda, kui ta oli suur(e) Lenini taht(e)l uuest(i) kuul(ut)atud meie kodumaa pealinn(aks), sai ta meie uue nõukogulik(u) ajastu lip(u)kand(jaks).

Moskva pole praegu mitte ainult uue nõukogulik(u) sotsiaal-majanduslik(u) korra ülesehit(amise) innustaja, sel(le) korra innustaja, mis asend(as) kapit(ali) ülevõi(m)u töö üle-või(mu)ga ja mis hülg(ab) inimes(e) ekspluat(eerimise) inimes(e) poolt. Moskva on ühtl(asi) töötav(a) inimsoo vabastus(e) liikumise kuul(u)taja kapit(alistlikust) orjus(est).

Moskva pole mitte ainult uue nõukogu(de) demokraatia ülesehit(amise) innustaja, selle demokraatia, mis hülg(ab) iga-sugu(se) — ots(ese) või kauds(e) — kodanik(e), soo, rass(id)e, rahv(u)ste ebavõrds(us)e ja mis kindl(u)stab õigus(e) tööle(e) ja õigus(e) saad(a) võrds(et) töötas(u) võrds(e) töö eest. Moskva on ühtl(asi) kõig(i) maailma töötava(te) inimest(e), plutokraat(ia) ja imperial(ismi) üle-või(m)u vastu võitlevat(e) rõh(ut)ud rass(id)e ja rahv(u)ste võitl(use) lipuks. Pole kahtl(ust), et ilma sel(lise) poliitika(ta) poleks Moskva võinud saad(a) rahv(aste) sõpr(use) ja vennalik(u) koostöö organiseerimis(e) keskus(eks), meie palju-rahv(uselises) riigis.

Moskva pole mitte ainult töörahv(a) pealinn(a) uue elu ülesehit(amise) inits(ia)atoriks, sel(le) elu, mis ei tunn(e) miljon(ite) varat(ute) ja tööt(ut)e vaesust ning virel(emist). Moskva on sel(les) suhtes ühtl(asi) eeskuju(ks) kõigil(e) maailma pealinn(ad)ele. Euroopa, Aasia ja Ameerik(a) riik(id)e suurt(e) pealinn(ad)e üks tõsisem(aid) paiseid on nende

mülk(ad), kus miljon(id) vaes(u)nud töötajad on mõistetud kirats(emisele) ning aegl(asele) ja piin(a)rikk(ale) surm(ale). Moskva teene seis(neb) sel(les), et ta täielikult likvid(eeris) need mülk(ad) ja and(is) tööt(ajaile) või(m)alus(e) keldreist ja hurtsik(uist) ümber as(u)da kodanlus(e) kortereisse ja maj(ad)esse, samuti nõukogu(de) või(m)u ajal ehit(atud) hästikorrastatud maj(adesse).

Lõpuks seis(neb) Moskva teen(e) sel(les), et ta on kindl(a) rah(u) ja rahv(aste)vahe(lise) sõpr(use) eest võitl(emise) kuul(u)tajaks, võitl(use) kuulut(ajaks) uue sõja õhut(ajate) vastu. Imperialist(ide)le on sõda kõige tulutoov(a)maks ettevõtt(eks). Mis seal siis imest(ada), kui imperialism(i) agend(id) nii või teisit(i) püü(a)vad uut sõda provots(eerida). Moskva teen(e) seis(neb) selles, et ta väs(i)matult paljast(ab) uue sõja õhut(ajaid) ja kogub rah(u) lip(u) ümber kõik vabadus(t)arm(astavad) rahv(ad). On tead(a), et rah(u)-arm(astavad) rahv(ad) vaat(avad) lootusega Moskv(ale) kui suure rah(u)arm(astava) riigi pealinn(ale) ja kui rah(u) või(m)s(a)le kants(ile).

Nende teen(ete) pärast pühits(ebki) meie kodumaa sel(lise) armas(tuse) ja lugupida(misega) oma pealinn(a) Moskva vastu tema 800. aast(a)päev(a).

Elagu meie või(m)as, kallid, nõukogud(e), sotsialistlik Moskva!

(1266 silpi.)

§ 37.

Fraseogrammide kujutavad endast stenograafilisi lühendeid. Aegamööda asi parem. Igal pool hea, kodus kõige parem. Iga päev ei ole pühapäev. Ennekõike varusta end teadmistega. Küsimus on kooskõlastatud. Erakorraline koosolek tuleb kokku kutsuda. Läbirääkimised algasid. Antud juhul on tegemist eksitusega. Laulupäevast osavõtjad paigutati suurde ühiselumajja. Kulakute jõudu ei tohi alahinnata. Igatahes on nõukogu kokkutelek varsti ette näha. Kokku võttes tulemusi peab ütlema, et

tööd on hästi tehtud. Osavõtt kursustest oli elav. On iseenesest mõista, et plaan tuleb täita. Ülesande alahindamisel tekib raskusi. Õppetükk õpiti osade kaupa. Lenini-Stalini partei on Nõukogude riigi juhtiv ning suunav jõud. Nõukogude võim on tugev oma rahvaläheduse poolest. Kommunistlik partei on proletariaadi organiseeritud väesalk. Nõukogude demokraatia on tõelik rahvalik demokraatia.

Nõukogude riik — see oleme meie. (Lenin.)

(318 silpi.)

§ 38.

Tagantjärele on raske vigu parandada. Tänu sellele, et õigel ajal pöörati tähelepanu vigadele, kõrvaldati puudused. Resolutsioon oli vastuvõetav kõigile. Mõni teine kord peame tagasi pöörduma sama küsimuse juurde. Käitises kasvas järkjärgult tööjõudlus. Selle asemel et kokku leppida, hakati kohut käima. Käitiste vahel toimus sotsialistlik võistlus. Laulupäeval noorte laul oli kõikehaarav, eriti torkas silma mudilaste koor. Saanud preemia, hakkas stahhaanovlane veel rohkem püüdma. Suuremalt osalt oli õpilaste edasijõudmine hea ja väga hea. Nõukogude Liidu malemeister Botvinnik on ülemaailmse kuulsusega. Talurahvas veendus kolhoosi paremustes ja astus hulgana kolhoosi. Ukraina on viljarikas maa. Hea töö eest premeeriti töölisi ja teenistujaid. Sotsialistlikul omandil meie maal on kaks vormi: riiklik omand ja kooperatiiv-kolhooslik omand. Enne Suurt Isamaasõda andis meie maa tööstus üle 12 korra rohkem toodangut kui 1913. aastal. Stahhaanovlik liikumine on tähtis selles suhtes, et ta sisaldab meie maa töölisklassi kultuurilis-tehnilise tõusu idusid. Stalinlik Konstitutsioon on sotsialistliku ühiskonna konstitutsioon.

Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit on tööliste ja talupoegade sotsialistlik riik. (Konstitutsioon, § 1.) Kogu võim NSV Liidus kuulub töötava rahva saadikute nõukogude näol linna ja maa töötavale rahvale. (Konstitutsioon, § 3.)

(458 silpi.)

Mis täna tehtud (see homme hooletu). Suu teeb suure linna, (käsi ei kärbse pesagi). Saia süüakse isuta, (õlut juuakse januta). Mitte jõuga, (vaid nõuga). Üheksa korda mõtelda, (üks kord teha). Kergetid jalgu kiidetakse, (laisku jalgu laidetakse).

Töö on NSV Liidus iga töövõimelise kodaniku kohuseks ja auasjaks — põhimõttel: „kes (ei tee tööd, see ei pea ka sööma)”. Nõukogude kooliõpilased! Omandage teadmisi, valmistuge saama visadeks (võitlejateks Lenini-Stalini ideede eest!). Elagu Nõukogude Liit, rahu ja julgeoleku ning rahvaste (vabaduse ja sõltumatuse kindel kants!).

(188 silpi.)

§ 40.

Kolhoosikorrast ja naiskolhoosnikest.

M. I. Kalinin.

	Silbid
Sõda on lõppenud. Oht meie Ko/dumaale on kõrvaldatud. Nüüd on / meil vaja kõigepealt jõuda aru/saamisele, mis on toimunud sõ/ja ajal meie maal ja eriti / meie nõukogude külas.	16
32
50
58
Riigi/le kõige raskemal hetkil ava/nesid meil erakordselt ulatus/likult, mitmekülgsest ja efektiiv/selt meie anderikka rahva loo/vad jõud, algatusvõime ja leidlik/kus. Ning kõik see väljendus mitte ai/nult sõjapidamises eneses, / vaid sõna tõsisest mõttest kõigil / riigi elualadel. Kas tunneb / midagi selletaolist ükski kõi/ge demokraatlikum riik teispool üks/kõik missugust Nõukogude piiri? /	73
89
105
119
137
154
169
180
Ja meie armee kangelaslikkus, / tema ennastsalgav võitlus ja en/nekuulmatu vaprus Nõukogude / Liidu kaitsmisel! Ja meie taga/la töökangelaslikkus, naiste, noor/te ja raukade pingerikas en/nastsalgav töö, nende, kellest paljud / olid juba pensionil, kuid sõ-/japäevil asusid vabatahtli/kult tööle! Kas võib lei-	196
212
228
244
260
276

da midagi / selletaolist ükskõik missuguses / demokraatlikus riigis? Ja kas on / see üldse mõeldav niisuguses rii/gis, mis ei ole tõelise rahva/demokraatia kehastuseks? Kõik / see kõneleb sellest, et meie rahvas on jagamatult ustav nõuko/gude võimule, et ta võitles ja / on alati valmis võitlema nõu/kogude korra eest lõpuni, viim/se veretilgani.	293
308
325
340
357
374
386
Karm sõda, täis / surmaohtu meie vabaduse/le, iseseisvuse/le ja riikli/kule olemasolule, näitas / meie rahvale, isegi kõige / mahajäänumatele inimes/tele maakolkais, et kui poleks ol/nud nõukogude võimu, kui poleks / olnud sotsialismi ülese/hitamist NSV Liidus, kui po/leks olnud kommunistliku partei / ja selt-simees Stalini juhtimist, / siis oleks see lõppenud kohuta/va katastroofiga. Kunagi veel / pole meie rahvas nii selgesti / ja täielikult kui praegu tundnud/selle uue, omaenda käte/ga loodud demokraatia kõiki / hüvesid ja paremusi.	403
422
442
457
477
492
507
525
540
560
568
Ja mis / toimus sõja ajal meie nõuko/gude külas?	584
Võiks näida, et kõik vä/lised asjaolud, kõik objektiiv/sed tingimused *viisid põlluma/janduse halvenemisele, lan/gusele. Tegelikult aga toi/mus paljudel aladel põlluma/janduse edenemine ja kol/hooside heaolu tõus, vähemas/ti viljasaagi suurenemise / ja põllumajandussaaduste ko/guse suurenemise mõttes.	598
615
634
654
672
689
Mis / on selle põhjuseks?	696
Mulle näib, et / selle põhjuse seletus tuleb / iseendast. See põhjus on patri/otism, enneolematu patri/otismi tõus. Muidugi, siin eten/dasid osa ka organisatsi/oonilised abinõud, partei mõ/ju, nõukogude organite töö / ja kommunistliku noorsooühin/gu mõju.	712
729
746
765
783
See on kõik nii. Kuid need mõ/jud ja organisatsioonili/sed abinõud olid olemas ka /enne sõda. Sellegipoolest o/sutusid tulemused sõja a/jal rabavaiks, kui arvestada, et / tööjõu arv maal vähenes, tööriistad / kulusid, majatarbed ja laia/tarbekaubad lakka-	796
815
834
849
866

sid peaaegu / täielikult saabumast või saabu/sid igal 883
juhul äärmiselt väike/ses koguses. On fakt, et kõi- 898
gist neist / erakordselt ebasoodsatelt tin/gimustest 913
hoolimata tulid kol/hoosid toime neile antud üles-/ 930
annetega. 934

Missuguse järel/duse võib siis sellest teha? 948

Vaat mis/suguse. Kui on olemas suuri / ja elulise 965
tähtsusega ees/märke, kui rahva ees seisavad suu/red 981
üldriiklikud ülesanded, mis / on talle selged ja aru- 998
saada/vad, siis tärkab rahva energia, / mis purustab 1014
kõik takistused o/ma teelt. Just niisugune energi/a 1031
tärkas meie rahvas, kui surma/oht laskus Kodumaa ko- 1047
hale, kui / iga nõukogude inimene / ja isegi kõige ma- 1067
hajäänum / naiskolhoosnik nägi, et kaardile / on ase- 1083
tatud kõik: meie elu, / meie vabadus, meie rahvuslik / 1100
au ja meie iseseisev oma/riiklus. Ja siis leidsid 1116
meie ini/mesed, meie mees- ja naiskolhoosni/kud en- 1132
das suurt jõudu, et murda ja / võita kõik raskused 1146
teel põlluma/janduse ja tööstusliku tootmi/se edasi- 1164
se arenemise / poole. See fakt näib mulle täiesti / 1180
vaideldamatuna. 1186

Pole ju ju/hus, et kolhoosnikud ilmutasid / sõja- 1202
päevil nii suurt patriotis/mi, mis väljendus mitte 1217
ainult re/solutsioonides ja soojades / soovides, vaid 1234
konkreetses töös ja rii/gi otseses abistamises. Tä-/ 1250
hendab, meil oli tegemist suuri/ma tähtsusega tegu- 1267
riga: rää/kimata juba tööliklassist, kel/les me po- 1283
le kunagi kahelnud,/ nägime, et ka kolhoositalu/rah- 1301
vas on hädaohu hetkel või/meline samasuguseks kan- 1319
ge/laslikkuseks, et temagi võib il/mutada tohtu 1336
suuri loovaid / jõude, oskab võidelda ja saavu/tada 1352
suuri tulemusi kõige / väiksemate ressurssidega. 1369

Ne/li aastat sõda Saksamaa ja sel/le liitlastega 1385
näitas meile täi/esti selgesti kolhoosikorra / kogu 1402
tähtsust. 1404

Võib-olla leidus veel / enne sõda siin-seal ini- 1418

mesi, / kes kahtlesid kolhooside otstar/bekuses ja mõtlesid, et indi/viduaalmajandite alusel / võib paremini eelseisvate ü/lesannetega toime tulla, et / need võivad anda rohkem saadusi. / Ent kui tollal võiski niisuguseid / inimesi olla, siis nüüd kahtle/mata ei leidu niisuguseid ku/sagil, sest sõda näitas, et kui po/leks olnud kolhoose, siis vähemalt / 10% maaelanikest / oleks muutunud kerjusteks. Selle / ajaga oleks tekkinud muidu/gi ka palju kulakuid, kes oleks /koonandanud maa enda kätte ja ri/kastunud. Talupoegade põhi/mass aga oleks olnud peaaegu / laostatud.	1434
1453
1471
1486
1503
1519
1539
1555
1571
1589
1603
Nüüd on kõigil näha, et / isegi kõige raskemal aastail, / kui küladesse jäi ainult naisi, / noorukeid ja lapsi, meie põllu/majandus, mis endastmõistevalt / andis riigile rohkem, kui ta võis / temalt vastu saada — ja see on loo/mulik, sest riik pidas sõda —, ise/gi niisugustes tingimustes po/le meie põllumajanduse o/lukord halvenenud, vaid tunduvalt / paranenud. See on kollektiivse / töö tulemus, kollektiivse maja/pidamise tulemus.	1618
1633
1649
1663
1677
1694
1711
1726
1737
Praegu võib / kindlasti öelda, et sõna tōsi/ses mõttes kogu elanikkond on / jõudnud täielikule arusaamisele kolhoosikorra pare/mustest. Nüüd ütleb ainult võib-olla / mõni vanamees, et enne oli / parem. Kuid niisuguseid juhtumeid / on ju alati olnud. Mäletan, / kui olin alles poisike, rääki/sid mõned külaelised, et päris/orjuse ajal oli parem e/lada. Ja kui praegu võib kusagil / niisuguseid jutte kuulda, et en/ne, individuaaltalupida/mise ajal oli parem, siis po/le see argument.	1751
1769
1785
1802
1818
1834
1853
1868
1888
1895
Tahaksin eri/ti esile tõsta naise-kolhoos/niku	1912
osa.	1914
Kõigepealt peame üt/lema, et selle sõja ajal — ja / see sõda oli pikk, kestis neli / aastat — näitasid naised end väga / heast küljest. Arvan, et naised võisid / end näidata nõnda ainult kolhoo/sikorras.	1929
1944
1957
1973

Kujutlege endale, / et üksiktalundi perest läks 1989
mees / rindele ja naine kahe lapse/ga jäi järele. Pal- 2006
ju oleks ta / suutnud ära teha? Ja ma võtan / kõige 2022
soodsamad tingimused, kus / peres on ainult kaks 2036
last, ütleme / 8- ja 10-aastane. Nii/siis, kas võis 2053
niisugune naine pi/dada oma talu kahjudeta, / võtta 2072
osa ühiskondlikust tööst, / võimaldada lastel koolis 2088
õppi/mist? Ta oleks tingimata end ü/le pingutanud ja 2106
talu oleks / laostunud. Sellises talus oleks / kogu 2122
põllumajanduslik inven/tar muutunud tarvitamiskõlb- 2139
ma/tuks. 2141

Alles kolhoosimajandus a/setas naise parematesse 2159
tin/gimustesse. Näeme praegu oma / silmaga, kui sood- 2175
salt arenesid / nõukogude naiskolhoosnike or/ganisa- 2193
toorsed ja majandusli/kud võimed, kui rikkalikult 2208
ilmne/sid rööbiti sellega nende hin/gelised ja mo- 2225
raalsed omadu/sed. Meie võitlejad näevad väga / heal 2241
meelel, et nende äraole/kul pole talu tagurpidi läi- / 2260
nud, vaid edenened. Muidugi ar/vestavad nad seda. 2276
Nad ise soo/ritasid samal ajal tohutu / suure töö, 2293
kaitsesid Kodumaad, ja / me ei taha heita neile min- 2309
git / varju. Kuid fakt jääb faktiks: naised suut/sid 2321
ka ilma meesteta taluga / toime tulla. 2334

Ja mõistagi andis / see oma tulemusi, see oli / 2350
üheks suureks teguriks meie rii/gi üldistes pingu- 2366
tustes ja a/valdus selles, et me saavutasi/me võidu 2383
vaenlase üle. Kui mei/e põllumajandus oleks läinud / 2400
tagurpidi, kui meie kolhoosid / poleks tõstnud vilja- 2416
saaki ega / oleks andnud küllaldaselt vilja / Punaar- 2433
meele, siis kuidas meie / valitsus ka oleks püüdnud 2448
paran/dada punaarmeelaste toitlus/tamist, ometi 2465
oleksid nad ol/nud alatoidetud. Noh, ja siis po/leks 2481
neil olnud jõudu edukaks võit/lemiseks. Kas te ku- 2496
jutlete, mis / tähendab sõja ajal toiduai/nete puudus 2514
sõjaväele? See on / midagi lähedast sõja kaotu/sele. 2532
Sellepärast võib julgesti / öelda, et võitsime saks- 2547

lased mit/te ainult sellega, et meie sõ/javäed võit-	2563
lesid vapralt, vaid ka sel/lega, et neil olid sel-	2577
leks kõik või/malused: hea relvastus, hea toit ja /	2590
selle tulemusena küllalda/ne füüsiline jõud. Seda	2608
on kor/duvalt konstateerinud Kõrgem Ü/lemjuhataja	2625
seltsimees Stalin. /	2630
Naiskolhoosnikel on, millega kii/delda nende	2644
juurde tagasitu/levate demobiliseeritu/te ees. Arvan,	2664
et neid tuleb vastu / võtta pidulikult. Olgu see väi-/	2680
ke pidu, kuid siiski pidu. Terve / kolhoos peab sel-	2694
lest osa võtma.	2699
Kui/das siis on võimalik demobili/seeritute saabu-	2716
mist mitte tä/histada! Seltsimees Stalin tooni/tas	2731
õigusega, et oleme ü/le elanud kogu riigi ole/masolu-	2753
le väga ohtlikke het/ki. Ja me mitte ainult elasi/me	2771
need hetked üle, vaid me võitsi/me vaenlase ja pek-	2786
sime teda / halastamatult. Miks me siis ei röö/musta,	2802
miks siis ei pidutse, miks siis / ei võta juubelduse-	2817
ga vastu rin/delt tagasitulijaid!	2828
Ma ta/haksin, et kolhoosnikud võtaksid / neid vastu	2843
tingimata piduli/kult ja terves koosseisus. Kolhoos	2859
on / ju nagu üks suur pere. Sellesse / peresse tulevad	2876
tagasi nen/de liikmed, kes viibisid neli aas/tat suu-	2892
res ohus, tulevad taga/si elusatena. Miks neid mitte /	2910
kogu perega vastu võtta!	2919
De/mobiliseeritud tuleb vastu / võtta just ühis-	2935
kondlikult. Selles / koonduvad, ühinevad kõik. Neid	2949
on / vaja vastu võtta hästi ja soõ/jalt. See vastuvõtt	2965
tuleb korralda/da poliitiliselt, tuleb näida/ta neile,	2983
et naiskolhoosnikud töö/tasid siin hästi ja palju	2998
mitte / ainult sellepärast, et püüdsid end / ja oma pe-	3014
rekonda kindlusta/da, vaid töötasid nii hästi selle-/	3030
pärast, et nad teadsid: sellega a/bistavad nad võit-	3045
lust vaenlaste vas/tu, aitavad neid inimesi, kes/	3060
kandsid oma õlgadel rasket vas/tutust Kodumaa ees ja	3077
ohverda/sid selleks oma elu, paljud neist / aga koguni	3095

hukkusidki. Sel/lepärast tulebki neid vastu võt/ta
võimalikult pidulikult.	3111
3119
Mei/e võit on grandioosne. Ta on gran/dioosne mit-
te ainult sõjali/selt seisukohalt, vaid ta on era/
kordselt suur niihästi oma otses/te tulemuste kui ka
oma e/dasiste tagajärgede poolest./	3134
3150
3167
3180
Meie rahval on olnud suuri vôi/te ka oma mineviku
aja/loos. Võtame kas vôi võidu Napo/leoni üle. Tolle
aja koh/ta oli see ülemaailmse täht/susega võit. Ome-
ti olid Na/poleoni purustamise ot/sesed tulemused
hoopis väikse/mad. Nad olid isegi tähtsuse/tud võr-
reldes praegu saavutatud / võidu tulemustega.	3198
3217
3236
3256
3272
3287
Minevi/kus oskas meie rahvas saavuta/da suuri ja
isegi tohutuid / võite, kuid tema valitsejad ei / osa-
nud ammutada neist vasta/vaid tulemusi. Seda edu ka/
sutasid teised riigid. Nüüd aga / pole enam endised
ajad, mei/e rahvas pole enam endine, / ka tema valit-
sus pole enam / endine. Võidu tagajärjel pa/randasime
me palju ajaloo/list ülekohut. Meie juurde tu/lid ta-
gasi maa-alad meie li/haste vendadega, mis olid mi/tu
sajandit tagasi meilt vägi/valdselt ära võetud: Lvo-
vi oblast / ja teised Lääne-Ukraina ning Lää/ne-Valge-
Vene oblastid. Nüüd on / meiega jäädavalt taasühine-/
nud Baltimaade rahvad, kes olid / samuti vägivald-
selt, vastu o/ma korduvalt ja avalikult väl/jendatud
tahet, meie sõbrali/kust rahvasteperest ära kistud./
Me saime nüüd avara juurdepää/su Balti merele. Pea-
le selle / saime me Königsbergi ühes sel/le ümber asu-
va rajooniga, / võtsime Kaug-Idas tagasi Lõu/na-Sahha-
lini ja Kuriili saa/red. Peaasi on see, et me päästi-
si/me oma vabaduse, iseseis/vuse ja need suured vôi-
dud, mida / on andnud rahvale Oktoobrirevolutsioon.
Meil on nüüd väga tu/gev sõjavägi, kes suudab kaits-
ta / Nõukogude Liidu riigihuvi/sid.	3304
3322
3340
3357
3375
3394
3412
3431
3447
3463
3480
3496
3513
3530
3547
3565
3583
3599
3617
3634
3649
3661
Seega tänu Punaarmee vôi/dule ja tööliste, kol-	3677

hoosnike / ning intelligentsi kõrgelt patri/ootilisele tööle oleme / saavutanud suure edu.	3695
3708
Ent nüüd/ki, pärast suurimat võitu, mida / tunneb ajalugu, ei või me het/kekski unustada seda põhi/list fakti, et meie maa on ainus / sotsialistlik riik maailmas. Saa/vutatud võit ei tähenda veel, et / on kadunud kõik ohud meie riik/likule olemasolule ja / sotsialistlikule korrale. / On kadunud vaid kõige konkreetsem, / kõige otsesem oht, mis ähvardas / meid Hitlerliku Saksamaa poolt. Sel/leks, et sõja oht oleks pikemaks / ajaks täielikult kadunud, on / vaja kindlustada meie võitu./	3722
3741
3757
3773
3791
3808
3822
3837
3853
3860
See on kogu rahva ülesanne. / Oleme sõjast välja tulnud kaht/lemata kindlamatena ja tu/gevamatena. Mis andis meile / võimaluse saavutada niisu/guseid tulemusi? Ühelt poolt sün/dis see tänu meie Punaarmee / võitudele, teiselt poolt aga tä/nu kolhooside ja tööstuse e/dukale tööle. Need olid jõud, kes / toimisid ühes ja samas suunas. / Need jõud aitavad ka edaspidi / kaasa meie riigi võimsuse suu/renemisele.	3877
3896
3915
3931
3947
3963
3980
3995
Tuleb juhtida / tähelepanu veel ühele momen/dile. Sel ajal kui teistes riiki/des kardetakse, et sõja lõppe/des kerkib esile raskesti la/hendatavaid ülesandeid, karde/takse töötaolekut, ei teata, / kuhu paigutada rindelt taga/si tulevad inimesed, on meil / vastupidi: kolhoosid, vabrikud / ja asutused, kõik nõuavad ü/hel häälel tööjõudu. Selles on va/he kapitalistliku ja sotsi/alistliku korra vahel.	4012
4028
4047
4064
4081
4098
4115
4128
Me võit/sime, muutusime tugevamaks, / parandasime oma olukor/da nii territoriaalselt kui ka / strateegiliselt. Nüüd tuleb kõike / seda kindlustada.	4145
4163
4176
Vana tsaari/-Venemaa oli territoriaal/selt niisama suur. Kuid majandusli/kult ja seetõttu poliitiliselt / ja sõjaliselt oli ta teiste / riikidega võrreldes nõrk, tema / ammendamatuid ressursse eksplu/ateeris suurel määral väliska/pital. Me tahame, et meie rah-/	4194
4210
4227
4243
4260

vas — töölised, kolhoosnikud ja in/telligents — kind- 4274
lustaks oma tööga / need sõjalised ja poliitili/sed 4291
võidud, mis on saavutatud ve/regga. Me peame nüüd 4306
veelgi kõrge/male tõstma Nõukogudemaa ma/jandusliku 4324
ja kultuurilise / võimsuse. 4333

Meie ees seisavad e/dasilükkamatud, vastutusrik/kad 4351
ülesanded. Näiteks raudteede / taastamine ja arenda- 4368
mine, / mis kandsid nelja sõja-aasta jook/sul raskeid 4383
kahjusid. Samuti lä/heeb vaja tohtu suuri summa/sid 4401
fašistide poolt okupeeri/tud rajoonides teostatud 4418
purus/tuste likvideerimiseks. 4428

Tuleb / palju töötada nii neil, kes tööta/sid taga- 4443
las, kui ka neil, kes tule/vad praegu tagasi Punaar- 4459
meest, / — töölistel, kolhoositalurahval / ja intelli- 4474
gentsil, et saavuta/da oma majandusliku olu/korra 4492
tunduv paranemine. See / peab olema selge igaühel. / 4510

Miljonid inimesed olid nel/ja aasta jooksul töö 4526
juurest ära / kistud, teised miljonid aga o/lid sunni- 4543
tud töötama sõjalis/teks tarvidusteks. Vaenlane teos- 4559
tas / suurel maa-alal tohtu suuri / purustusi. Olime 4577
sunnitud / kulutama suure osa niihäs/ti tööstuskaupade 4996
kui ka toidu/ainete tagavaradest. Ela/nikkonna enda 4615
riietus oli / samuti tunduvalt kulunud. Kuid / sõja 4632
lõpp ei taasta seda kõike / automaatselt. Kõike seda 4648
tuleb / teha inimeste kätega. Ai/nult nende käte kõrge 4667
tootlikku/sega taastame sõjaeelse o/lukorra ja ületa- 4687
me selle. / 4690

Praegu kaebame kõik selle üle, / et tööstuskaupu ei 4706
jätku. Muidu/gi ei jätku ega saagi jätku/da. Oleks 4723
ime, kui neid jätkuks. Kuid / praegu viiakse tööstust 4737
üle ra/huaja rööbastele ja iga / kuuga tunnevad inime- 4758
sed jär/jest selgemini meie rahuli/ku töö tulemusi. 4776

Üleminek / rahuliku elu rööbastele / avaldub kahtle- 4795
mata kogu maa / majanduslikus arenemises / ja avaldub 4814
samuti kolhoosi/de olukorra paranemises. / 4830

Võib leiduda inimesi, kes üt/levad: kuna pingutus 4847

oli suur, / närviline olek oli ini/mestel suurenenud,	4866
kõik töötasid / visalt, kas ei võiks siis nüüd puhata? /	4880
Arvan, et seda küsimust on meil / vara seada. Mis-	4895
pärast on vara? /	4900
Nüüd on meie riigi jõudude pin/gutus suunatud riigi	4916
majandus/liku võimsuse tugevdamise/le, elanikkonna	4936
toitlustami/se parandamisele, riietu/sega varustamise-	4957
le jn/e. Selleks aga tuleb veel / palju tööd teha.	4975
Nii et seada küsimust mingi erilise puhku/se koh-	4992
ta praegu ei saa. Meie püüd / suundub sellele, et lä-	5007
bida kii/remini tee, mis viib olemaso/levate puuduste	5026
kõrvaldamise/le ja eluliste tarvidus/te rahuldamisele.	5047
Selline / periood võib kesta viis aastat, kolm / aastat,	5062
kaks aastat. Meil on aga soov, / et see oleks võimalikult	5077
lühike. Sellepärast ei või rahva jõu/dude pingutus	5094
veel lõppeda.	5099
Tu/leb kindlustada see edu, mille / saavutasid paljud	5115
meie kolhoo/sid sõja-aastail. Võtame näiteks / Ja-	5131
roslavli oblasti. Endistel / aastatel oli tal meie	5148
maa üld/bilansis väike osatähtsus. Nüüd / tema osatäht-	5165
sus meie maa üld/bilansis kahtlemata kasvab e/ga saagi	5182
teisiti kui peab kasva/ma, sest kasvab oblasti	5197
kultuursus. / Sellepärast kaldun vaatama Ja/roslavli	5213
oblasti poolt sõja-aas/tail saavutatud edule kui tõ-	5230
sisele alusele ta eda/sisteks edusammudeks. Sest iga/	5250
edusamm tiivustab töönimest, / suurendab tema jõudu,	5267
arendab / tema mõistust ja energiat ning / järelikult	5284
viib edasise e/du poole. Sellepärast loodan, et / ja-	5301
roslavlastel ei jää rahule / saavutatuga, vaid sammuvad	5318
e/dasi.	5322
Me peame kõrgele tõstma / oma põllumajanduse, tege-	5340
ma ta maksimaalselt tootvaks, säili/tades ühtlasi	5355
inimeste jõu/du ja soodustades kolhoosnike / arenemist	5374
ja loovat vaimu.	5380
Po/le kaugel see päev, kui mitte ainult / linnades,	5393
vaid ka maal on kõigil noor/tel lõpetatud keskhar-	5408

dus. Kas / see ei takista põllumajandust, / kas see ei	5425
sega inimeste töö/võimet, kas kümneklassilise kesk-/	5440
kooli lõpetanud inimesed / tahavad kolhoosides töö-	5458
tada? /	5460
Ei, ei takista. Kuid vähe on sel/lest, kui ütelda	5475
„ei”. See tõsia/si, et tulevikus kümneklassi/lise	5492
keskkooli lõpetanud i/nimesed hakkavad lina ropsi/ma	5511
ja keskkooli haridusega / inimesed hakkavad kündma —	5529
see / eeldab juba iseendast, et need / tööd ise peavad	5545
saama nii-öelda / kultiveerituks.	5555
Naiskolhoosnikud / aitasid kaasa meie suurele / vôi-	5571
dule vaenlase üle. Ja ma / loodan, et nad ei säästa	5587
pingutu/si selleks, et saavutada kõrge / kultuur põl-	5603
lumajanduslikus toot/mises. Ja naistele kuulub siin	5619
suur / osa. Pole midagi parata, / nii on juba ajalugu	5638
kuju/nenud. Muidugi, kui kõik mehed tu/levad sõjast	5654
koju ja ühtlasi / lülituvad tootmisse kasvavad / põlved,	5672
siis jõudude suhe muutub. / Kuid naine on võitnud	5686
kätte juba / niivõrd kindla seisundi tootmises, / et	5701
sellelt teda enam ära ei / saa tõugata, isegi kui me-	5719
hed / tahaksid seda.	5725

(5725 silpi.)

27, kelen, sh e w lo.

ben b. Keen, Ued,

berk seerit, se ch eed.

[e. seer in seer - 23. VII 1943]

seer, et, e h k e lo.

seer e seer e d e,

seer e seer e seer e

seer - e!

[e. seer in seer e!]

seer e seer e seer e

seer e seer e seer e

[e. seer in seer e]

[354. seer]

Bevor ich dich

12. L. von H. H. H.!

[H. H. H.]

... 21, 22, 23, 24, ...

... 25, 26, 27, ...

[L. H. H.]

(269 stipi)

§ 5.

... 28, 29, 30, ...

... 31, 32, 33, ...

... 34, 35, 36, ...

... 37, 38, 39, ...

... 40, 41, 42, ...

... 43, 44, 45, ...

— a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. [a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.]

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

[a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.]

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z. [a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.]

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

[a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.]

[a. b. c. d. e. f. g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.]

et in hoc mundo...

in hoc mundo...

in hoc mundo...

in hoc mundo...

in hoc mundo...

in hoc mundo...

in hoc mundo...

in hoc mundo...

in hoc mundo...

in hoc mundo...

in hoc mundo...

in hoc mundo...

1. *noth* *sp. str.* *h*
 2. *erch*, *noth* *sp. str.* - *h*
 3. *h* *sp. str.* *h*
 4. *al* [*h*] *sp. str.* *h* [*h*]
 5. *al* *h* *sp. str.*, *h* *sp. str.* *h*
 6. *h* *sp. str.* *h* *sp. str.* *h*
 7. *h* [*h*]
 8. *h* *sp. str.* *h* [*h*]
 9. *h* *sp. str.* *h*
 10. *h* *sp. str.* *h*
 11. *h* *sp. str.* *h* !
 12. [*h*]

Handwritten text in a cursive script, possibly a form of shorthand or a specific dialect. The text is written on lined paper and includes several lines of characters, some of which are enclosed in brackets. The script is dense and difficult to decipher without a key.

(844 silpi.)

Handwritten text in a cursive script, possibly a list or a set of instructions, with several lines of text. The text is written on a set of horizontal lines. The first line starts with a dash and a small symbol. The following lines contain various words and symbols, some enclosed in brackets. The text is difficult to decipher due to the cursive style and the presence of symbols.

(661 silpi.)

§ 15.

Handwritten text in a cursive script, possibly a list or a set of instructions, with several lines of text. The text is written on a set of horizontal lines. The first line starts with a dash and a small symbol. The following lines contain various words and symbols, some enclosed in brackets. The text is difficult to decipher due to the cursive style and the presence of symbols.

~~Handwritten text, possibly a title or header, including a date-like notation [1928].~~

Handwritten text, possibly a list or series of items.

Handwritten text, possibly a list or series of items.

Handwritten text, possibly a list or series of items.

Handwritten text, possibly a list or series of items.

Handwritten text, possibly a list or series of items.

Handwritten text, possibly a list or series of items.

Handwritten text, possibly a list or series of items.

Handwritten text, possibly a list or series of items.

(392 silpi.)

§ 16.

Handwritten text, possibly a list or series of items.

Handwritten text, possibly a list or series of items.

Handwritten text, possibly a list or series of items.

Handwritten musical notation on a staff with a treble clef. The notation consists of a series of rhythmic patterns and notes, including eighth and sixteenth notes, with various rests and accidentals. The handwriting is in a cursive style, typical of 18th or 19th-century manuscript notation. The piece appears to be a short exercise or a fragment of a larger work.

Handwritten text in cursive script, likely a list or index of names or terms, written on lined paper. The text is arranged in three lines, with some words appearing to be in a different script or dialect.

(431 silpi.)

§ 19.

Handwritten text in cursive script, likely a list or index of names or terms, written on lined paper. The text is arranged in seven lines, with some words appearing to be in a different script or dialect.

22-9-20
The...
1898

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text, possibly a date or reference number, including the number 167.

(903 silpi.)

§ 20.

Main body of handwritten text, consisting of several lines of cursive script.

Handwritten cursive text, possibly a signature or name, written on a set of three horizontal lines. The text is written in a fluid, connected style.

(154 silpi.)

§ 23.

Handwritten cursive text, possibly a signature or name, written on a set of three horizontal lines. The text is written in a fluid, connected style.

Wort, e, b, l, d [Lernzettel]

Wort, e, b, l, d [Lernzettel] [451. d.]

§ 24.

Wort, e, b, l, d [Lernzettel]

Wort, e, b, l, d [Lernzettel]

Wort, e, b, l, d [Lernzettel]

Wort, e, b, l, d [Lernzettel]

Wort, e, b, l, d [Lernzettel]

Wort, e, b, l, d [Lernzettel]

Wort, e, b, l, d [Lernzettel]

Wort, e, b, l, d [Lernzettel]

Wort, e, b, l, d [Lernzettel]

Wort, e, b, l, d [Lernzettel]

am 20. 11. 1892

an die Herren

Herrn Dr. ... [unclear]

Herrn ... [unclear]

Herrn ... [unclear]

[unclear]

§ 27.

Herrn ... [unclear]

Herrn ... [unclear]

1919. 11. 20. ... [unclear]

Herrn ... [unclear]

Herrn ... [unclear]

Herrn ... [unclear]

Gelehrte - ...
...
...

... [s] ...
...
... [p] ...
... [d. 1800 - 1810] ...
...
... [d. 1800 - 1810] [449] ...

§ 30.

...
...
... [2] ...

...
...
...
... [] ...

... [e] ... [] ...

...
...
... [k] ...
... [] ...

§ 32.

...
... [e] ... [] ...

In C[e]. N. in 2. k. v. d. f. [e]
 v. d. f. [e] [d. f. a. s. - v. d. f.] v. d. f. [e]
 v. d. f. [e] [d. f. a. s. - v. d. f.] v. d. f. [e]
 v. d. f. [e] [d. f. a. s. - v. d. f.] v. d. f. [e]
 v. d. f. [e] [d. f. a. s. - v. d. f.] v. d. f. [e]

§ 34.

e. (u. d. k. (u. d. s. s. s. b. u. d. f. [e]
 d. h. d. f. [e] v. d. f. [e] v. d. f. [e]
 v. d. f. [e] v. d. f. [e] v. d. f. [e]
 v. d. f. [e] v. d. f. [e] v. d. f. [e]
 v. d. f. [e] v. d. f. [e] v. d. f. [e]
 v. d. f. [e] v. d. f. [e] v. d. f. [e]
 v. d. f. [e] v. d. f. [e] v. d. f. [e]

[22h] ! " u l h o [22h]
 [22h] ! [22h] [22h]
 [22h] [22h] [22h] [22h]
 [22h] [22h] [22h] [22h]
 [22h] [22h] [22h] [22h]
 [22h] [22h] [22h] [22h]
 [22h] [22h] [22h] [22h]
 [22h] [22h] [22h] [22h]
 [22h] [22h] [22h] [22h]

§ 35

[22h] [22h] [22h] [22h]
 [22h] [22h] [22h] [22h]
 [22h] [22h] [22h] [22h]
 [22h] [22h] [22h] [22h]

22. 23.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23.

24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200.

201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300.

301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400.

401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500.

501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600.

601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700.

701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800.

801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900.

901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100.

1. re, 16/02 3/11/26. v. 1/2/11/26
re 2/2/26. p 200 + 1/2/11/26
1/2/11/26. 2/11/26. 1/2/11/26
[1/2/11/26] [30/2/1926.]
[703 etc.]

§ 37.

1. re, 16/02 3/11/26. v. 1/2/11/26
re 2/2/26. p 200 + 1/2/11/26
1/2/11/26. 2/11/26. 1/2/11/26
[1/2/11/26] [30/2/1926.]
[703 etc.]

7ten II di am

76 so unget: 1 / 1 J

e 2/1 2/2

7v edhel 76

[158 ed.]

§ 42

MÄRKIDE ULEVAADE.

I. Konsonandid ja liitkonsonandid.

n, nn, r, rr, rd, s, ss, b, c, d, g, ž, h, l,

e, z, z, ž, c, s, t, s, s, s, p, p, p, p, p,

ll, m, mm, mb, v, j, jj, ng, ns, ld, nd, ks, hk
nts,

f, ff, k, kk, sk, nk, p, pp, sp, mp, t, tt, st,

f, ff, k, kk, sk, nk, p, pp, sp, mp, t, tt, st,

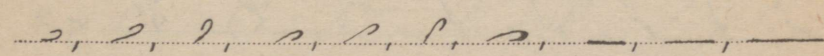
ts, ht, sv, hv, q, x, hm, š, z, tš, štš.

II. Vokaalid ja diftongid.

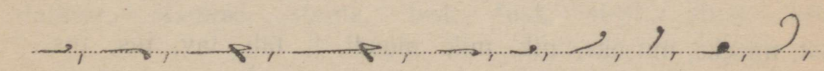

 a, e, ä, o, õ(õ), u, ü, i, au, ei, ae,
 ea, õe, (ao), ai, oe,
 äe, õe, õu, äi, oa,
 (õo), oi,
 eo, õi,
 (eu), õi,

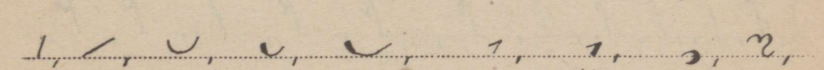
III. Sõnalõpud.

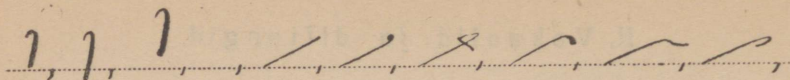
 (a)ma, ema, ima, (a)ga, ega, iga, (a)ku, ne, me, (a)mata,
 (a)gu, ane, ame, (a)matu,
 an, am,
 ene, eme,
 en, em,
 na,

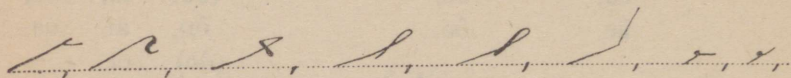
 amal, emas, emaks, matuks, ni, al, el, il, ul, eid,
 emal, emas, emaks, jne. aid,
 äid,
 uid,
 oid,

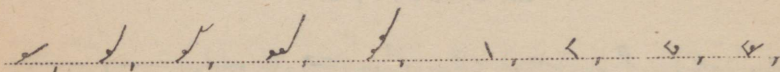
 id, ad, dud, (t)akse, maks, (t)ada, nud, vad, ism,
 ed, dada,
 da,

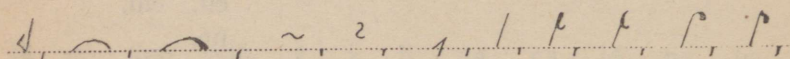
kas, kus, käik, ki, lik, likul, likuks, likus, likuma, likuga,
gi, lek,

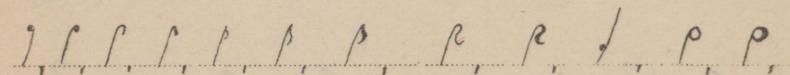
likuta, likum, likumaks, likust, likumast, liku**lt**, lane, lase,
line, lise,

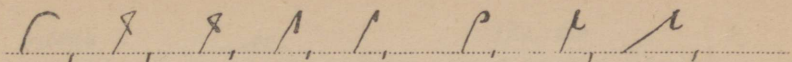
lased, last, laste, laselt, lastelt, mine, mis(e), misel, misele,
lised, list, liste, liselt, listelt, mini, misi,
mus(e),

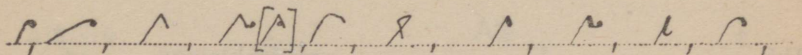
mist, miseks, museks, nik, mik, moodi, t, tab, tav, tas, tus,
at, tub, tuv,
et,
it,
(ut),

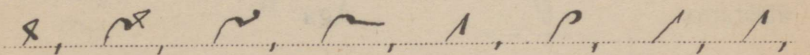
tal, ti, tis, tu, to, ting, tang, tom, tam, tult, ter, tar,
tel, tung, tum, talt, teer, tur,
tul, telt, tor,

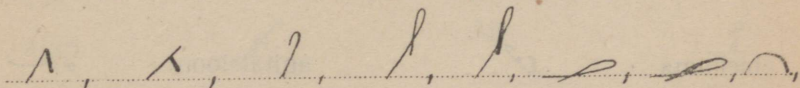
tes, teks, taks, tud, tanud, tavad, atab, eitab, jt.
tuks, etab,
itab,

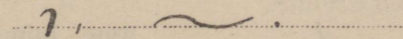
sti, stik, ste, stel, stes, steks, stu, stul, stub, stus,
sta, sta^l stab, stas,

stuks, stuseks, stusel, stusena, statud, stavad, stada, stanud,
staks, staseks, stasel, stasena,

stamine, stamise, stama, test, tust, stest, stust, sse,

sugu(ne), (ts)ioon.

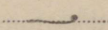

IV Lühendid.

A

Abi		abstraktsioon	
abiline		Administrat-
sioon	
abistama		Aga	
abitu		Agit-	
abielu		agitaator	
abielluma		agitatsioon	
Absoluut-		agiteerima	
absoluutne		Aine, (ainus)	
absolutism		Ainult	
Abstrakt-		Aja	
abstraktne		ajaline	
abstraktse		ajalik	

ajama		alla, ala	
ajastik		alam	
ajastu		Alati	
ajajärk		Alg	
ajakiri		algul	
ajalugu		algus	
ajalooline		Alles	
ajaviitmata		Allikas	
ajuti		Alt	
ajutine		Ammu	
Aktiiv		Amortisatsioon	
aktiivsus		Analüüs	
aktivist		analüüsima	
All		Anti-	

antipaatia		Aru(t)-	
Aprill		arutama	
Are(n)(d)-		aruanne	
areneb		arukas	
arenema		aruline	
arenemine		arusaa(dav)	
arendama		arusaamatu	
areng		arusaama'tus	
Arm		arutlus	
armas		Arv	
armastus		arve	
Armee		arvama	
Artell		arvamus	
Artikkel		arvestama	

arvestus		asjakäik	
arvukas		asjaajaja	
arvuline		August	
arvustik		Auto	
arvutus		Autoriteet	
Asemel		Avald-	
Asja		avaldama	
asjaolu		avaldus	

B

Bensiin		brigadiir	
Bilanss		Büroo	
Bolševik		bürookraat	
bolševism		bürookraatlik	
bolševistlik		bürokratism	
Brigaad			

D

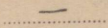
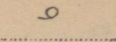
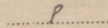
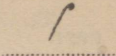
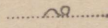
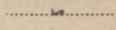
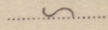
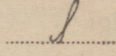
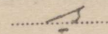
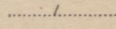
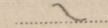
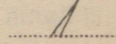
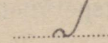
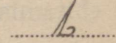
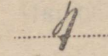

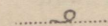
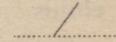
Defekt		Detsember	
Dekreet		Dialektika	
Deleg-		dialektiline	
delegaat		dialektiliselt	
delegatsioon		Diktaator	
Demokraatia		diktatuur	
demokraat		Direktiiv	
demokraatlik		Distipliin	
demokratism		Dokument	

E

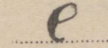
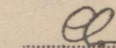

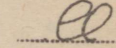
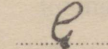
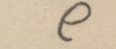
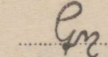
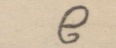
Ede(n)-		Eel	
edeneb		Eemal	
edenema		eemaldamine	
edendama		eemalt	

Ees		Eile	
eest		eilne	
eeskujulik		Eks	
Ega		Ekskurs-	
Ehit-		ekskursant	
ehitama		ekskursioon	
ehitamine		Eksperiment	
ehitis		Ekspluat-	
ehitus		ekspluatee-
rimine	
Ehk		ekspluataator	
Ei		ekspluataat-
sioon	
ei ole		Elekter	
ei olnud		elektrifit-
seerimine	
ei vōi		Element	

Lühendis „eeskujulik“ võib välja langeda eessõna „ees“.

Enam		Eri	
End		Eriti	
Energia		Esi	
Enese		esimest	
Engels		Et	
Enne		Etend-	
Ent		etendama	
Entsüklopeedia		etendus	
Era		Ette	

F

Fakt		Filosoofia	
Fantaasia		filosoof	
Feodaal		Finants	
feodalism		finantseerima	

Fond

e

formaalne

e

Formaal-

e

formalism

ee

G

Geenius

i

Graafika

a

Geograafia

g

Grupp

g

H

Halb, (halv-)

h

Hirm

e

Hari(dus)

e

Hulk

h

hariduslik

h

hulga

h

harimatu

e

Hästi

h

haritud

h

I

Idee

i

idealistik

i

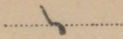
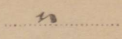
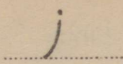
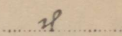
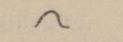
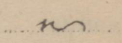
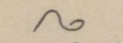
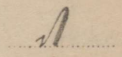
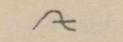
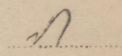
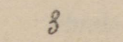
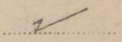
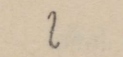
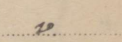
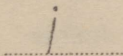
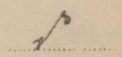
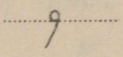
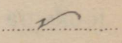
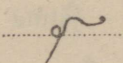
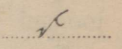
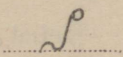
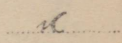
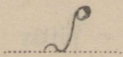
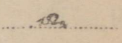
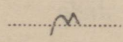
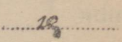
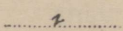
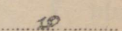
ideaal

i

idealism

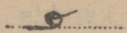
ii

Iga	1	Ilma (ilm)	,
iganema	2	Imperiaal	ß
igati	√	imperialistlik	ß
igav	κ	imperialism	ß
igavene	2	Individuaal-	v
igavesti	r	individuaalne	v
igakord	20	individua-	✓
igakordi	2	listlik	✓
igatahes	ρ	Industriaal-	p
igaüks	4	industriali-	π
Iial	γ	seerimine	π
iaalgi	γ'	Inimene	λ
Ikka	•	inimese	λ
ikkagi	•'	inimest	√
		inimkond	✓
		inimlik	✓

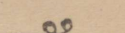
inimsus		iseasi	
Initsiatiiv		iseenda	
Innust-		iseenese	
innustama		isekas	
innustaja		isekeskis	
Insener		iselik	
Inspektor		iseloom	
Intelligent		iseloomustus	
Inter-		iseseisev	
internat-
sionaal		iseviisi	
Inventar,
(inventeer-)		isevärki	
inventuur		iseäraldi	
Isamaa		iseäraldus,
(iseärasus)	
Ise		iseäranis	

Ja	-	Juhus	
Jaanuar		juhuslik	
Jaoks		juhul	
Jaot-		Just	
jaotama		Juuli	
Jne.		Juuni	
Jooks		Juurde	
jooksma		Jä(ä)t-, jäet-	
jooksul		jätma	
Jt.		jäetud	
Ju		jättis	
Juba		Jälle	
Juht		Järg	
juhtima		järgi	

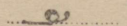
järje

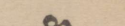
järk-järgult

järel

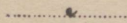

järsku

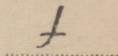

K

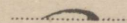
Ka

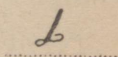
kaitsja

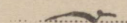
Kaas-

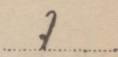
kaitsma

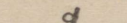
kaaslane

Kala

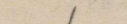
Kaader

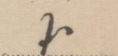
kalandus

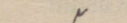
Ka(a)rt-

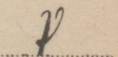
kalastus

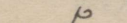
kaarte

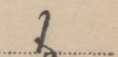
kalastama

kartma

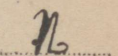
kalur

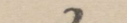
kartus

Kalkuleerima

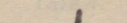
Kahju(m)

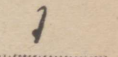
kalkulatsioon

Kaits-

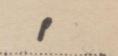
Kallis

kaitse

Kandid-

kandidaat		karakte-
ristika	
kandidatuur		Kari	
Kangelane		karjandus	
Kaot-		karjanduslik	
kaotama		Karj(e)-	
kaotus		karjuma	
kaostama		Kas	
Kap(it)-		Kasum	
kapital		Kasv	
kapitalism		Kat-	
kapitalist		kate	
kapitalistlik		katki	
kapten		katma	
Karakter		katus	

Kaua		ketrama	
Kaudu		Keht-	
Kaug(e)		kehtima	
Kauni(s)		Kerge	
Kaup		kergesti	
kaupleja		Kes	
kauplemine		kestab	
kauplus		kestel	
kaubandus		kestev	
kaubanduslik		Kesk	
kaubapank		Kiir	
Ke(e)t-		kiirus	
keetma		kirja	
ketas		kirjalik	

kirjand

kirjutamine

kirjandus

kirjutama

kirjanik

kirjutan

kirjastama

kirjutanud

kirjastik

kirjutas

kirjastus

kirjutatud

kirje

kirjutis

kirjeldama

kirjutus

kirjeldus

kiirjooks

kirjendama

kiirkiri

kirju

kiirkäik

kirjutagu

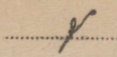

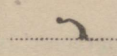

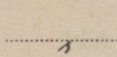

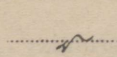

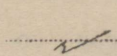

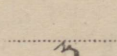

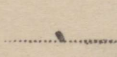

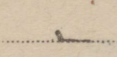

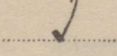

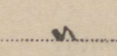

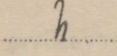

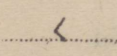

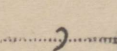

kiirmarss

kirjutaja

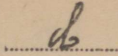
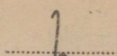
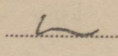
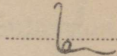
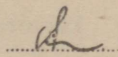
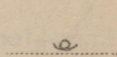
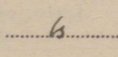
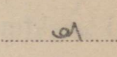
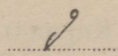
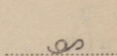
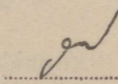

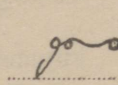
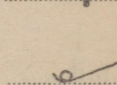
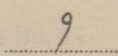
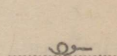
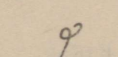
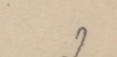
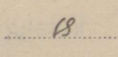
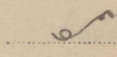
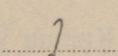
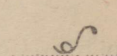
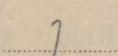
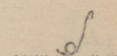
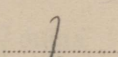
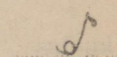
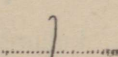
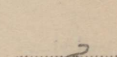
kiirrong

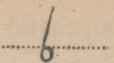
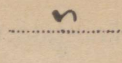
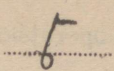
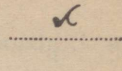
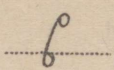
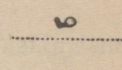
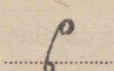

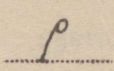
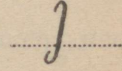
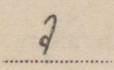
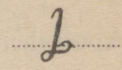
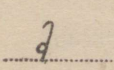
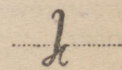
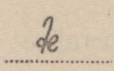
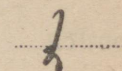
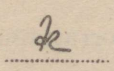

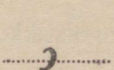
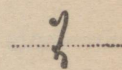
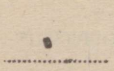
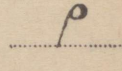
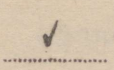
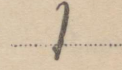
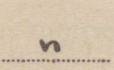
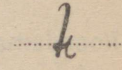
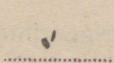
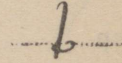
kirjutatakse

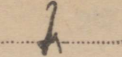
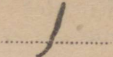
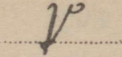
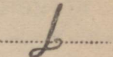
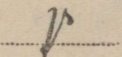
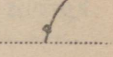
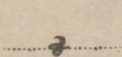
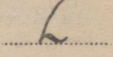
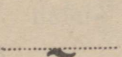
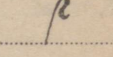
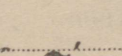
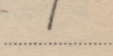
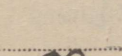
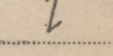

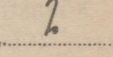
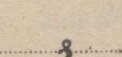
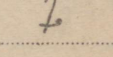
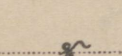
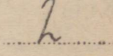
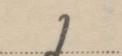
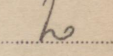
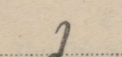
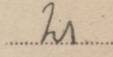
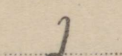
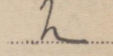

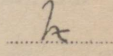
Kindel, (kindla)

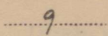
kindlasti		kohus	
Kinni		kohuseline	
Klass		kohuslik	
Koda(n)-		kohustama	
kodanik		kohustavus	
kodanlik		kohustus	
kodanlus		kohustuslik	
Kodu		Koht, koha, kohtu	
kodune		kohal	
kodustama		kohaldama	
kodumaa		kohalik	
Kogu		kohastama	
Kogemus(e)		kohastikku	
Kohe		kohati	

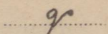
kohtlema	<i>h</i>	Komp-	<i>h</i>
kohtunik	<i>h</i>	kompensatsioon	<i>h</i>
Kokku	<i>h</i>	kompenseerima	<i>h</i>
Kolhoos	<i>h</i>	komplekt	<i>h</i>
kolhoosnik	<i>h</i>	kompromiss	<i>h</i>
Kollektiiv	<i>h</i>	Kon-, con-, co-	<i>h</i>
Kombinaat	<i>h</i>	Konflikt	<i>h</i>
Komisjon	<i>h</i>	Kongress	<i>h</i>
Komitee	<i>h</i>	Konkreet-	<i>h</i>
Kommentaar	<i>h</i>	konkreetne	<i>h</i>
Kommun-	<i>h</i>	Konservatiiv-	<i>h</i>
kommunism	<i>h</i>	konservatiivne	<i>h</i>
kommunist	<i>h</i>	Konspekt	<i>h</i>
kommunistlik	<i>h</i>	Konstat-	<i>h</i>

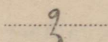
konstateerima		kooperatiiv	
Konstitutsioon		kooperatsioon	
Konstruksioon		Kord	
Konto		kordamine	
Kontr- (contra)		korraga	
kontrahent		korraldus	
kontrevolutsio-
näär		korralik	
Kontroll		korraline	
kontrollima		korrastama	
Konverents		korrastikku	
Kool		korrastus	
Koond-		korrutis	
koondama		korrutus	
Kop-		Korrigeerima	

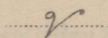
Korrekt-		kuis	
korrektne		kuiv	
korrektor		kuivõrd	
korrekatuur		kuivõrra	
Korter		Kuju(nd)-	
Krediit		kujundama	
Kriitika		kujuneb	
Kriminaal-		kujutus	
kriminaalne		Kulak	
Kuhu		kulaklus	
Kui		Kultuur	
kuid		Kulu	
kuidas		kulub	
kuigi		kuluma	

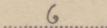
kulumine		Kuts(e)	
kulutama		kutsuma	
kulutus		Kvaliteet	
Kumb		Kvantiteet	
Kuna		Kvantum	
kunagi		Kõik	
kunas		kõige, kõike	
kuni		Kõigi, kõiki	
Kunst		kõikjal	
kunstnik		Kõne	
Kuri		kõnelema	
kurja		kõnelemine	
kurjus		kõnelen	
Kus		kõneleja	

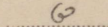
Kõrg(e)

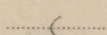
kõrgesti

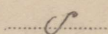
kõrgus

kõrgustik

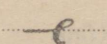
Kõrval

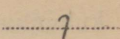
kõrvaldama

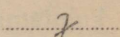
Kõva

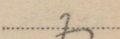
kõvasti

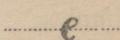
Käsk

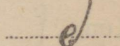
Küla

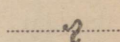
Külg

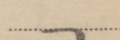
külje

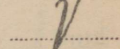
küljes

Küll

küllalt

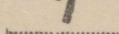
Külm

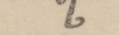
Küsimus

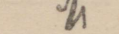
Küte

kütus

L

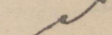
Laeku-

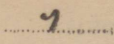

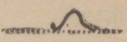

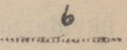
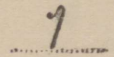
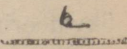
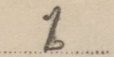
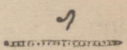
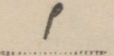
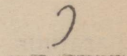

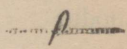

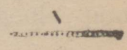

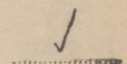

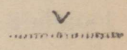
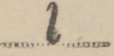
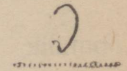

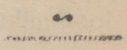
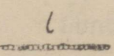
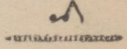
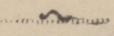
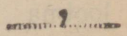
laekuma

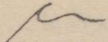

laekumine

Laev(and)-

laevandus

laevastik

Lage		Lenin	
Lahk		Lennuk	
Lahti		Liberaal	
Lakk		liberaalne	
lakkama		Ligi	
Laost-		Liht-	
laostama		Liig, liiga	
Laot-		Liige	
laotama		liiget	
laotus		liikme	
Laps (last-)		liikmeid	
Laul		Liik	
Leib		liikumine	
Lend		Liit	

liidu		lootus	
Likvid-		Lugu	
likvidatsioon		lugupidamine	
likvideerima		Lõpp	
Linn		lõplik	
Literatuur		lõpmatu	
Loodus		lõppude lõpuks	
Loog-, -loog		lõpukorral	
loogika		lõpuks	
loogiline		Läbi	
Loomulik		Lähedal	
loomulikult		Läks	
Loot-		läinud	
lootma			

M

Maa

.....

materialist

.....

maailm

.....

materalistlik

.....

maakond

.....

materiaalne

.....

Majand

.....

Mees

.....

majandus

.....

Meetod

.....

Maks

.....

Mehhanis(eer)-

.....

Maksimum

.....

mehhaniseerima

.....

Marx

.....

mehhaniseerimine

.....

marksism

.....

Meie, me

.....

Masin

.....

Menševik

.....

Materjal

.....

Mets

.....

mateeria

.....

Mida

.....

materialism

.....

midagi

.....

Miilits 2

Mitte /

Miinumum 2e

Moodi /

Miks 4

moodus 4

Mil(lal) e

moodustama /

mille e

moodustis /

milline e

moodustus /

Mina, ma 2

Moraal 8

Mingi 4

moraalne 8

Ministeerium i

Muidu 2

Minu, mu 2

muidugi 2'

Mis 2

Mujal /

mismoodi 2

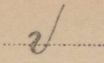
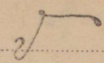
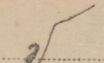
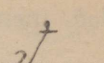
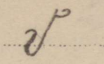
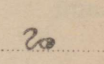
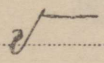
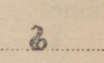
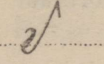
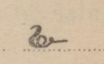
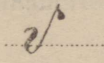
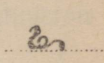
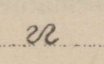
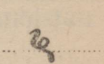
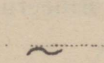
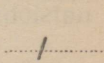
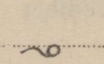
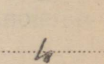
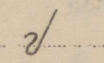
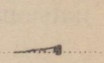
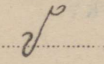
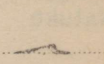
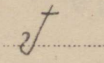

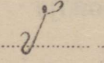
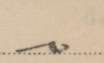
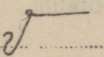
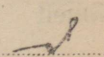
Murets- 2

Mitme p

muretsema 2

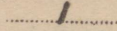
Mitu /

Muusika i

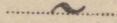
Muut-		mõtlematus	
muutlik		mõtleja	
muutma		Märts	
muutmatu		Määr-	
muutmine		määraline	
muutus		määras	
Mõlemad		määrus	
Mõni		Mööda	
mõnikord		möödunud	
Mõte-, mõõt-		Müü(k)	
mõõtma		müüa	
mõõtja		müüja	
mõtleva		müüma	
mõtlematu		müügihind	

N

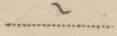
Nad, (nemad)

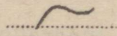
Nagu

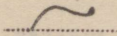
Naine

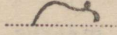
Natsioon

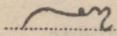
natsionaal-

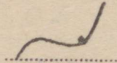
natsionaalsus

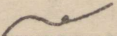
natsionalism

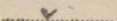
natsionalist

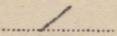
natsionalistlik

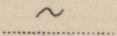
Natuke

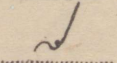
Need

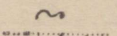
Nii

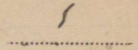
Nimelt

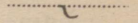
Nimi

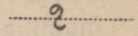
Ning

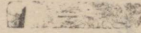
Noor

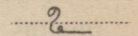
Norm

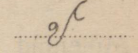
normaal

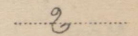
normaalne

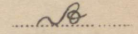
normatiiv

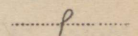
normeerima

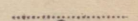
November

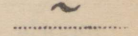
Nõnda

Nõrk

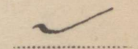
Nõu

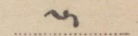
nõudja

nõudlik

nõudlus

nõudma

nõukogu

nõustama

nõusolek

nõutav

Näiteks

nõutu

Nüüd

0

Objekt

Ometi

objektiivne

On

objektiivselt

olem

Oblast

olema

Oktoober

olen

Olu

oleme

oluline

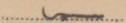
oled

olulist

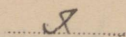
oli

Oma

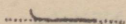
olid

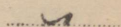
olime

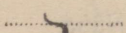
olevus

oleks

olgu

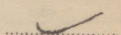
olematu

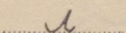
olnud

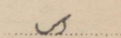
olemus

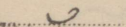
olla

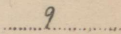
olend

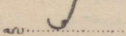
olek

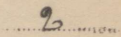
oleneb

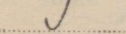
oleng

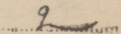
olenema

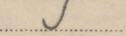
Organis-

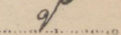
olenevalt

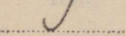
organiseerima

oletama

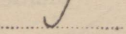
organisatsioon

oletas

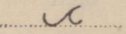
organisaator

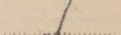
olete

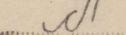
Osa

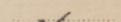
oletus

osaline

olev

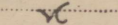
osalt

olevik

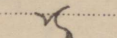
osakond

osarik

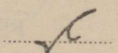
Osk(us)

osav

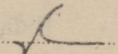
oskama

osavus

Ots

osavõtt

otsus

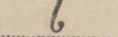
osavõtmatu

otsustama

P

Paber

panga

Palju

Paralleelne
(paralleelselt)

paljud, paljusid

Parem

Panek (pann-)

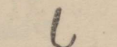
paremas

panna

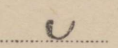
paremini

panema

Partei

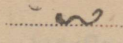
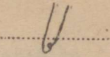
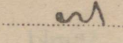
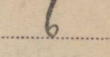
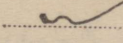
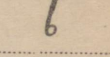
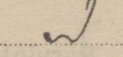
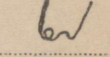
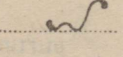
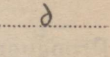
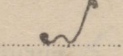
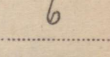
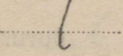
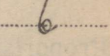
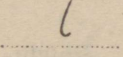
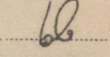
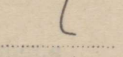
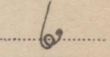
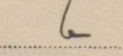
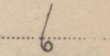
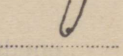
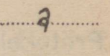
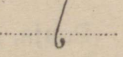
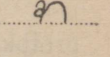
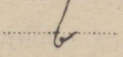
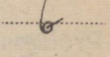
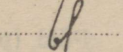
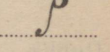
pandud

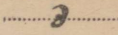

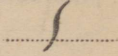
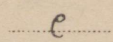
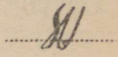
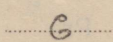
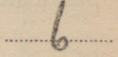
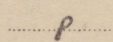
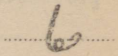
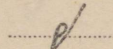
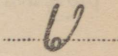
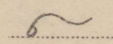
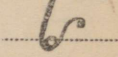
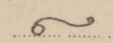
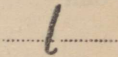
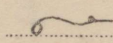
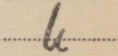
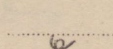
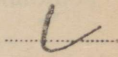
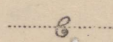
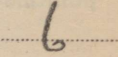
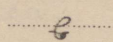
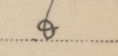
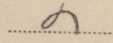
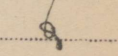
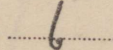
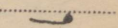
Pat-

Pank

patrioot

patriotism	<i>br</i>	pete	<i>l</i>
Pea	<i>l</i>	petlik	<i>l</i>
peab	<i>u</i>	petis	<i>h</i>
peal	<i>l</i>	petitsioon	<i>h</i>
peale	<i>h</i>	Pida(mine)	<i>l</i>
pealt	<i>h</i>	pidama	<i>h</i>
peale selle	<i>h</i>	pidada	<i>h</i>
peapööritus	<i>o</i>	Pidi	<i>h</i>
Pension	<i>h</i>	Pidu	<i>h</i>
pensionär	<i>h</i>	pidulik	<i>h</i>
Periood	<i>h</i>	Pikk	<i>n</i>
Personaal	<i>h</i>	Pilet	<i>h</i>
personaalne	<i>h</i>	Pioneer	<i>h</i>
Pet-	<i>l</i>	Plaan	<i>h</i>

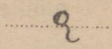
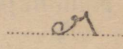
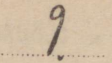
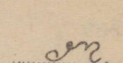
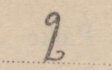
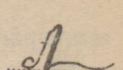
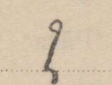
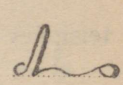

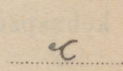

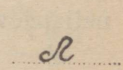

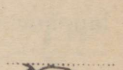

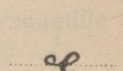
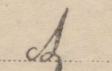
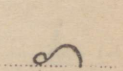

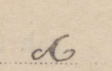

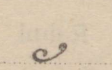
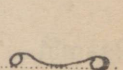
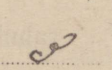
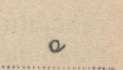
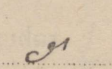
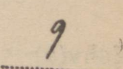
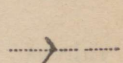
planeerima		poolt	
plaanimine		Praegu	
plaanlik		Praktika	
plaanistama		praktikant	
plaanistus		Pre-preemia	
plaanitu		Printsiip	
Pole		Pro-	
Poliit-		profiil	
poliitika		Probleem	
poliitiline		Produkt	
poliitiliselt		Programm	
Pool		Progress	
poole		Projekt	
poolest		Proleta(a)r(iaat)	

proletaarlik		Puhul	
proletaarne		Punkt	
Proov		punktipealt	
proovima		Puru(n)-	
Propaganda		purunema	
propagandist		purustama	
Proportsioon		purustus	
proportsionaal-		Puudu-	
proportsionaalne		puudub	
Protest		puudulik	
Protokoll		puuduma	
protokollija		Põhja, põhi	
Protsess		põhjus	
Publik		Põld, (põll-)	

põllumajandus		puhkepäev	
Päev		tööpäev	
esmaspäev		Päike	
teisipäev		Pära	
kolmapäev		-pärane	
neljapäev		päri	
laupäev		Päralt	
pühapäev		Pärast	

R

Raadio		rahvus	
Raamat		Rahul	
raamatu-
pidamine		rahulik	
Rahv(a)-		rahustus	
rahvas		rahuldav	

Rajoon		realiseerimine	
Rakend-		realism	
rakendama		Reaktsioon	
rakendus		reaktsionäär	
Raske		Relv	
Ratsionaal-		Remont	
ratsionaalne		Resolutsioon	
ratsionalistlik		Resultaat	
ratsionaalsus		Ressurss	
Ravim		Reserv	
ravima		Revolutsioon	
Rea(a)l-		revolutsionäär	
realiseerima		Riik	
realiseerida		Rikas	
		Rohkem	

S

Saa-
(nagu *sina*)

saama

saatel

Saadik

Saavu(t)-

saavutama

Sage

sagedasti

Sama

Sangar

Seadus

Seal

Seda

sedamoodi

See

seekord

Sees

Sega-

segamini

segadus

Seis

seisma

seisang

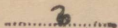
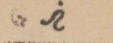
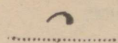
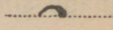
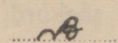
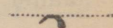

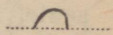
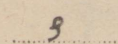
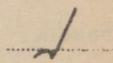

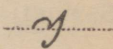
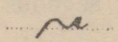
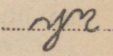
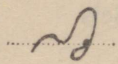
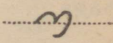

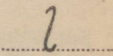
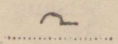
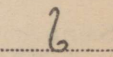
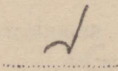
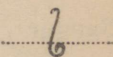
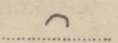
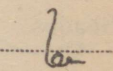
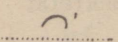
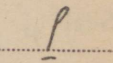
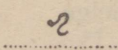
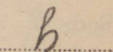
seisukord

seisukoht

Sekretär

Selge

selgesti

Seminar		silmapilk	
Seos		Sina, sa	
September		Sinu, su	
Sest		Sisse, sise-	
Seni		Soldat	
Siin		Sotsiaal-	
siinsamas		sotsialism	
siinkohal		Sovhoos	
siinjuures		Spets	
Siia		spetsialiseerima	
Siit		Sport	
Siis		sportlane	
siiski		Stalin	
Silm		Stahhaanov(l)-	

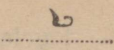

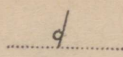

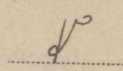

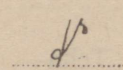

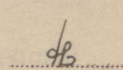
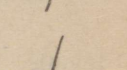
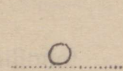
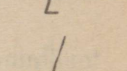

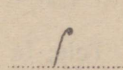
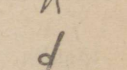

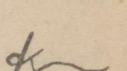
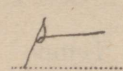
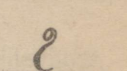
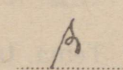
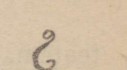
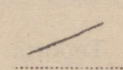
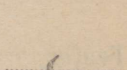

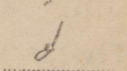

stahhaanovlane		Sõda	
stahhaanovlus		sõja	
Stat-
statistika		Sõlt-	
Stenograafia		sõltuv	
Strateeg		Sõber	
strateegia		sõprus	
Suhe		Säärane,
sarnane	
suhte		säärase,
sarnase	
suhteline		Süg(is)	
suhtes		Süsteem	
Suur			

Ž

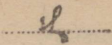
Zurnaal		Zurnalist	

Taast-		takistama	
taastama		takistus	
Taga		Taktika	
tagasi		Talv	
tagama		Taotl-	
tagant		taotlema	
tagatis		Taoline	
tagala		taolist	
tagajärg		Tarbe, tarve	
tagur-		tarvis	
tagurlane		tarvilik	
tagurpidi		tarvidus	
Takist-		tarvitama	
takistamine		tarvitamine	

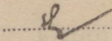
tarvitanud		tegelane	
tarvitaja		tegev	
Tšekk		tegevustik	
Tea(d)-		Tehn-	
teadus		tehnika	
teadmine		tehniline	
teadma		tehnik	
teadlik		Teie, te	
teadmatus		Temperatuur	
teaduslik		Tempo	
teatama		Tema, ta	
Teater		Teooria	
Teg-		teoreetiline	
tegema		Teost-	

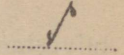
teostama		toitmine	
Terve		Tol-	
tervitama		Toodang	
tervitus		Toot-	
tervendama		toota	
Territoorium		tootlus	
Tul(e)
(i)
(u)		tootmine	
Tihti		Trans-	
Ting(im)-		transmissioon	
tingimata		Trahv	
tingimus		trahvima	
Toit		Tung	
toitaine		Tsiviil-	
toitlus		Tut(vun)-	

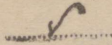
tutvunema		Tõus(t)-	
tutvustama		tõusta	
tutvuneda		Tõttu	
Tun(d)-, tunn-		Tähend-	
tundma		tähendus	
tundmine		tähendama	
tunnetus		Täht	
tundlik		tähtsus	
tundeline		tähtis	
Tug(ev)-		Täis	
Tõde, tõe		Töö	
Tõesti		tööline	
Tõst-		töölise	
tõstma		töölist	

tööndus

töötlema

töönduslik

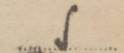
töötus

tööstus

Tütar

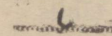
U

Umbes

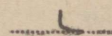
Uuesti

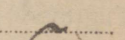
Uud(is)

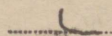
V

Vaba

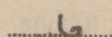
Vabrik

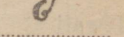
vabanen

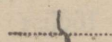
Vaen

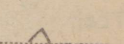
vabaneme

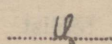
vaenlane

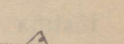
vabanema

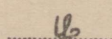
Vaevalt

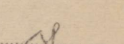
vabadus

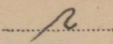

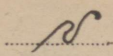

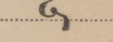

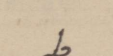

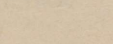
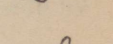
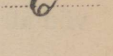
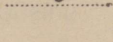
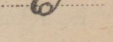
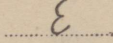
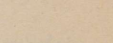
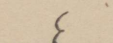
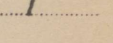
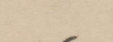
Vahe

vabandus

vahel

vabandama

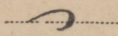
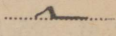
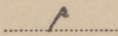
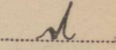

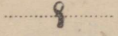
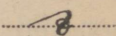
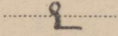
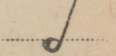
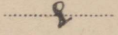
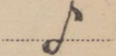
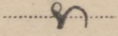
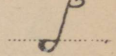
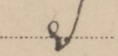

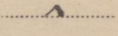

vahend

Vaim		Valg-	
		(ka: varal)	
vaimustus			
Vaid		valgus	
Valits-		Vana	
valitsema		Vanker	
valitsus		Varu	
Valmis		varustama	
valmistama		varustus	
Valv-		Varsti	
valve			
valvsus		Vast, vahest	
Vallut-		Vastu	
vallutama		Veebruar	
vallutamine		Veel	

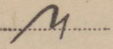
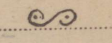
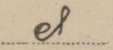
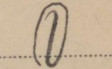
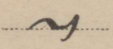
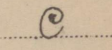
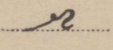
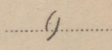
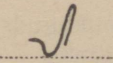
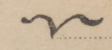
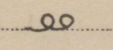
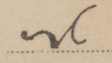
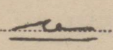
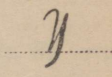
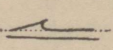
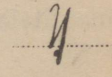
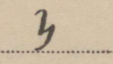
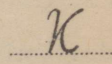
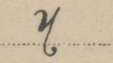
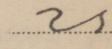
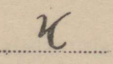
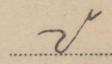
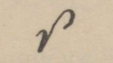
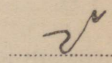
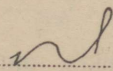
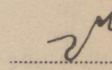
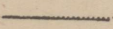
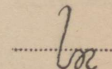
Vestl-	<u>p</u>	võib-olla	<u>e</u>
vestlema	<u>b</u>	võim	<u>o</u>
vestlus	<u>h</u>	võimalik	<u>✓</u>
Vihm	<u>3</u>	võimatu	<u>✓</u>
Viimane	<u>s</u>	võimas	<u>u</u>
viimase	<u>s</u>	võimalus	<u>u</u>
viimati	<u>✓</u>	Võistl-	<u>f</u>
Viisaastak	<u>d</u>	võistlema	<u>b</u>
Visk	<u>7</u>	võistlus	<u>h</u>
viskama	<u>z</u>	Võit	<u>l</u>
Vist	<u>p</u>	võitma	<u>6</u>
Vorm	<u>6</u>	võitlema	<u>6</u>
Või	<u>c</u>	võitlus	<u>6</u>
võib	<u>u</u>	Võrd	<u>e</u>

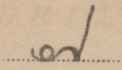

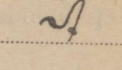
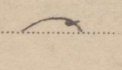
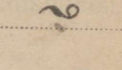
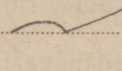
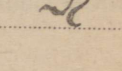
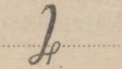
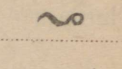
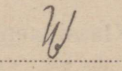
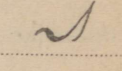
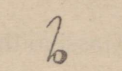
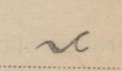
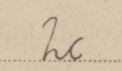
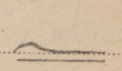
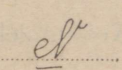
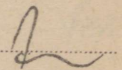

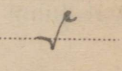
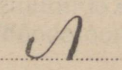
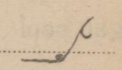
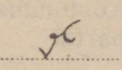
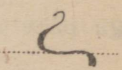
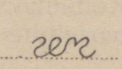
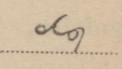
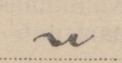
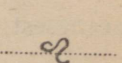
võrdne	<u>e</u>	väiklus	<u>u</u>
Võt-, võet-	<u>l</u>	Välja, välis-	<u>e</u>
võte	<u>l</u>	Vältel	<u>l</u>
Väga	<u>l</u>	Väär	<u>e</u>
Vähe(m)	<u>3</u>	väärtus	<u>o</u>
Väike	<u>v</u>		
		õ	
Õig(e)	<u>l</u>	õigus	<u>3</u>
		ä	
Ära	<u>o</u>		
		ö	
Ökoonomia	<u>l</u>	ökoonomne	<u>l</u>
ökoonomiline	<u>l</u>		

Ü

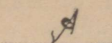
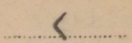

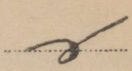
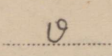
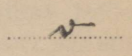
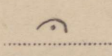

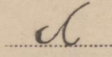
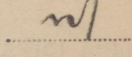
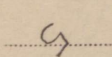
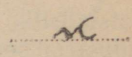
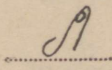
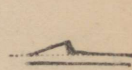

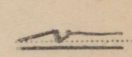
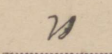
Ühis- (ühes)		ülem	
Ühistu		ülepea	
Üks		ülesanne	
Üld-		Ümber	
üldine		Ürit-	
üldse		üritus	
üldisesse		üritama	
üldiselt		Ütl-	
Üle, üli-		ütlema	
üles			

V. FRASEOGRAMMID.

Aegamööda		Kahe silma vahele jääma	
Alahindama		Kapitalistlik ümbrus	
Antud juhul		Kauba ringkäik	
Elumaja		Kiiduavaldamine (käteplaksutamine)	
Ennekõike		Klassivaenlane	
Erakorraline		Klassivõitlus	
ELKNU		Kokku kutsuma	
ENSV		Kokkutulek	
Igal juhul		Kokku võttes	
Igal pool		Kommunistlik noorsooühing	
Iga päev		Kommunistlik partei	
Igatahes		Kommunistide ja parteitute	
Iseenesest mõista		Kommunistide ja parteitute blokk	
Joon tõmmata		Kooperatiiv-kolhooslik omand	

Korda saatma		Nõukogude
demokraatia	
Kord-korralt		Nõukogude Liit	
Kooskõlastama		Nõukogude kord	
Koosolek		Nõukogude rahvas	
Kujutab endast		Nõukogude riik	
Kõigepealt		Nõukogude
valitsus	
Kõikehaarav		Nõukogude võim	
Kõne all olev		NSVL	
Lenini-Stalini
partei		Oktoobri-
revolutsioon	
Liiduvabariik		Osade kaupa	
Läbi rääkima		Põllumajanduse
kollektiviseerimine	
Maailmavaade		Rahvusküsimus	
Marksism-leninism		Riigivõimuorgan	
Nõukogude armee		Riiklik omand	

Saadikute
nõukogu		Suur Sotsialistlik
Oktoobri-
revolutsioon	
Selle asemel et		Tagantjärele	
Sellest vaate-
punktist vaadatuna		Tagasi pöörduma	
Silmas pidades
seda		Tahes-tahtmata	
Silma torkab		Talurahvas	
Sotsialistlik
industrialiseerimine		Talupoeg	
Sotsialistlik omand		Teinekord	
Sotsialistlik riik		Teiselt poolt	
Sotsialistlik
võistlus		Tähelepanu	
Sotsialistlik
ühiskond		Tänu sellele, et	
Stahhaanovlik
liikumine		Tööjõudlus	
Stalinlik
Konstitutsioon		Töölised ja
talupojad	
Suuremalt osalt		Töölised ja
teenistujad	
Suur Isamaasõda		Töölisklass	

Töölisklassi
diktatuur		Ühelt poolt	
Töötav rahvas		Ühiskondlikud
suhted	
Vabariik		Üleliiduline	
Vaatepunkt		Üle maailma	
Vastu võetud		Ülemnõukogu	
Veel rohkem		Üle viia	
Viljarikas		ÜK(b)P	
Võttes arvesse		ÜLKNÜ	
Õigel ajal			

SISUKORD

	Lk.
Sissejuhatus	3
I. Tähtede ja silpide väljalangemine. Kirja tehnilised harjutused.	
§ 1. Vokaalide väljalangemine stenograafiliste sõnalõppmärkide ees ja eristuspunktide ärajätmine	5
§ 2. Vokaalide väljalangemine sõnalõppude -ar, -er, -or ja -ur juures ning j-i ees. Ühekordne 1. Sõnalõpu -kese (-kesi) juures ks-liide	9
§ 3. Tähtede ja silpide väljalangemine võõrsõnades
Tähtede ja silpide väljalangemine sõnalühendites	13
§ 4. Kirja tehnilised harjutused	15
II. Täiendavaid sõnalõpplühendeid.	
§ 5. Sõnalõpplühendid -na, -ni, -sti, -stik ja täiendavad sõnalõpplühendid juusjoonega t	18
§ 6. Sõnalõpplühendid -ste ja -stu ning nende liited	21
§ 7. Sõnalõppmärgid -al, -el, -il liidetega. Sõnalõpp -ul ja selle liited. Sõnalõppmärgid -am, -em, -matu liidetega	25
III. Lühendite liiteid.	
§ 8. Liiteid lühendeist aja, iga, ise, kiir, kohe, on	29
§ 9. Liiteid lühendeist koht, kord, kui, lõpp, moodi, nõu, siin, taga	34
IV. Lühendid.	
§ 10. Lühendite moodustamise teoreetilised alused	38
§ 11. Lihttuletuslühendid I	43
§ 12. Lihttuletuslühendid II	47
§ 13. Lihttuletuslühendid III	49
§ 14. Lihttuletuslühendid IV	55
§ 15. Lihttuletuslühendid IV (järg)	60
§ 16. Lihttuletuslühendid V	63
§ 17. Lihttuletuslühendid V (järg)	67
§ 18. Lihttuletuslühendid VI	71
§ 19. Sümbollühendid I	74

	Lk.
§ 20. Sümbollühendid II	79
§ 21. Sümbollühendid III	83
§ 22. Sümbollühendid IV	87
§ 23. Sümbollühendid V	89
§ 24. Liitmärklühendid I	92
§ 25. Liitmärklühendid II	96
§ 26. r-sõõr-lühendid	100
§ 27. Sõnalõppmärkide liitlühendid	102
§ 28. Sõnalõppmärklühendid I	105
§ 29. Sõnalõppmärklühendid II	108
§ 30. Vokaalliitlühendid	111
§ 31. Vokaaldiftonglühendid I	113
§ 32. Vokaaldiftonglühendid II	117
§ 33. i-punkt-lühendid	119
§ 34. Poolkorrapärased ja korrapäratud lühendid	122
§ 35. Ideogrammid	125
V. Täiendavaid lühendamisi sõnades.	
§ 36. Täiendavaid tähtede ja silpide väljalangemisi. Välend sõnade poolitamisega	128
VI. Sõnaliite- ja lauselühendid.	
§ 37. Fraseogrammid I	133
§ 38. Fraseogrammid II	137
§ 39. Lauselühendid	140
VII. Harjutusstenogramme ja diktaate.	
§ 40. Harjutusstenogramme	142
Diktaate	151
VIII. Harjutuste korrektuur ja märkide ülevaade.	
§ 41. Harjutuste korrektuur.	
Lugemisharjutused	172
Kirjutamisharjutused	222
§ 42. Märkide ülevaade.	
I. Konsonandid ja liitkonsonandid	264
II. Vokaalid ja diftongid	265
III. Sõnalõpud	265
IV. Lühendid	268
V. Fraseogrammid	315

Rbl. 7.25

A

16613

17288

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00496809 7